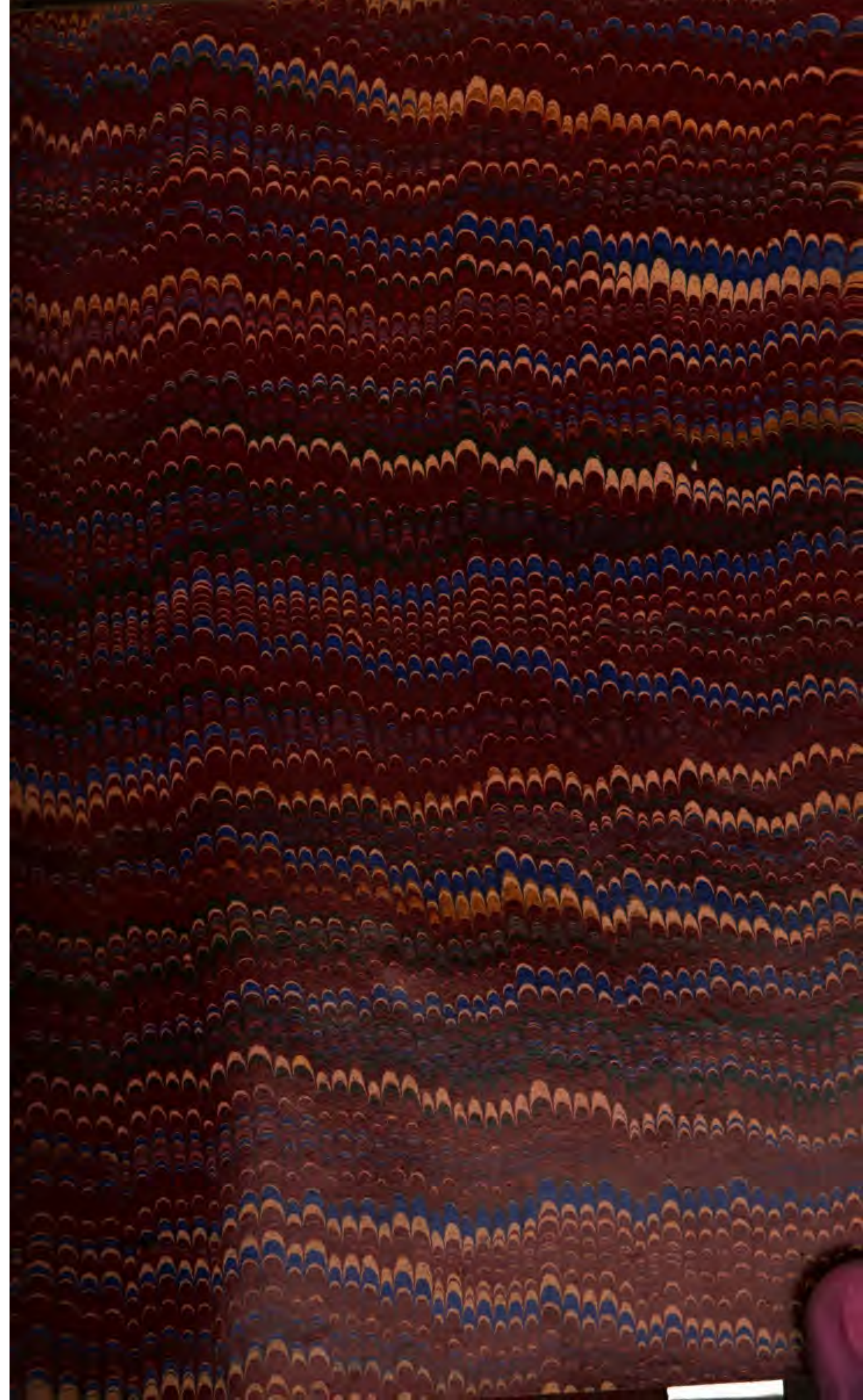

ÆDES CHRISTI
in Academia Oxoniensi

ÁGRIP

AF

NOREGS KONUNGA SÖGUM.

DIPLOMATARISK UDGAVE

FOR

SAMFUNDET TIL UDGIVELSE AF GAMMEL NORDISK LITTERATUR

VED

VERNER DAHLERUP.

KØBENHAVN.

S. L. MØLLERS BOGTRYKKERI.

1880.

FORORD.

Blandt Norges kongesagaer indtager det værk, der sædvanlig går under navnet Ágrip, en mærkelig stilling; ikke alene er det den ældste på oldnordisk skrevne bearbejdelse, — det synes at være forfattet omtrent år 1190[1]) — *der er os bevaret, og som sådan hyppig benyttet, eller endog ligefrem udskrevet af forfatterne til Morkinskinna, Fagrskinna o. fl. ja selv af Snorre Sturlessön, men det indeholder også ting, der ikke er os bekendte andensteds fra, f. eks. brudstykket af det ellers ukendte kvæde Oddmjórr, fortællingen om Herser og Vigda o. a. m. Står dets forfatter end i fremstillingsævne og kritisk sans langt tilbage for forfatterne til sådanne værker som Fagrskinna og Heimskringla, findes der dog stykker, som ingenlunde er uden æstetisk skönhed (f. eks. fortællingen om Snefrid, kap. 3—4), ligesom han undertiden synes at have det rette over for Morkinskinna og Fagrskinna.*[2])

Foruden den historiske interesse, der således er knyttet til Ágrip, har den også for sprogforskerne en ikke ringe betydning, i det håndskriftet, hvori den er bevaret, om det end ikke hører til de allerældste, dog, som jeg senere skal forsøge nærmere at påvise, er af en meget betydelig ælde,

---

[1]) *sé G. Storm: Snorre Sturlassöns Historieskrivning s. 28.*
[2]) *sé f. eks. Storm: l. c. s. 186.*

ligesom der i det findes en mængde enkeltheder i sprogform og retskrivning, der er af den störste sproghistoriske betydning.

Af Ágrip findes der allerede to udgaver[1]):

a) af P. A. Munch: „Brudstykke af en gammel norsk Kongesaga" (med dansk oversættelse) i „Samlinger til det norske Folks Sprog og Historie" II (Christiania 1834) s. 271—335.

b) af [Finn Magnusson]: „Stutt ágrip[2]) af Noregs konunga sögum" i „Formmanna sögur" X (Kaupmannahöfn 1835) s. 377—421[3]) med oversættelse i „Oldnordiske Sagaer" X s. 329—371 og „Scripta historica Islandorum" X s. 350—392.

Af disse udgaver er navnlig Finn Magnussons besørget med en for den tid sjælden stor omhu. Når jeg altså ikke des mindre har ment at turde byde den oldnordiske litteraturs og sprogvidenskabs dyrkere en ny udgave, da er det, fordi jeg tror, at der af et i alle henseender så vigtigt kildeskrift som Ágrip bör findes en udgave, der så vidt muligt kan erstatte håndskriftet selv og kan danne et pålideligt grundlag ved så vel historiske som sproglige undersøgelser over dette mærkelige værk, hvilket ikke kan siges at være tilfældet med

---

[1]) Desuden har prof. Gislason med sin bekendte sjældne omhyggelighed aftrykket spalterne 13 og 14 i sit fortrinlige værk „Um frumparta íslenzkrar túngu í fornöld" s. XXXIX, i hvilket skrift man vil finde talrige sitater fra Ágrip.

[2]) Fra denne titel skriver sig navnet Ágrip (udtog), der nu κατ' ἐξοχήν bruges om denne kongesaga.

[3]) Et uddrag af denne udgave findes i „Antiquités Russes" II s. 85—91.

de tidligere udgaver, hvor höjt de end står over de aftryk af gamle håndskrifter, som ellers præsteredes for 40—50 år siden. Hvor vidt min udgave, trods de ufuldkommenheder, jeg vel véd, den lider af, nogenlunde vil kunne tilfredsstille disse krav, må selvfølgelig andre afgöre.

Det eneste håndskrift, hvori Ágrip er bevaret, er des værre ufuldstændigt; det indeholder to större lakuner: mellem kap. 48—49 og kap. 51—52; desuden mangler så vel begyndelsen som slutningen. Man tör dog med sikkerhed antage, at dèt oprindelig har begyndt med Halfdan svarte (ligesom Fagrskinna) og har sluttet med Sigurd Jorsalefarer.[1] *Håndskriftet findes i den arna-magnæanske samling på universitetsbiblioteket i København og har dèr nr. 325 fasc. 2. 4to. Det er et — af et islandsk håndskrift at være — ret lyst, uindbundet pergamenthåndskrift, bestående af 24 blade, fordelte i 4 læg således, at første læg foruden det nys nævnte ufuldstændige blad indeholder 7 blade, andet læg 8 blade, alle fuldstændige, tredje læg 7 blade og levninger af 5 udklippede, af fjærde læg er kun 2 sammenhængende blade tilbage. — Bladenes störrelse er omtrent 4 desimaltommer 7½ linje (= 149 millimeter) i længden og 4 tommer 2 linjer*

[1]) *Jeg antager, at håndskriftets første blad, hvoraf nu kun et lille stykke er tilbage, har indeholdt sagaens begyndelse; at der nemlig med undtagelse af dette intet mangler i læget, sés af, at der efter det med det ufuldstændige blad sammenhængende syvende blad (sp. 25—28) ikke er nogen lakune i teksten. Som en løs formodning udtaler jeg, at det mulig bl. a. har indeholdt fortællingen om Halfdans og Ragnhilds drömme (sé bogstaverne* Ra[gnhıldr] *og* ðr[avmr]*?).*

(= 131 millimeter) i bredden. På hver side er 2 spalter; linjernes antal er: 26 på sp. 20, 24 på sp. 18 og 22, 23 på sp. 89—90, 22 på sp. 91—96, på alle de andre spalter er der 25 linjer. Håndskriftet er, som jeg senere skal komme tilbage til, skrevet med tre forskellige, omtrent samtidige hænder (første hånd sp. 1—88, anden hånd sp. 89—92, tredje hånd sp. 93—96). Skriften er næsten overalt meget tydelig, kun på de to første sider er den på grund af slid noget mindre let læselig. Blækkets farve er brun eller (i de to sidste hænder) sort; farvede begyndelsesbogstaver er undertiden på en plump måde tilföjede af en senere hånd (som det synes fra det 15. årh.), men findes ellers ikke; der er dog som oftest ved hvert kapitels begyndelse ladet plads åben til dem, og det første bogstav er da udeladt (sé f. eks. 50³), men undertiden er der ved kapitlernes begyndelse anbragt et lille bogstav omtrent ude i margen, som det synes, til vejledning for ham, der skulde have malet begyndelsesbogstavet (sé f. eks. 44²²). — Meget ofte findes der i håndskriftet et åbent rum, som synes aldrig at have været beskrevet, ligesom der jævnlig er udraderet bogstaver eller ord tilsyneladende af skriveren selv. — Af yngre hænders tilföjelser findes foruden de i anmærkningerne anførte og en del kradserier følgende[1]):

Spalte 15 i margen ud for l. 13—14: hıalmadr & brynıadr *(15 årh.); sp. 16 i margen foran l. 16 et tegn, der ligner runen* ᚠ*; sp. 17—18 nederst på siden:* þetta þiki

[1]) *Jeg opløser her forkortelserne uden at antyde deres tilstedeværelse, ellers trykkes overalt i dette forord de bogstaver, som i cod. ikke ere skrevne fuldt ud, med kursiv.*

mer vera gott blek enda kann ek ecki betr sia *(15 årh.); sp. 29 i flugt med l. 18 med grönt blæk nogle ulæselige ord, ligesom de 4 følgende med samme hånd (15 årh.) som de grönne initialer; sp. 30 i flugt med l. 16:* flotı astrıdar; *sp. 32 øverst:* vm olaf conung; *sp. 34 i fl. m. l. 1* vm olaf konung; *sp. 37 i fl. m. l. 24:* Gıptıng olafs konungs; *sp. 35—36 nederst, med en hånd fra 17. årh.:* þessa bok uilda eg gæt *(sic!)* lært medan*(?)* Gud gefe myer gott ad læra.

Arne Magnusson kalder Ágrip i kataloget: Vetustum Historiæ Norvegicæ Compendium *(hertil er föjet, så vidt vides, med dr. Vigfússons hånd:* Ágrip 24 foll. 4to minimo, capite et calce mutilum*). På omslaget om håndskriftet har Arne ligeså skrevet:* 325(2) Vetustum Historiæ Norvegicæ Compendium. Mutilum est, *(hvortil Vigfússon(?) har föjet:* Ágrip 325. 4to. 2*). På løse sedler, der ligger i håndskriftet har Arne Magnusson gjort følgende bemærkninger: foran sp. 1:* Eignar menn þessa fragments hafa nylegast vered: Þorgeir Jonsson, Jon Hakonarson, Þordr Jonsson, Eg *(Vigfússon(?) tilföjer:* Höndin án efa íslenzk.*). Foran sp. 64:* Hier er einn auka mide, er eins lá, ádur enn eg arkid samanfeste. Er eins og hann hefdi fastur vered vid blad, sem nu skyllde hier vanta á mille. Enn af contextu synest, sem eckert vante, og hefr hann þá lagdur vered i hrygginn tıl styrktar, hvad þó er undarlegt, þar arked nogu þykt var. Qvicqvid sit, þá synest mier óefad ad eckert vante hier á mille. *Foran sp. 89:* Hier ætla eg vanta 1. blad utan um þesse 2. blöd, hvar vid annad hafi samfast vered sem vante aptan vid þesse .2. blöd,

sem hier liggia innani. *Foran sp. 92:* Hier innani mun vanta 4. blöd, sem tynd sieu. *Efter sp. 96:* Hier aptan vid vantar ad vísu 1. blad sem ádur er sagt. likast hier vante og eitt ark, enn þá aptanvid eda nockur blöd, sem vered hafi i arke fyrer sig sialf.

Angående skrivemåden i den del af håndskriftet, der tilhører de to første hænder, som kan behandles under ét, er følgende at mærke:

Aksenter anvendes ret hyppig, jeg har i det hele fundet dem brugt på 697 steder; heraf er de 623 „rigtige" ɔ: satte over vokaler, der efter de gamle kvantitetslove må være lange; særlig hyppig anvendes aksenten over præposisjonerne á *og* í. *Ved siden af disse 623 „rigtige" aksenter står nu altså 74 „urigtige" ɔ: aksenter over oprindelig korte vokaler. Her fra må imidlertid regnes 20 aksenter over kort* i, *da den hèr, som påvist af dr. Wimmer i Oldnordisk læsebog*[2] *XII, kan være blot grafisk; her hen regner jeg således:* síꝁı *23*[6], sítt *43*[25], ín *(ind) 25*[25], krífne *89*[3] *o. fl. Kun på 2 steder:* bǽtþto *85*[4], lǽnð *89*[1], *tror jeg, at aksenten er sat for at betegne kort* ǫ *(jvf. Wimmer l. c.)*[1]), *og noget lignende gælder*

---

[1]) *Måské hører dog også* hólfum *17*[18] *her hen, ti ellers sættes der aldrig aksent foran* lk, lg, lp, lf og lm: folcet *47*[25], galganum *78*[24], hıalpræþa *34*[23], ulfr *62*[24], hıalm, *15*[1], *ligeså* halfıꝁ *78*[14], ſcalðett *72*[8].

vistnok om følgende 4 steder: áx *7*[22], áfra *13*[1], ǫ́xına *15*[16], áx *32*[19], *hvor aksenten kun synes at skulle betegne udtalen* ɐ. *Af de øvrige 48 tilfælde er aksenten på 38 steder anvendt over* ***vokaler, der i det nyere sprog er lange:*** flérı *40*[5], uéra *89*[18], frǽca *56*[4], fcvtíl fvéıꝁ *79*[5], fríþ *72*[9], ɢoþráþr *3*[22], ðálı *76*[17] *o. fl. Her hen må vel også regnes:* hláþno *52*[24], faþér *89*[23], ftaþ́fefta *91*[12], *hvor aksenten blot er bleven rykket for langt til höjre*[1]). *De tilbagestående 6 tilfælde, for hvilke jeg ikke har kunnet finde nogen regel er følgende:* þoptýꝁ *(læs* þoptıꝁ) *5*[7], léttı (*af* lętja) *5*[12], næcquǽrꝁ *11*[13], flv́tıa *24*[25], fcát *(tributum) 32*[7], fcv́rtoꝁı *60*[11]. — *Man vil således sé, at de regler, dr. Wimmer har fundet for aksenternes anvendelse i* K *også gælder for Ágrips vedkommende, i det* ***længdetegnet ikke alene sættes over de vokaler, der i gammel tid var lange, men tillige over dem, der ved den ny kvantitetslovs gennembrud var blevne forlængede.***

Ganske ejendommeligt, så vidt jeg véd, for Ágrip er, at den ikke alene betegner vokalernes ***længde*** *ved den almindelige aksent, men også undertiden deres* ***korthed*** *ved en prik over vokalen*[2]). *Jeg antager, at det oprindelig var hensigten at*

---

[1]) *Måské hører også* uer á ðale *50*[7] *hid, skönt jeg snarere tror, at det er en ved en misforståelse opstået fejl.*

[2]) *Undertiden kan prikken komme til at stå omtrent eller ganske over den foregående eller efterfølgende konsonant.*

sætte denne prik over ord, der ellers vilde komme til at sé fuldstændig ud som et på samme måde stavet ord med lang vokal: vȧʀ *43^{7} (attentus, mods.* vár, *noster),* ſȧtt *6^{4} (sedebat, mods.* ſátt *vidisti),* fȧır *54^{5} (iter, mods.* fáır *profectus est),* ſcıꝧ *55^{8} (pellis, mods.* ſcíꝧ *fulget) o. s. v.; men prikken anvendes også på steder, hvor der ikke kan være tale om forveksling:* ragꝧar 4^{8}, tvėggıa *7^{13}*, ſvėrþıno *15^{21}*, flȯchıꝧ *16^{17}*, ſȧmaꝧ *66^{10}*, hėlt *74^{10}*, ȧll *78^{11}*, at bẏrþ *87^{6} o. s. v. På 4 steder sættes prikken over ubetonede stavelser:* ſcalꝺėtt *72^{8} (fejl for* ſcȧlꝺett?), ſęlıu *77^{20}*, conungrėꝧ *80^{14}*, ſcotıt *81^{20}. I alt sættes denne prik over kort vokal på 125 steder (heri er naturligvis ikke indbefattet y-tegnene* ẏ, v̇ *o. s. v., hvor prikken jo er rent grafisk). — Over oprindelig lang vokal er prikken sat på følgende 7 steder:* hrȧırþ *(mota) 6^{24}*, ambȯtt *17^{3}*, uærı *24^{13}*, at hæfı *34^{12}*, vænte *38^{20}*, hvȧrttueggıa *69^{11}*, ranríkı *72^{18}*.

Jeg går nu over til at omtale de enkelte vokaler og behandler da i reglen de korte og lange vokaler under ét, ǫ *betegner altså, når der ikke göres nogen bestemt bemærkning, så vel* ǫ (ö) *som* ǫ́ (ó).

ȧ *står på følgende 5 steder i steden for det omlydte korte* ǫ: calloþ *1^{22}*, haſþo *13^{9}*, lanꝺum *18^{23}*, lanꝺom *57^{17}*, hvarfoþo *77^{10}; af navnet* Magnús *findes 6 gange (47^{19}, 53^{19}, 54^{22}, 57^{2}, 74^{9}, 90^{9}) former uden omlyd i steden for det*

almindelige maɟgnuſ[1]). *I ubetonede stavelser findes* a *for* u (o) *i en del hunkönsord på* -an: áengıaꝁ (áeggjan) *5*[11], ſcıpan *64*[23], uınga*ɟ* *75*[10]: *Superlativ af* góþr *skrives stadig med* a *i rodstavelsen:* baþzter *90*[5], baþſtra *47*[24], baþztra *54*[1] *(jvf.* baɟþto *53*[17], baɟtþtu *57*[24] *o. fl. st.), men som adverbium bruges* betzt *1*[10], *19*[16] *o. fl. st.; derimod forekommer* batrı *aldrig. Ved siden af* aɟx, ǫx *o. desl. findes* áx *på 3 steder (3*[12], *3*[13], *8*[2]). varı (= vǫ́rı) *46*[10] *og* fára (= fǫ́ra) *69*[22] *er vist kun fejl.*

Medens u-*omlyden af det korte* a *ikke findes udtrykt på de nys nævnte 5 steder, har jeg kun fundet ét eksempel på manglende* u-*omlyd af* á *nemlig* aþıaꝁ *36*[25], *ellers finder vi overalt* haɟcon, roþum, aɟeꝁ *o. s. v.*[2]) *Om de forskellige måder, hvorpå* ǫ́ *udtrykkes, sé i øvrigt under de vedkommende bogstaver.*

aɟ[3]) *bruges meget almindelig i Ágrip, hvor det har følgende forskellige betydninger:*

---

[1]) *Jeg kan ikke være enig med Storm (Sn. St. Hist. s. 25) i at betragte forskellen mellem* magnus *og* maɟgnus *som blot grafisk.*

[2]) hattr *(modus) i Fms. X 377 er fejl for* háɟtr *1*[22].

[3]) *Undertiden kan* aɟ *komme til at sé ud ganske som* ꜳ; *da det imidlertid altid ved nöjagtigt eftersyn vil vise sig, at* ꜳ'*et på de 92 første spalter er opstået ved, at blækket er løbet ud, eller ved andre lignende tilfældigheder, har jeg ikke betænkt mig på at trykke* aɟ *overalt på sådanne steder.*

a) au: caupmaþr *3*[19], fáurgo *26*[25] *o. s. v.*

b) *ø*, *ǿ*: áux *32*[22], caumr *9*[10], fnáurofc *10*[23], fáuðr *17*[2], ohaugþ *44*[2]. *Betegner* au *i* holauyıom *22*[11] *også ø?*

c) ǫ, ǫ́: báutþto *(optimorum) 85*[4], haugvıt *47*[3], caulloþ *17*[1], rauþom *8*[19], áu *(flumen) 59*[7], háur (= *Óðinn*) *1*[20]. *Særlig mærkes* Maugnuf, *der, som nys anført, er den gennemgående form i Ágrip: 57*[10], *62*[14], *80*[21], *85*[17] *o. s. v. I* áucauþo *33*[21], aufláuþo *76*[18], haurmauþo *84*[22] *o. fl. må det sidste* au *også opfattes som* ǫ *(ikke* o), *jvf.* logǫndom A. M. *237 sp. 5*[10]. *I* faunnǫnðı *29*[14] *er* au *vist kun fejl for* a.

d) o, ó: auʀofto *2*[17], aullı *(effecit) 70*[25], þáu *(tamen) 72*[6], fautti *25*[9].

De til au *svarende usammenslyngede tegn* av *og* au *bruges ikke så meget som dette: av betegner: a*) au: navta *2*[2], bravt *40*[9], *b*) ey: avfinðr (= Eyvindr) *12*[19], ravr (= hreyr) *30*[6], *undtagelsesvis også c*) ø: avxı *14*[13] *og d*) ǫ: avgmvnðr *80*[22]. au *betegner ligeledes hyppigst tvelydene* au *og* ey: *a*) gaular ðalı *13*[5], braut *31*[9], *b*) gráupr *18*[19], aufteın *84*[25]; *undtagelsesvis betegner det* ǫ *i* auzørar *8*[4].

Et, så vidt jeg véd, for Ágrip ejendommeligt tegn, er aɏ, *et tegn, der, da det i og for sig ikke synes at give nogen mening, vist må være opstået ved misforståelse af et andet bogstav (man kunde i så fald mulig tænke på* œ). *Det bruges regelret til at betegne ø, ǿ*: áɏx 7[22], gaɏr *92*[2], fnáɏrı

28[7], mœðr (*fatigatus*) *66*[23], fœ́ker *90*[14], *i alt som betegnelse for ø på 39 steder. På følgende 8 steder har det andre betydninger, nemlig a)* ę: frœmſtr *19*[15], hıalprœþa *34*[23],[1]) farſœlo *70*[18], *stednavnene:* frœ́þı *12*[21], flœmıngıa lanðı *34*[3], ſœ́lo *42*[19] (*om denne sammenblanding af ø og ę sé videre under* æ); *b*) ǫ: uıſœnðum *34*[18]; flærœþom *23*[12], *hvor æ må være fejlagtigt, kan enten betegne* flárǫ́þom *eller* flárę́þom.

ẏ *betegner hyppigst* ey: hẏgþr *2*[5], ẏıar *37*[9] *o. s. v.; til betegnelse af* au *bruges det i* ſẏ́r *26*[25], vapnlẏ́ſır *68*[11] *o. fl. st.* ǿ *betegner det i* ẏtztr *12*[11], ǫ *i* nẏſom *55*[23]. *Påfaldende er formerne* clẏpr *20*[16], flẏgſar ſıorþr *47*[13] (*jvf.* raẏkıll *4*[7]), *der svarer til de andre kongesagaers* Klyppr (*Hkr. 121*) *og* Slygsfjǫrþr (*Fsk. 88*), (rykkill *Hkr. 63*), *en tredje hertil svarende form er:* lẏgı *28*[15] = lygi.

Sjældnere end ẏ *er det usammenslyngede* ay: hayra *29*[15], ſnaypo *39*[20], ayga *81*[18] *o. s. v.*

e *er hyppig skrevet således, at den streg, der for neden lukker for öjet, er forlænget opad til höjre, et følgende* l *kan derved få lighed med* ł *f. eks. i* helt *14*[1]; *da jeg imidlertid anser det for utvivlsomt, at dette* eł *kun er opstået ved en tilfældighed og ikke i nogen væsentlig henseende er forskelligt fra et almindeligt* el, *har jeg ikke gjort nogen bemærkning*

[1]) *jvf. dog anm.*

om det i anmærkningerne[1]). — *De til* e *svarende store bogstaver er* Є *eller* e.

I betonede stavelser anvendes e *til betegnelse af:*

a) „*virkeligt*“ e: ec 17^{17}, lete (*amitterent*) 66^{7}; *b)* ę: tekıꝁ 23^{23}, legıa (= lęgıa) 6^{10}. *Som sideform til* eı *bruges* e *i:* Єrıor 8^{1}, vetlor (= veizlor) 65^{19} *o. fl.*, *som sideform til* e (æ *o. s. v.*) *i:* flerı 40^{5}, gerꝛſımum (*sic!*) 89^{5} *o. s. v.*; *af* engı *forekommer kun former med* e (9^{16}, 14^{2}, 47^{1} *o.s.v.*).

I ubetonede stavelser veksler e *og* ı *således, at* e *bruges 249 gange,* ı *1653. Angående deres spesielle brug har jeg gjort følgende spredte iagttagelser:*

e *bruges stadig i præteritum medium af de svage verbers* a-*stammer:* anꝺaþeſc 57^{20}, callaþeſc 90^{17}, quangaþeſc 38^{1} *o. s. v.*; *i aktiv findes derimod både* e *og* ı: ſcıpaþe 59^{7} *men* tıgnaþı 29^{21}; *i medialformerne af de andre klasser findes ligeledes både* e *og* (*oftere*) ı: ꝺvalþeſc 60^{17} *men* gerþıſc 32^{14}. *I følgende enkelte former har jeg fremdeles udelukkende fundet* e: marger (88^{23}), aller (68^{14}), ıarleꝁ (81^{10}), þrælleꝁ (25^{20}). *Aldrig bruges* e *efter* k *og* g *med umiddelbart foregående lang vokal:* rıkı 19^{12}, faukır 60^{24}, eıgı 22^{14}, magı 65^{19} *o. s. v.*, *når derimod den foregående vokal er kort, findes både* e *og* ı: norege 88^{2}, noregı 11^{11}.

---

[1]) *Også Gislason har på det anførte sted* (*14*[1]) *trykt* helt (*Frp. XXXIX*).

ę *forekommer kun i betonede stavelser og kan dèr bruges i de samme tilfælde som* e: *a*) Gęſıt *16*[15], ręþ *3*[3]; *b*) glę́þı *72*[1], ſę́héımı *91*[16]. *Som sideform til* eı *findes det i:* uę́ttı *38*[9], *hvorimod det ikke, måské tilfældig, forekommer som sideform til* ø *i former som* snørı *o. lg. Ejendommeligt er:* ȩ́a (*semper*) *19*[18].

æ *bruges ligeledes kun i betonede stavelser og har dèr også de samme betydninger som* e: *a*) næċquǽrɥ *11*[13]; *det er måské tilfældigt, at det ikke forekommer* = é (*og heller ikke som dette i steden for* eı); *b*) ǽfløı *50*[10], ſǽhéíɱı *17*[21]. *I steden for* ø *bruges det i:* ſnærı *11*[17], ſnǽrıſc *15*[25] *o. fl. st., hvor* æ *sikkert gengiver udtalen* e, *ikke* ø. *På følgende 4 steder må det derimod antages at betegne udtalen* ø: Goþræþr *8*[9], ſtǽrſto *47*[10], þrænða *50*[25], ohægẏnðı *89*[17]; *med hvilket forhold den ovenomtalte brug af* ꜵ = æ *er parallel. At man dog ikke af denne vekslen kan slutte, at* ǿ *allerede i en så tidlig tid i udtalen var faldet sammen med* ę́, *kan indsés* (*foruden af det usandsynlige, der a priori ligger deri*) *af: a*) *at man på slige steder aldrig finder de ellers med* æ *ensbetydende tegn* e *og* ę, *men kun* æ, *der i form ikke fjærner sig så meget fra* ꜵ *eller* ꜵ, *b*) *at* ꜵ *også bruges = kort* ę *i* fræmſtr *19*[15], *hvor der aldrig har fundet en slig sammenblanding sted, samt c*) *at* æ *i* Goþræþr *8*[9] *må betegne det korte* ø, *om hvilket det samme gælder som om* ę *i* fræmſtr. *Jeg tör altså med sikkerhed påstå, at* æ

i disse tilfælde kun er en mindre nöjagtig betegnelse af lyden ø, *men ikke gengiver nogen særlig udtale. Dette må derimod være tilfældet med* æ *i* æſtrıþ = Ástríþr *30*[18], *en form, der umulig kan være blot grafisk forskellig fra den sædvanlige.*

ae *for* æ *skrives et par steder:* uaerı *14*[8], ſaét *57*[15] (*jvf.* ęa *19*[18]).

eı *skrives også* ęı *eller* æı: ſveıꜸ *52*[9], ſvę́ıꜸ *76*[13], ǽıſtr *31*[19]. — *Ejendommelig er brugen af* eı (ęı, æı) *for* e (ę) *i:* ꝺreıpıt *31*[21], ꝺreıpıꜸ *31*[23], herteıchıt, -kıꜸ *31*[22,23], ueırıt *17*[2], *36*[24], ueıꜸland *34*[8], lanꝺa mǽırı *38*[16], heıfır *40*[14], *47*[6], veıgıt *48*[15], lǽıgı (*jaceret*) *49*[24], uę́ırıt *56*[18], hęıfır *55*[22], eıgıll *78*[18,23]; *har det* ı, *der i alle disse ord, med undtagelse af det fremmede navn* ueıꜸlanꝺ, *står i den nærmest følgende stavelse fremkaldt disse ejendommelige former?* — æı *for* ey *bruges i:* æıſv́ſla *31*[24].

ey *og* æy *er langt sjældnere end* ꝩ, *det første forekommer kun i* leynaſþ (leynask) *31*[7], *det sidste lidt oftere:* ſnæẏpu *38*[13], ſvþr æẏıar *43*[19], Gnæẏft (*læs* Græẏft) *55*[20]. *Særlig mærkes* ſæẏtıaı (*septendecim*) *84*[19].

ı *bruges vekslende med* y *i:* mıclo *24*[5], fırır *27*[25], brınıoꜸı *15*[22] (*sé s. 103*) *o. fl. st.; vekslende med* e *i* mıþal (*70*[8], *82*[24]) = meþal (*24*[19], *60*[1]). — *Om brugen af* ı *i ubetonede stavelser sé under* e.

ȷ *bruges ganske i samme betydning som* ı: J þvı bılı *27*[15], ȷorþena *15*[19].

o *betegner i* *betonede stavelser* *a)* o: kono 18^{18}, bloþ 3^{12}. *Særlig mærkes, at der ved siden af de yngre former med* u *forekommer ældre former med* o *i følgende ord:* Goþráþr 3^{22}, Goþræþr 8^{9}, goþraþe 19^{13}, *hvorimod det enkelte* goþ *ikke forekommer;* goll *findes kun i sammensætningen* goll-roþın 15^{1}, *ellers* gull; ſona 3^{14}, ſon 70^{10} *men almindelig* ſun-; mon 36^{1}, montu 35^{18} *o. fl. st., men almindelig* mun-. *Mærk ligeså* golaþıngſ 12^{2}, 75^{4}, g͛ǫla(r)ðalı 24^{18} *men* gavla ðal $25^{5,19}$, gaularðalı 13^{5}. *b)* ǫ: Scıolðungr 3^{1}, blæþ roſ (blóþrǫ́s) 41^{7}. *c)* ø *kun i* comr 22^{6}, 54^{14}, goꝛſımar 85^{25}, *-um* 88^{25}, moꝛe 76^{17}. — *Særlig mærkes* þꝛio (= þrjú) 83^{14}. — *Den nægtende forstavelse hedder altid* ó: óaranı 52^{12}, óroaſþ 73^{22}.

I ubetonede stavelser er o *almindeligere end* u; *det første forekommer 652 gange, det sidste 230 gange. Foran* r *bruges altid* o: konoꝛ 24^{9}, ſyſtoꝛ 47^{23} *o. s. v., den eneste undtagelse fra denne regel, der måské forekommer, er:* uıþ laugvr 33^{3}, *hvor* v *er meget tvivlsomt (sé anm.). I dativ af* hann *skrives aldrig* o *men kun* u: 35^{7}, 54^{11}, 75^{13} *o. s. v.*

ǫ, *der ligesom* ę *kun bruges i betonede stavelser, kan dèr anvendes på de samme steder som* o: *a)* ǫfaɉ 29^{8}, blǫ́þ 3^{13}, ǫlog 20^{6}; *b)* mǫgnuſ 92^{2}, hǫguıt 47^{7}, ſǫlo *(condiderunt)* 71^{23}, ſǫ́ꝛ *(vulnera)* 83^{14}; *c)* cǫmr 67^{19}, fǫra 17^{10}.

ø *(på 2 steder forekommer* ę: cęmr 19^{11}, ſęnſca 27^{22}) *anvendes temmelig sjælden (6 gange): a)* = ø: auzørar 8^{4},

er
føꝛþom 78^{15}, gerRſimum 89^{5}, Gørþiſc 89^{11}; *b*) = ey *i* ſcǿtı 16^{14}. *Påfaldende er ø'et i* þeſſø (þesso) 36^{11}.

u *og* v *bruges som i alle gamle håndskrifter fuldstændig i flæng*: Guþraþr 4^{4}, gvþvęſı 6^{17}, uar 2^{8}, var 6^{24}. *De kan bægge (navnlig* v) *bruges i betydningen* y: funır 56^{20}, fvnır 22^{13}; *om* u *og* v *i denne betydning sé under* y. *Som nys anført anvendes* u *næsten overalt i* sunr: ſunr 26^{3}, ſunar 3^{17}, ſvnu 19^{4} *o. s. v.*; *på samme måde er* guþ (32^{1}, 53^{15}, 86^{17} *o. s. v.*) *almindeligere end* goþ, *der, som anført, kun bruges i sammensætninger, hvor dog også* guþ *forekommer:* Guþ raþr 4^{4}, guþrun 24^{16} *o. s. v.*; *det samme gælder om forholdet mellem* gull *og* goll: gullı 70^{22}, Gullharalðr 21^{5}. (*sé i øvrigt under* o). — *I* ſugurþar 63^{14} *er* u *vist fejl for* ı.

y *kan også bruges i betydningen* u, v; *for* u *står det i* nẏ (50^{17}) = nú, tvıtẏgr 88^{17}, hvgſpar 68^{23} *bör måské læses* hyg ſpar (*sé anm.*); v *betegner det i* tyeım 9^{9}. — y *bruges gennemgående i* byskop: 13^{18}, 71^{5}, 86^{7} *o. s. v.*; myclo (6^{22}) *veksler med* mıclo (24^{5}); ór (31^{16}) *og* ýr (16^{5}) *er omtrent lige almindelige.* voxnom 59^{21} *er vist kun en fejl, der er opstået ved, at skriveren først har villet skrive* vxnom, *men derefter rettet det til* oxnom, *men glemt at sætte en prik under* v. — *Så vel over* y *som over* v *sættes der i reglen en prik, som almindelig i gamle håndskrifter; denne prik må altså ikke forveksles med den, der i andre tilfælde bruges i Ágrip for at betegne en vokals korthed. En særegen form for* y *er* ụ,

der forekommer i laṷnð 9^{8}, haṷrþı 26^{21}; aṷ́ *(insulam)* 66^{15} aṷꞪı 66^{19}; *jeg antager, at tegnet er opstået ved, at skriveren først har skrevet* au, *men derefter, for at betegne, at det skulde læses som* ay, *har sat en krølle under* u'*et.*

Angående *konsonanterne* *i almindelighed må mærkes, at der ingen stræng forskel göres mellem enkelte og dobbelte lyd:* fcıkıo (skikkjo) 25^{16}, beıðıfc 67^{25}, lıgr *(jacet)* 6^{21}, hett (hét) 17^{3}, opprvþar (óprýþar) 23^{21}, lanððı 49^{14}; Ꞃ, ʀ *o. s. v. anvendes derfor så vel til at betegne den enkelte som den dobbelte konsonant, hvorfor man f. eks. ikke kan vide, om* eꞂ *kar enkelt eller dobbelt* n, *fordi det i reglen skrives med* Ꞃ *så vel i betydningen „men", „end"*[1] *som „endnu": de kan bægge skrives både med* Ꞃ *og* n: *a)* ϵꞂ 1^{22}, ϵn 18^{25}; *b)* eꞂ 8^{8}, en 22^{21}. *Det samme gælder følgelig også om* þeiri, þeira *o. s. v.*: þeırrı 31^{24}, þ̉ʀı 81^{16}, þ̉ı 34^{9}, 54^{5} *o. s. v.*

h *har i hdskr. altid formen* ƕ. *Det bevares regelmæssig foran* r *og* l: hrǽıꞂ 69^{22}, hlvt 11^{19}; *kun i følgende få tilfælde er det udeladt:* ravr (hreyr) 30^{6}, rınða 84^{9}, ranafunr 81^{6}, rıþ 84^{15}, laút 41^{25}, lvt 82^{9}; *derimod findes der intet eksempel på bortkastelse af* h *foran* n. *I indlyd efter konsonant er det bortfaldet i* fıgvatr 52^{17}, 55^{15}, faſtalðr (fasthaldr) 70^{24}. *Overflødig er det tilföjet i* hlv́þfcvlðı (lýþskylde) 49^{19}, *samt i følgende navne:* maıgꞂhuf 56^{10}, haıclǫ́e

[1]) an *forekommer ikke.*

(= Ǫglóe) *21*[12] *og* hvrnaıarl[1]) (=Yrnajarl) *22*[15]*; det samme gælder måské også om* heſſiu tuna *78*[3]*, der i Fsk. 152*[4] *kaldes* Esjutún (*nu:* Østun); *da* Hesjutún *imidlertid også forekommer i Hkr. 640*[12]*, er det dog ikke sikkert, at* h *ej hører hjemme hèr. — Af artiklen forekommer kun formerne* eꞑ (*14*[15]) *og* iꞑ (*43*[23]) *o. s. v., aldrig* hıꞑ*, der kun bruges som pronómen* (*32*[20]). *— Om* h *i forbindelserne* ch *og* th *sé* c *og* t.

p *indskydes undertiden efter* m *foran en dental:* ſumpt *31*[21,22], ſampnaþe *74*[25], ſumprı *89*[10]. pt *for det almindelige* ft *forekommer kun i* þopt ýꞑ (*læs* þoptıꞑ) *5*[7], ſcıpt *(mutatum) 56*[3], ſcopta *78*[22].

b *er på følgende 8 steder bevaret i* umb: *2*[24], *11*[23], *13*[25], *18*[5], *22*[24], *32*[11], *49*[3], *82*[19], *ellers (18 gange) hedder det* um[2]).

f *har i den del af håndskriftet, der tilhører de to første hænder, altid formen* f, *aldrig* ꝼ, *der kun forekommer på de fire sidste spalter; undertiden kan det få en meget stor lighed med* ſ, *f. eks. i* fin, fvrır *4*[11,19]. *Det veksler med* v (u) *i indlyd mellem vokaler:* æfı *70*[16], ǽvı *20*[1], hafa *35*[24], haua *48*[15]*; også* ẏfınðr *13*[22] *ved siden af* áyuınðr *8*[11] *o. s. v.*

---

[1]) *Jvf. Bugges bemærkninger herom i fortalen til „Jómsvíkingasaga i latinsk Oversættelse af Arngrim Jonsson. Udgiven af A. Gjessing" s. XII—XIII.*

[2]) of = umb *er ikke ualmindeligt: 33*[14], *36*[19], *44*[8] *o. fl. st.*

Forbindelsen pt *skrives som nys anført almindelig* ſt: aftaɦ 4[18], eft*ır* 70[16], gıſtıſc 23[18] *o. s. v.* — ſn *er almindeligere end* mn (*sé under* m): nafɦ 53[8], ıafɦ*ır* 9[17], ſáſɦaþı 38[14] *o. s. v., ja endog* hıſɦnefcre (*cœlesti*) 35[12]. *Metatesis af* f *og* l *findes i* frechelft (= frekǫſlt) 91[18], *eller er det kun en skrivfejl?*

v *har kun på ét sted i de 92 første spalter den angelsaksiske form* ƿ: ſperþı 20[19], *ellers bruges overalt* v.

fv *for* v *findes i stednavnet:* ſǫlıu hverfvı 77[20]. *Foran* o *findes* v *tilföjet i:* ſvꜹ́ro 86[5], *bortkastet er det derimod* hꜹro tuegıa 64[7] = hvꜹro tvegıa 63[20]. *I navnet* Norvegr *er* v *altid bortfaldet:* noregr 10[5], norege 65[5], noregſ 36[13] *o. s .v. Om* v'*s vekslen med* u, y *og* f *sé disse bogstaver.*

m (ɱ) *bruges for* mn (ſn) *i sammensœtninger med* jafn: ıam borıɦ 67[23], ıam ſterkr 14[19] *o. s. v. samt i* ıamt 24[9]. mn = ſn *findes kun i:* ſamnaþı 80[4] *og* ſꜹmnoþo 82[16]. mfn = ſn: na*m*ſɦ 9[13], na*m*ſɦı 57[1]. mpn = mn: ſampnaþe 74[25] (*jvf.* p).

t *har i hdskr. — som almindelig andensteds — form omtrent som et græsk* τ, *deraf forklares skrivfejlene:* ſparþıſt (*for* ſparþıſc) 41[13] *og* ſvıt (*for* ſvıc) 57[13].

Efter t *går* þ *ofte over til* t: at tu 6[15], haltu (= halt þú) 14[9], uıl tu 14[20] *o. fl. st. Påfaldende er* vır͡ctum 79[7] (þ *bevares ellers altid efter* k), blǫ́t ꜹ́x 7[22] (*er* t'*et fejlagtig overført fra en genetivform* blǿts, *der ikke vilde være*

uden analogier fra de andre gamle håndskrifter?), uıtcuþr *81^{5}* (= uıþ kyþr *83^{13}*)*; ejendommeligt er ligeså* ıarıtlave *45^{3}*, ıarıtlaff *53^{25}*. — *Udlydende* t *for* þ *findes i* Gęfit *(date) 16^{15}*. t *for* ts (z) *haves i* uęıtlo *1^{24}*, vetloꝛ *65^{20}*, uę́ıtlo *72^{19}*. *Udeladelse af* t *efter* ſ *findes i* crıſnaþı *37^{6}*, krı́ſne *89^{3} o. fl. st. i samme ord, men* crıſtnıſ *44^{5} o. s. v. Om former som* betþt *19^{16}* = betzt *1^{10} sé nærmere under* þ *og* z.

th *forekommer kun i det fremmede navn* bartholom*æu*ſ *82^{19}*.

d *har altid formen* ꝺ*; det bruges for* þ *på følgende steder:* Q*ua*ꝺ *62^{1}*, q*ua*ꝺ *14^{21} (men* quaþ *17^{13}, 55^{15} o. fl. st.)* ouırꝺr *74^{5}*, cvrꝺ *63^{18} (jvf.* cvrþꝺ *60^{21})*[1]). *Ved siden af* hanꝺteknır *78^{7} findes også* hantekıꝛ *43^{11}, 67^{13};* anꝺſvaır *35^{5}, men* anſvaır *35^{22}, 62^{21}*.

þ *er tegn dêls for en frikativ, dêls for en sibilant: A. Som i alle de ældste islandske håndskrifter bruges* þ *så vel til betegnelse af den tonende som den tonløse interdentale frikativlyd:* ð *og* þ *(tegnet* ð *forekommer kun på de få nedennævnte steder). Det er — foruden på de også fra det nyislandske sprog bekendte steder — regelret bevaret efter alle de i Wimmers oldnordiske læsebog*^{2} *VI ff. nævnte konsonanter, altså efter* l *og* (n)[2])*, når rodstavelsen er* k o r t*, i alle tilfælde efter* m, k *og* p *samt efter* (lf)[2]), lg *og* ng:

[1]) *Eksempler på* d *for* þ *i* kvaþ *og* vırþ *kendes også andensteds fra:* quad *A. M. 237 fol. sp. 5^{21}*, virde, virder *St. hom. $5^{19,21}$*.
[2]) *Eksempler på* þ *efter* n *og* lf *mangler tilfældig.*

ſıolþı 16^{3}, ðvalþeſc 60^{17}, ſa͗mþar 74^{4}, framþı 86^{14}, ſpecþar 69^{8}, ſtvrcþı 7^{10}, ſvıpþr 67^{25}, kıpþuſc 31^{1}, ſvlgþ 61^{24}, ſvlgþı 75^{15}, hengþr 78^{18}, hengþı 29^{10}. *Ved falsk analogi synes* þ *at være overført til* uınþlanðc 38^{19}, uınþlanðı 39^{1}. — *På ét sted står der* þ *efter* l *med foregående lang rodvokal:* ouınſælþ 54^{20}, *men* uınſælð 85^{6}. *Kun ét eksempel på* t *for* þ *efter* k *findes:* vır^{c},tum 79^{7}, *men da der er en rettelse i ordet, kan man ikke tillægge det nogen betydning.* — þr = nnr *findes hyppig:* ſıþr 65^{15}, uıtcuþr 81^{5} *o. s. v., men* ſanr 35^{7}. *Ved siden af* frıþla 26^{14} *findes* frılla 90^{11}, *hvor dog det første* l *er en rettelse for* þ. *Ved analogidannelse efter infinitiv findes en dél præteritumsformer på* þð *i steden for* ðð: ſıþðı 4^{15}, hluþðı 23^{19}, beıþðeſc 69^{9}, áuþðı 79^{10}, gvrþðr 83^{4} *(sé flere sådanne former under* ð*). Endnu ejendommeligere er* cvrþð 60^{21}; *det må vist være opstået ved en fejl, i det skriveren først har skrevet* cvıþ, *men derefter har villet rette det til* cvrð *(jvf.* 63^{18}*), hvorved han dog glemte at sætte en prik under* þ. — þ *er bortfaldet foran* r *i* ıarþar 72^{22} *men* ıarþaþr 84^{21}.¹)

B. *Som sibilant bruges* þ *på følgende steder* = z: betþt 19^{16}, beþt 37^{23}, baþſtra 47^{24}, ba͗þto *(optimi)* 53^{17}, baþztra

¹) *I steden for* ſıgraþ 67^{10} *synes der ligeledes oprindelig at at have stået* ſıgrar *(sé anm.).*

54[1], baꝛtþtu *57*[24], uıtþ̊an *62*[2], gaꝛ́tþſca *71*[8], clemetþ *73*[11], baꝛ́tþto *85*[4], baþzter *90*[5]. *Det forekommer desuden i følgende medialformer:* quaþc (*snarere* = kvazk *end* kvaþk) *29*[8], leẏnaſþ *31*[7], geraþ *31*[8], baþc *51*[17], gerþuſþ *71*[13], anꝺaþeſþc *72*[20], óroaſþ *73*[22].

ð *skrives i håndskriftet således, at tverstregen ikke gennemskærer den øverste streg af* ꝺ. — *Det anvendes i navnet* haralð *68*[3,25] *til at betegne* dr (*jvf.* ꝺ᷑). *Desuden bruges det i følgende ord:* quaꝛððo *9*[7], beıððıſc *18*[11], ſcŕvððer *88*[24] (*for disse 3 ords vedkommende jvf. de nys anførte eksempler på* þꝺ), *quað* *14*[20], *35*[14], *52*[17], *68*[21], *71*[16], *75*[11], *79*[20], lanðc *32*[5]. ð *har på alle disse steder vistnok betydningen* d, *der også bruges i de samme tilfælde,* beıꝺıſc *forekommer således* *67*[25], quaꝺ *på de under* d *opregnede steder, og en udtale* lanðs *må sikkert ansés for en umulighed;* ð *synes i det hele taget at have været skriveren et fremmed tegn, med hvis brug han ej var ret fortrolig.*

s *har i reglen formen* ſ; s *er sjældnere. Det bruges kun to gange i former af verbet* vera: uaſ *27*[14], vaſ *84*[5]; *på det første sted synes der kun at stå* uaſ *for tydelighedens skyld:* þat uaſ of var. *På følgende steder kunde man have ventet* z *i steden for* ſ: alſcvnſ *8*[22] (*jvf.* alz *7*[17]), englanſ *18*[9], *men* lanꝺſ *19*[24], *73*[19,24] (*jvf.* lanz *86*[19]), haralꝺſ *19*[2] *o. fl. st. men* haralꝺz *f. eks.* *21*[7], herlen̊cr *49*[18], útlenſcr *49*[18], comıſc *60*[12] (= comıtzc *40*[9]), reþſc *41*[5] (= rẹþzc

18[21]), goþſ *63*[8], *men* ŕaþz *33*[4]. *Særlig mærkes* callatſ *63*[2], comſ *92*[4].; *i* fvnðıſ *28*[25] *er* c *måské kun glemt, da det er det sidste ord på siden.*

z *α) opstået af* ts; *kun sjælden skrives der* z *for* ts: uelzc (*af* velta) *29*[9], malz (*af* malt) *48*[22], helzc *49*[19], cnſz *64*[5]; *i reglen skrives* tz: betzt *1*[10], uıtzco *7*[8] *o. fl. st.*, knutz *21*[6], gætzlo *86*[23], getzc *92*[14] *o. s. v.*

β) opstået af ds: lanz *18*[12], *86*[19] *o. s. v.*, elz *5*[18], haralz *22*[19] *o. fl. st.*, eınualz *7*[14] *o. s. v.*; *men hyppigst finder man* ðz: lanðz *3*[6] *(i alt på 12 steder over for* lanz*)*, ſunðzenſ *43*[8], haralðz *21*[7] *(i alt på 4 steder over for lige så mange gange* haralz*)*, eıŋ ualðz *42*[10] *o. s. v. Derimod finder man aldrig* tz, ts *eller lignende på slige steder.*

γ) þs *er ofte gået over til* ts *skrevet* tz: ẏtztr (= óztr) *12*[11], ſíπſz *13*[9], ſítz *24*[3], ſıtz *47 i margen*, *67*[18], gatzco *56*[6], *89*[13] *(jvf.* gátþſca *71*[8] *under* þ*). Overgangen* þs—ts (= tz) *finder dog ikke sted, hvor* þ *kommer frem i andre böjningsformer af ordet:* ẏfır bragþz *15*[6], ręþzc *18*[21], raþz *33*[4], orþz *50*[20], z *er hèr vist skrevet i steden for* s *på grund af det foregående* þ *(jvf.* s*). Enestående former er* halvarz *92*[7] *og* mıcla garz *88*[2], *hvilket sidste dog er tvivlsomt (sé anm.).*

δ) efter ll *og* nn *skrives bestandig* z *(kun i sammensætningen* alſcvnſ *8*[22] *findes* ſ*)*: alz *7*[17], *8*[12] *o. fl. st.*, ælztalagı *3*[14], ıllzco *50*[12], fanzc *26*[18], *56*[2], $\overset{z}{m}$ = m*annz* *65*[14]

o. fl. st.; herhen bör vel også fanz (= fannzk) *66*[22] *regnes. Efter enkelt* l *og* n *står derimod altid* ſ: remolſ *26*[12], hanſ *passim. Mærk dog* ıàrlz *43*[17], *men* ıarlſ *f. eks. 29*[10].

ε) *i indlyd mellem vokaler findes* z (tz) *kun i* auzərar *8*[4] *og* nıtzı *66*[13].

Som mediumsmærke bruges z *i* braz *4*[22] *og* fanz *66*[22] *(jvf.* þ *og* s*).*

r *har dels formen* r, *dels (efter* o) ꝛ; *for* rr *anvendes undertiden* ʀ. — *I* sunr *er* r *altid bevaret (4*[9], *58*[1], *70*[4], *90*[12] *o. s. v.), ja endog i sammensætninger som:* afcelfſunr *78*[16], ranaſunr *81*[6] *o. fl.; hyppig skrives det dog forkortet* .s. *29*[20], *63*[15] *o. s. v. Ved siden af* nıþr *76*[6,17] *o. s. v. står også* nıþ˙*64*[5]; aftr *9*[8], *16*[14] *o. s. v., men* aft *42*[15]; þrımr *31*[5], *men* þrım· *21*[4]. *Fra komparativ er* r *indtrængt i* ſıþoꝛſto *2*[17]. *Rimeligvis ved „folkeetymologi" er det første* r *i* carlmarna *89*[8] *tilföjet (jvf. dog Frp. s. 220). Eksempler på* r *i steden for* hr *findes anførte under* h. r *er bortfaldet (eller assimileret) foran* s *i* fvſta (= fyrsta) *36*[20], hveſſu (= hverso) *61*[17], ſcvſſe (= skyrse) *87*[7]. *Nominativsmærket* r *mangler i navnene* ſnıó frı́þ *4*[10], *5*[13], þoꝛleıf *6*[11], ęrllıng *8*[7], æſtrıþ *30*[18], brvgıofot *54*[7], gıllıcrıſt *90*[16]. *Påfaldende er* r*'et i* caupangrſ *74*[24] = cavpangſ *75*[25].

n (ʜ) *betegner så vel lyden* n *(Brückes* n[1]) *som* ŋ *(Brückes* ɴ[1]) *hvilket sidste tegn ikke forekommer i Ágrip*[1]):

[1]) *På de fire sidste spalter forekommer det vel, men kun i betydningen* nn.

nıóſn *80*[7], ıngı *80*[14]. — n *for* nd *findes i* uıɧlanꝺı *2*[22], ueıɧl*anꝺı* *34*[8], *men* uęnꝺlanꝺe *34*[3], hantekıɧ *43*[11], *67*[13], anſvaꞅr *35*[22], *62*[21]. *Særlig mærkęs* áengıaɧ (= áeggjan) *5*[11], engıar calfr (= Eggjar-Kálfr) *50*[8]. — *Om* enn *og* en *er talt oven for (s. XVII).*

Ved l *mærkęs kun:* ouınſǽll *24*[6], uınſæl *56*[9], *men* uınſælꝺ *85*[6]; frıllo *90*[11] = friþlo, *som der først har stået;* frechelft *91*[18] (= frekęflt). l *for* hl *findes på de under* h *anførte steder.* l *er udeladt i* ıarſ *22*[18] (= ıarlſ) *jvf.* karm*anne* = karl- *El. 63*[22], *mulig er det dog kun en skrivfejl.*

k *veksler med* c *således, at* c *kan bruges overalt, hvor* k *kan bruges, men ikke omvendt.*

c *er dels eksplosivlyd, dels sibilant.*

A. Som eksplosivlyd bruges c *i samme betydning som* k: gıftıſc *23*[18], mǫtoþoſk *24*[22], toco *30*[13], toko *73*[18], cæte *71*[18], kérlęıc *79*[6]. — *I den til got.* -leiks *svarende afledningsendelse er* c *hyppig bevaret foran* t: lıchılıct *40*[15], haꞅrmolect *52*[10]; *men* c *findes også, hvor man oprindelig har haft* g: lact *77*[13] = lagt *85*[10]. *Mærk ligeledes* haꞅclǫ́e (= Ǫglóe) *21*[12]. *En ejendommelig skrivemåde er* flẏctu *87*[2] (= flutto), *det må dog vist bero på en fejl, jvf. omvendt* ſvıt *for* ſvıc *57*[13] (*sml. dog Frp. 94*). — *Foran de såkaldte „bløde" vokaler skrives der undertiden (20 gange*[1]))

[1]) *Heri er naturligvis ikke indbefattet de fremmede navne:* paſchar *37*[16], mıchıalſ *37*[18], nıcholaus *81*[7].

ch *i steden for* c *eller* k: mıchıl *9*[14] *o. fl. st.*, flochıꝛ *16*[17], cheꝛa *30*[8], ſtvrchıa *62*[8], oſamþvchı *92*[19] *o. s. v.*, *de samme ord kan dog også skrives med* c *eller* k, mıkıl *forekommer således 44*[13], ſamþvckı *11*[14]. *At* ch *her må betegne en udtale, der er forskellig fra* k's *udtale foran de „hårde“ vokaler, synes mig klart, så meget mere som to andre håndskrifter,* A. M. *237, fol.* (*Bjarnarson: Leifar fornra krist. fræða ísl. 162—167*) *og* A. M. *619, 4to* (*Unger: Gammel norsk Homiliebog*), *efter hvad J. Hoffory har oplyst i et foredrag i det filologisk-historiske samfund, gör en lignende adskillelse mellem* k *foran de „hårde“ og foran „bløde“ vokaler, i det der i første tilfælde regelret skrives* c, *i sidste* k; *men* ***hvilken*** *denne udtale har været, om det har været den nyislandske udtale som* kj, *eller blot den velære udtale af* k, *sér jeg mig ikke i stand til at afgöre. — Passivendelsen er — med undtagelse af de få, under* þ, s *og* z *nævnte tilfælde — altid* -ſc (-ſk): ec raþomſc *14*[20], berıaſc *58*[21], motoþoſk *24*[22], comıtzc *40*[9] *o. s. v. Særlig mærkes* geſc *36*[10] (= gekksk), feᶠc *92*[21] (= fekksk) *og* toſc (tóksk) *39*[4].

B. Som sibilant bruges c *på følgende steder efter en dental på samme måde som* z: ıatce (= játse) *5*[9], haralðc *29*[25], garþc *31*[17], *53*[18], lanðc *32*[5], lanðc *38*[19], krıſckırkıo *76*[7], krıckırkıo *84*[21]. baþc *51*[17] *kan enten være* = baþz *eller* bazk, *snarest dog det første.*

q *bruges kun foran* u; queᵹna 8^{17}, quæðo 9^{7}. *Påfaldende er* quiot (= kjǫt) 88^{1} (*jvf. Gislason: Årb. 1866, s. 381*).

gſ *veksler med* kſ (cſ): margſ (*af* margr) 54^{25}, rıculıgſtı 89^{22}; *men at* gſ *kun er en „etymologisk" skrivemåde, og at udtalen i virkeligheden har været* ks, *sés af, at* gſ *også anvendes for „virkeligt"* ks: grımlegſ (= grimmleiks) 8^{22}, margſ (*signi; men* g *er en rettelse for* k) 35^{23}. gı *for* ı (= j) *findes i* ſcrýgıa 13^{22}, hvſfrǽgıa (= húsfreyja) 48^{25}, orcnýgıar 69^{13}. *I* glíkr *er* g *altid bortfaldet:* lıcare 79^{14}. *Særlig mærkes:* ǫrengt (= órennt) 49^{2}. — ɢ *betegner i ind- og udlyd* gg: uıɢıar 77^{2}, hǫɢ 82^{22}, *men det anvendes også for enkelt* g: ſeɢıa (*dicunt*) 23^{25}.

x *betegner* ks: uacxa 9^{24}, þexðalr 77^{19}, uırþılıxtı 8^{3}, uacrlıxtı 91^{5} (*jvf.* g).

Forkortelserne er de i alle gamle norsk-islandske håndskrifter almindelige og ikke talrige. En liste over de vigtigste af dem findes bag i bogen, nærmest til brug for de læsere, der ikke har øvelse i at læse selve håndskrifterne.

At der med spalte 89 virkelig begynder en ny hånd, der går til spalte 92 inklusive, synes mig at fremgå af: a) at skriften, skönt den har en dél lighed med den første hånds, dog, som man vil sé af faksimilet, har en noget forandret karaktér; b) at blækkets farve er mere mørk og glinsende; c) at linjernes antal, som på de foregående spalter (med

nogle få, let forklarlige undtagelser) altid var 25 på hver spalte, hèr er 23 på de to første, 22 på de to sidste spalter; d) at retskrivningen, skönt den stemmer så nöje med første hånds, at jeg i det foregående har kunnet behandle dem under ét, og frembyder de samme ejendommeligheder som denne (ꝥ, þ = z, ch *m. m.), dog udviser følgende afvigelser:* ao, *der aldrig bruges i første hånd*[1]), *anvendes hèr som tegn for* ǫ *i* laogþo *89*[1]; *det samme gælder tegnet* ⁊ (= ok), *der ligeledes forekommer 89*[1]; *første hånd sætter aldrig aksent over et „band“ som* m̀, *hvilket hèr forekommer:* m̀́ (= mér) *90*[5].

Anderledes forholder det sig derimod med den tredje hånd (sp. 93—96); selv ved et flygtigt blik hèr i udgaven vil enhver straks sé, at vi har med en ganske anden retskrivning at göre, vi træffer en mængde ny tegn: ꜵ, ꝺ, ꝼ, ꝼi, ꝉ, ŋ, ꝥ, ⁊ *o. fl., adskillige forkortelser, som er første og anden hånd ukendte:* þ̄r (= þeir) *93*[2], è (= er) *93*[4], m̄þ *93*[6] *og* m; *95*[12] (= meþ), s (= svá) *96*[20], .ꝩ. (= viþ) *94*[16], (= var) *93*[20], ſ̄ (= skal) *95*[19] *o. fl.*

Ved retskrivningen kan følgende mærkes:

a *anvendes i steden for* ǫ́ *i* raþom *93*[6] (*men* ǫ́ſt *95*[6], bermǫlogr *94*[8] *o. s. v.*).

ꜵ *betegner kort* ǫ: ꜵnðoþofc *93*[5], gꜵfgra *95*[18]; *i* nꜵcqui *94*[13] *betegner det sandsynligvis ø.*

[1]) la͏̊nð *33*[19] *kan naturligvis ikke regnes herhen, så meget mere som o'et er fejlagtig tilföjet: der må læses* lanð.

ꝺ = *a*) au: hraꝺſtr *94*[2], Fraꝺva *96*[1]) *o. fl.*; *b*) av (af): haꝺa *96*[4,15]; *c*) ǫ: haꝺſþo *93*[1], gaꝺfog *95*[2] *o. fl.*

e *betegner både* e *og* ę; recr *96*[12], tecr *96*[11]; *i sidste tilfælde bruges også* ę: vęnꝺꝛr, *96*[9], męlꝛr *96*[1]. — e = ei *forekommer i* eyſteɦ *94*[14] = eyſteıɦ *94*[12]. *I ubetonede stavelser anvendes* e *15 gange,* ı *51 gange.*

ey *bruges på samme måde som i „normal" retskrivning:* eyſteın *93*[8], hleypr *96*[14] *o. s. v.*

o *betegner så vel* o: þıoſtolfr *93*[10], oꝼ *96*[16], *som* ǫ: ſcoꝛvngr *95*[4], omvnꝺı *93*[9]. *Særlig mærkes* ſono *94*[19], (*første hånd bruger næsten altid* ſun-, *sé s. XVI*). ø *betegner det i* bᵒþ (*fratres*) *93*[18] *og* hogr *96*[18]. — *I ubetonede stavelser bruges kun* o (*36 gange*), *aldrig* u.

ǫ *forekommer kun i betydningen* ó: ǫla *93*[10], ǫſt *95*[6] *o. s. v.*

ø: *betegner kun* ø: bø *96*[5], kømꝛ *96*[10] *o. s. v.*

pt *er eneherskende over for* ft: opt *95*[5], eptꝛr *93*[8] *o. s. v. Særlig mærkes* Scampt *95*[1].

f *og* ꝼ *bruges ved siden af hinanden*: of *94*[11], oꝼ *96*[5]. fn *forekommer i* ıafnaſc *96*[17].

v *og* p *bruges i flæng:* vıþ *95*[17], pıþ *96*[22].

Ved d *mærkes* ovırꝺ *95*[19] (*jvf. s. XX*).

þ *betegner kun* þ *og* ð (*tegnet* ð *forekommer ikke*): þręla *96*[16], fcılþo *93*[18], vlmþſc (*fejl for* vlmþıſc) *95*[8].

---

[1]) *sé Wimmers fornnordisk formlära § 72 anm.*

ſ *og* s *er enstydende:* ſer 95^{15}, ser 95^{16}. *Særlig mærkes:* þegarſ (= þegar eſ) 94^{12}, *ellers bruges* ꝛ *i* eꝛ (94^{14}), vaꝛ (94^{6}) *o. s. v.*

z *forekommer kun i* laꝩz 93^{8} *og* meızloꝛ 95^{14}.

ꝛ *for* hr *haves i* rygbroteɴ 94^{7}. *Særlig mærkes:* verrom (vér erom) 96^{4}; ſegr (= ſęgır) 95^{8}, $96^{1,20}$; ragnhıꝉðr (= ragnhıllðar) 95^{3}.

ɴ og ŋ *betegner bægge* nn: mıcıɴ 96^{7}, eıŋ 96^{5}.

Ved ꝉ *mærkes kun* frıꝉa 94^{20}.

c *betegner kun* k: mıcıll 94^{22}, paſclıgr 95^{22}.

Aksenter anvendes 24 gange og kun over oprindelig lange vokaler.

Prikker sættes dels over y: hleẏpr 96^{14}, *dels over konsonanter for at betegne deres fordobling:* legṙ 96^{17}, þoṫı 94^{14}; *desuden anvendes de på følgende steder:* þeım 93^{8}, ėrlıngı 93^{16} *(jvf. dog anm.)*, hėt (= hét) 95^{21}.

Efter disse oplysninger om håndskriftets ortografiske ejendommeligheder vil jeg søge at afgöre spörsmålet om, hvor vidt det er norsk eller islandsk.

Da de to udgaver af Ágrip udkom, var det den almindelige mening, at det var ***norsk***, *så vel i henseende til affattelses- som opskrivningssted. Denne mening er i den senere tid vist bleven fuldstændig blottet for tilhængere, og der er, mig bekendt, i den sidste halve snes år kun udtalt*

følgende to modstridende anskuelser: 1) dr. Vigfússons, der kalder den „the only example of an Icelandic abridgement“ (Prolegomena til Sturlunga LXXXVII). 2) prof. G. Storms, der, sluttende sig til Gislason (Frp. XXXVIII), vel mener, at håndskriftet er skrevet på Island, men dog antager, at det må være en afskrift efter en norsk original (Årb. 1871 s. 425 ff., Snorre Sturlassöns Historieskrivning s. 25 ff.).

At der i virkeligheden heller ikke kan være nogen tvivl om, at håndskriftet er islandsk, sés af, at sprogformen og retskrivningen, på nogle få undtagelser nær (hvorom straks neden for), har en fra oldnorsk aldeles forskellig karaktér; vi træffer således i hele Ágrip kun på 5 steder a *for* ǫ, *medens man, som bekendt, ikke kan blade ret længe selv i en så gammel bog som den norske homiliebog uden at finde former som* faður, gangum, kallaðum *o. s. v., ja endog* scalu (*n. hom. 212*[22]), manu (*n. hom. 213*[8]); *ligeledes er former som* giafa (= gefa; *n. hom. 111*[25]), mykil (*n. hom. 190*[24]) *o. m. m. aldeles ukendte for Ágrip. Det samme gælder om brugen af* øy (= ey [ǫy]), æı (= eı) *og* (æu (= au).

þ *bruges næsten bestandig i betydningen* þ *og* ð, *medens de norske håndskrifter, som bekendt, har en stor forkærlighed for* ð *både i forlyd og i indlyd. Som oven for påvist er i Ágrip* þ *altid bevaret efter* l, n (*med foregående kort rodvokal*), m *o. s. v.; i de norske håndskrifter kan man finde så vel* ð *som* d (t) *på disse steder* (dvaldezk *n. hom. 167*[6], scilðu *95*[5], urøctar *111*[30], nøycðe *74*[21] *o. s. v.*). *Det ejendommelige norske* n *i* aldrigin (*n. hom. 190*[9]) *er ligeledes Ágrip aldeles fremmed.* h *bevares i Ágrip i reglen foran*

r *og* l; *i de norske håndskrifter er det endog* *regel*, *at det falder bort. — Kort sagt alle de ejendommeligheder, der karakteriserer de norske håndskrifter som sådanne, vil forgæves søges i Ágrip, som altså* *må være skrevet på Island.*

Et andet spörsmål er det derimod, om det sprog, vi træffer i Ágrip, virkelig kan ansés for rént islandsk, eller med andre ord, om Ágrip ikke nedstammer fra en norsk original, hvorfra skriveren ved slavisk afskrivning har bevaret enkelte Norvagismer.

Af historiske grunde har Storm (Sn. St. Hist. s. 25 ff.) søgt at bevise, at Ágrips *forfatter* *har været en Nordmand, ikke en Islænding. Såfremt de forudsætninger, fra hvilke Storm går ud, er rigtige — og derom tör jeg ikke selv udtale nogen grundet dom — forekommer det mig, at de slutninger, han drager af dem, er bevisende for hans ovenanførte mening. Han anfører nemlig bl. a., at forfatteren har benyttet de* norske *sagaskriveres og skaldes værker, men ikke de islandske, at han har haft en sjælden lokalkundskab i Nidaros, hvor han endog nævner enkelte bygninger, og anfører adskillige i Trondhjem hjemmehørende folkesagn, medens han røber fuldstændig ukendskab til de særlig islandske sagn, og kun én eneste gang nævner en Islænding.*

Ved at undersøge sprogformen i håndskriftet, vil man komme til et hermed nöje stemmende resultat, i det det vil vise sig, at der midt imellem den store masse Islandismer hist og hèr findes former, som tydelig røber deres norske oprindelse.

Ved a *mærkes således de s. VIII anførte former:*

calloþ, hafþo, lanðum, lanðom *og* hvarfaþo[1]); *ti endskönt der ganske vist fra islandske håndskrifter kan anføres eksempler på den samme mangel på omlyd, er de dog så få, at de må antages enten at være opståede ved ligefremme fejl eller tilskrives norsk indflydelse; da der ingen grund er til hér at antage det første, ansér jeg det for afgjort, at de er overførte fra en norsk original.*

Det samme gælder bortkastelsen af h *foran* r *og* l *i de på side XVII anførte ord:* rar, rinða, rana, riþ, láut *og* lut *samt fra sidste hånd:* rýgbrotıн, *om hvilken bortkastelse det ligeledes gælder, at den er regel på norsk, men så sjælden på islandsk, at den, når den findes, må være opstået ved skrivfejl el. l. Også denne egenhed ved Ágrip betragter jeg — ligesom Storm — som værende opstået ved tankeløs afskriven efter et norsk forbillede.*

Fra böjningslæren kan der som en utvivlsom Norvagisme anføres n. acc. neutr. plur. af sjá: þessor *(34[25], 35[21], 55[12], 62[21]), en form, om hvis norske oprindelse, der ingen tvivl kan være.*

Af disse tre absolut norske ejendommeligheders tilstedeværelse i Ágrip mellem de øvrige islandske former slutter jeg altså, at ***Ágrip oprindelig må være forfattet i Norge, men at den afskrift, vi nu har bevaret, må være tagen på Island****, et resultat, der, som det vil sés, stemmer nöje med det, hvortil Storm er kommen væsentlig ad historisk vej.*

Tör man nu altså, som jeg mener, ansé det for sikkert, at vi i Ágrip har et sprog, der ikke kan betragtes som rent islandsk, bliver spörsmålet om ***håndskriftets alder*** *meget*

[1]) faþor *62[20] regner jeg ej hid, sé anm.*

vanskeligt at besvare. På den ene side vil man nemlig ikke kunne afgöre, om moderne former som líkr *for* glíkr, er, var *for* es, vas *o. lign., stammer fra afskriverens egen sprogbrug eller fra hans norske original, hvorved man altså mister et af hovedkriterierne ved fastsættelse af et håndskrifts alder, i det, som bekendt, disse yngre former langt tidligere trængte igennem i Norge end på Island; på den anden side kan der heller ikke tillægges en slig arkaisme, som den bestemte adskillelse mellem ę og ǫ nogen afgörende betydning, da hèr det omvendte er tilfældet: at islandsken tidligere opgav den gamle adskillelse end norsken, der aldrig har kendt en slig sammenblanding. Det er derfor let forståeligt, at meningerne om håndskriftets alder har været meget delte: Munch anså det først (i sin udgave fra 1834) for at skrive sig fra det 14. årh., hvilken mening han dog senere — som vænteligt var — forlod, sé f. eks. fortalen til Olav Tryggvasons saga s. VI, hvor han kalder det „et Haandskrift, der neppe kan være stort yngre end 1200“. Denne sidste mening deles også af Storm (Årb. 1871 s. 414) og Bugge (Årb. 1873 s. 2). Gislason fastsætter dets alder til „á öndverðri 13 öld“ (Frumpartar XXXVIII), medens Vigfússon (Prolegomena til Sturlunga) kalder det „a vellum from the end of the twelfth century“. Skriftens karaktér synes mig snarest at vise hen til det 13. århundredes første halvdel; den næsten fuldstændig gennemførte brug af* þ = ð *tillader næppe at tænke på en senere tid end det 13. århundredes midte; ti at denne overvejende brug af* þ *ikke kan skyldes norsk indflydelse, er klart, da* ð *jo på norsk kom langt tidligere i brug end på islandsk.*

Om mine prinsiper ved udgivelsen kan jeg fatte mig i korthed. Jeg har stræbt at give et så vidt muligt påliddeligt aftryk af håndskriftet, hvorfor jeg har bibeholdt alle forkortelserne, linje- og spalteinddelingen o. s. v., ligesom jeg også har efterlignet formen af de bogstaver, der i nogen væsentlig grad fjærner sig fra dem, vi nu bruger[1]. *Alle mere eller mindre hypotetiske tilföjelser i teksten har jeg sat i skarp parentes:* []; *i bueformet parentes:* () *har jeg sat sådanne udraderede ord og bogstaver, som det åbenbart var skriverens hensigt skulde udgå; ved prikker:* --- *har jeg betegnet, at noget i håndskriftet var udraderet eller på anden måde udslettet, som jeg ikke så mig i stand til at læse.*

Med hensyn til et enkelt punkt, ordafdelingen, må jeg bede om venlig overbærenhed hos læseren. „Den grafiske ordadskillelse i de gamle membraner er ingenlunde altid let at gengive, med mindre man i trykken nöje vilde afpasse efter originalen alle *afstandene imellem de enkelte bogstaver"*[2]; *men dette lod sig ikke göre i en udgave som denne, ti derved vilde man blive nødt til at göre linjerne af meget forskellig længde, hyppig anvende spærret tryk o. a. m. hvilket vilde göre et höjst frastødende indtryk uden at medføre nogen tilsvarende nytte; jeg har da været nødt til at ty til en anden fremgangsmåde. I det ark, der blev trykt først (tredje og fjærde halvark, dog med undtagelse af de senere om-*

[1]) *Jeg beklager, at enkelte af typerne ikke er blevne ganske tilfredsstillende, navnlig er der en slem uoverénsstemmelse mellem* ꝩ, *når det står alene, og når det er sammenslynget med* a: ꜳ.

[2]) *Gislason: El. 153.*

trykte spalter 57—64), tog jeg intet hensyn til, om afstanden i cod. var stór eller lille, jeg trykte altså gun hıldı dottor *(45[7]) i steden for* gun hıldı dottor, *men derved har det ofte fået udseende af, at skriveren har opfattet et sammensat ord som to eller flere ord, hvilket næppe er tilfældet, da afstanden sandsynligvis oftest er fremkommen ved, at han, efter at have skrevet en stavelse i et længere ord, har gjort en lille standsning; dette gælder navnlig om ord som* goı þıſc *(34[12]), der burde have været trykt* goıþıſc. — *Dette er imidlertid ikke den eneste slags fejl, jeg har begået i den henseende; jeg havde i begyndelsen min opmærksomhed altfor stærkt henvendt på den masse småting, der er af vigtighed ved en udgave som denne, og havde således med hensyn til ordafdelingen ikke dannet mig nogen bestemt regel at gå frem efter; derved er jeg oftere på de nævnte sider bleven meget inkonsekvent i min ordafdeling; for at tage et eksempel, som enhver vil kunne kontrollere, burde jeg naturligvis på sp. 47 (afbildet på faksimilet) lige så vel have trykt* ıſvıcṓ *(l. 11) som* ı́auſtr *(l. 18). Jeg håber dog, at disse mangler for största delen er afhjulpne på de øvrige sider, uagtet jeg ikke er vis på, at jeg overalt har været absolut konsekvent eller heldig i mit valg. Den fremgangsmåde, jeg på disse sider har fulgt, er denne: hvor der i cod. var en så lille afstand mellem de enkelte dele af et ord, at det både kunde opfattes som ét og som flere ord, har jeg stræbt at afpasse den på samme måde i udgaven; hvor derimod afstanden i cod. var så betydelig, at der ikke kunde næres nogen sådan tvivl, gjorde jeg den i udgaven så stor, som det af typografiske grunde var mig mest bekvæmt.*

Endnu én, men mindre betydelig uoverénsstemmelse mellem min fremgangsmåde på sp. 33—48 og i den øvrige del af bogen er den, at der på disse spalter ikke er gjort nogen forskel mellem lige og skrå aksent.

Inden jeg slutter dette forord, er det mig en glæde at kunne omtale den store hjælp, jeg har modtaget af prof. G. Storm og dr. Wimmer, af hvilke prof. Storm har sammenlignet mine korrekturark med sin afskrift og med en sjælden beredvillighed givet mig en mængde oplysninger om steder, jeg enten ikke havde kunnet læse eller havde læst på en anden måde, ham skyldes ligeledes störste delen af de i anmærkningerne meddelte parallelsteder og andre reale oplysninger; dr. Wimmer har gennemlæst fortalen, anmærkningerne m. m. og rettet en mængde deri, både i planen og i enkelthederne, hans kyndige kritik har også fremkaldt den nys omtalte forandring med hensyn til ordafdelingen.

Jeg beder dem bægge modtage min oprigtigste tak for den velvilje og interesse de således har vist mig og min bog. — Med taknemmelighed bör jeg ligeledes omtale, at min ven cand. mag. J. Hoffory for længere tid siden med mig har sammenlignet störste delen af min afskrift med cod. og meddelt mig en del bidrag til fortalen.

De mange ny typer, der har måttet støbes, er tilvejebragte af S. L. Møllers bogtrykkeri, som jeg antager, vil befindes at have på en heldig måde løst de vanskelige opgaver, der blev stillet det ved trykningen af denne bog. Faksimilet, der er udført i Th. Berghs litografiske institut, giver et tiltalende og i alt væsentligt fuldstændig pålideligt billede af håndskriftet.

Maj 1880. V. D.

Forkortelser.

A. M.	=	*codex Arna-Magnæanus.*
Dipl. Norv.	=	*Diplomatarium Norvegicum.*
El.	=	*Gíslasons udgave af Elucidarius i Annaler for nordisk Oldkyndighed 1858.*
Flat.	=	*Flateyjarbók.*
Fms.	=	*Fornmanna sögur.*
Frp., *Frumpartar*	=	*K. Gíslason: Um frumparta íslenzkrar túngu í fornöld.*
Fsk.	=	*Fagrskinna.*
Hkr.	=	*Ungers udgave af Heimskringla.*
Mork.	=	*Morkinskinna.*
n. hom.	=	*Gammel norsk Homiliebog udg. af Unger.*
OH.	=	*Saga Ólafs konungs hins helga (1853).*
OHm.	=	*Ólafs saga hins helga (1849).*
R.	=	*codex regius af Sæmundar edda.*
St. hom.	=	*Homiliubók utg. af Wisén.*
Arb.	=	*Aarbøger for nordisk Oldkyndighed.*

ÁGRIP

AF

NOREGS KONUNGA SÖGUM.

regí oc ħ ſetı ho------- -ſc heím ſē þıo-------- ħ þa eıɴ tekıɴ tıl [ꝁſ] var ħ þa callaþr [ħal]ꝺr lufa þuıat maþreɴ uar þa eıgı [harfa]gr. Єɴ ſıþaꝝ b[ry.] tıſc nafɴ ħſ oc uar cal laþr haralꝺr harfagre þvıat maɴa ua[r ħ] lıſtulı- gaſtr oc hǽrþr betzt Єɴ ħ̀ haꜹ̀ſ at ſcvra ſpvrꝺa ꝺaga þaɴ er crıſtɴ̀ ᴍ̄ ga. hvat heıþǹ ᴍ̄ myɴꝺo tıl ıola uıta meþ þvı. at ıol vaꜹ́r ero rıſıɴ af bvrþ ꝺrotteɴſ varſ. heíþɴ̀ ᴍ̄ gþ̀o ſer ſamcv̄ꝺo oc ıtıǵɴ uıþ oþıɴ. eɴ oþıɴ heıt̀ ᴍꜹrgō nꜹfnō. ħ heıt̀ vıþ -rır. oc ħ heıt̀ hꜹ́r oc þrıþı oc ıolne oc var af ıolne ıol calloþ. Єɴ ſıa er hꜹ́tr aꝺavþ ꝺaga halfꝺanar. ħ þa ueıtlo áhaþalanꝺı. eɴ þa er ħ foꝛ́ þaþaꝝ ıſlęþa.

[þa ꝺruc]naþı ħ. ıraınꝺ [ır]vkıɴ uıc þar er navta. brvɴr uar. oc uar fꜹrþr tıl ſteıɴſ ſıþaɴ ahrınga rıkı oc uar þar hẏgþr.

haralꝺr toc

eft̀ halfꝺaꝝ rıkı ꝥ er faþ̀ ħſ hafþı haft. oc af laþı ſer meıra rıkıſ meþ þeım hǽttı er ᛘeɴ̀ var ſnēma rꜹſcr oc rıſulıgr uextı at ħ helt orroſto uıþ næſta konūga oc ſıǵ -raþı allà oc eıgnaþeſc ħ fvrſtr konūga eıɴ noꝛreg atyıtǫgſ alꝺre. Oc helt ena ſıþoꝛſto ꜹroſto vıþ ꝁ þan er ſceıþar bnꝺr het́ ıhafrſvagı fvr ıaþ -re. oc ſlvþı bnꝺr tıl ꝺan- marcar. oc fell ıórroſto auıɴlanꝺı ſem ſeg̀ ıkvæ þı þvı er heıt̀ oꝺꝺᴍıoꝛ er goꝛt er ūb konūga tal. meþ þeſſō oꝛþō.

Scıolꝺungr rac meþ ſcılꝺı . ſceıþar branꝺ or lanꝺı . rę̄þ ſa ꝁr ſıþaɴ . ſmallr nó regı allū . Eɴ ꝥ uar x. uetr er ħ barþıſc aþr tıl lanꝺz eɴ ħ vrþı allvalz ꝁr at noregı . oc ſıþaþı uel lanꝺ ſítt oc frıþaþı. Oc at tı ſuno . tyıtıaɴ . oc mꝥ moꝛgō conō . comò þo tvéır eıɴ̀ tıl ꝁſ naſɴſ Eırıcr bloþax . oc hacoɴ góþı . var eırıcr blǫþax ælztalagı ſona ħſ . aɴaʀ hocoɴ ı yngſta lagı . er á þal ſteıɴ englanꝺſ ꝁr too ıſunar ſtaþ . þrıþı olafr ꝺıgr bęıɴ . ııȷ . bıorɴ caupꝏr ſum̀ calla buno. .v. Goþoꝛmr .vȷ. halfꝺan ſvartı .vıȷ. ꝺagr .vııȷ. hŕıngr .ıx. Goþraþr ſcırıa .x. rǫgɴvalꝺr .xı. Sıgtrvgr .xıȷ. fro þı .xııȷ: hrærecr .xıııȷ.

trvggvı . xv . Gvnraþr xvȷ . Auſteıɴ . xvıȷ . Sıgvrþr hrıſı . xvıııȷ. Guþraþr lıome . xıx . hafꝺan hvıtbeıɴ er ſu mer calloþo hafaꝺo . xx . Rogɴvalꝺr raykıll er ſum̀ calla ragɴar . er var ſvɴr ſıɴ cono eıɴar er colloþ var ſnío fríþ ꝺott̀ ſvaſa fın coɴungſ oc bw honū tıl moþoꝛ ſıɴ ar . var ħ callaþr ſeıþ Ψr . ꝥ er ſpamaþr . oc var ſtaþ faſtr ahaþal lanꝺı oc ſꝥ ꝺı þar oc var callaþr ſcrattı .

Iola aftaɴ er haralꝺr ſát at mat . þacō ſváſı fvrır ꝺvʀ oc ſenꝺı ꝁı boþ at ħ ſcvlꝺı vtt ganga tıl ħſ er ꝁr braz reıþr uıþ þeī ſenꝺı boþō . oc bar ıſamı reıþı ħſ útt er boþ ħſ haf þı boꝛıt ınn. Eɴ ħ baþ ħ hın

þa eıgı fvrır þvı at ſıþr [ı] annat ſıɴı oc gaf honv̄ bıor ſcıɴ eıt tıl. oc qͣþ ſıc ua þan ſıɴeɴ er ħ hafþı ıat at ſettıa gamma ſıɴ annan ueg breccońar aþopt ýɴ. þar ſem þa uar ꝁɴ. Eɴ ꝁɴ gec útt oc varþ. honū þeſſ ıatce. at ħ gec vſır ígamma ħſ meþ á engıaɴ ſumra ſıɴa Maɴa. þoat ſum létti. Stoþ þar up ſmó frıþ ðotter ſvaſa. kveɴa vǽɴoſt oc bvrllaþı ker mıaþar fvlt kongıno̅. oc ħ toc alt ſamaɴ oc haꝛnᷓ heɴ-ar. oc þegar co̅ ſem elz hıtı komı ıhaꝛrunð ħſ. oc uılðı þegar hafa hana. aþrı nott. Eɴ ſvaſı ſagþı at þ mvnðı eıgı ua. nema honū nauþgo̅. nema kó nūgreɴ feſtı hana. oc ſengı at lǫgo̅. oc ħ feſtı oc

[fecc oc] vɴı ſva mþ [ꝍrſ] lom at rıkı ſıtt oc alt þ er ħſ tıgɴ bvrıaþı þa fvrlet ħ. oc ſatt hıa heɴı not oc ðag, (nalıga) meþaꝛ þau lıſþu bæþı. oc ııȷ. uetr ſıþaꝛ hon var ðavþ. Svrgþı ħ hana ðavþa en lanðz lvþr allr ſvrgþı ħ uıltaɴ. Eɴ þeſſa uıllu at legıa coma tıl læcnanar þoꝛleıf ſpácı. er meþ uıtı lagþe þa uıllo. oc meþ eft mælı meþ þeſſo̅ hættı. Eıgı er ꝁr cvɴlegt at (tu) mun ſva frıþa kono oc kvɴſtora. oc tıgɴ hana aꝛvnı oc á gvþ vǫſı ſem hͦ baþ þıc. Eɴ tıgɴ þıɴ er þo mıɴı eɴ haꝛſ oc heɴar ıþvı at hͦ lıgr of lengı ıſama fátnaþı. er myclo ſanlıgra at hͦ ſe hraꝛrþ. oc þegar er hͦ var hraꝛrþ þa ſlaꝛrı á oþeſıanı oc ylðv. oc

hverſcynſ illū ſnycc af licamanū. Var þa hvatat bali oc h̊ brenð. blanaþi þo aþr allr licamiꜧ. oc ullu aúr ormar oc æþloꝛ froſcar oc paúððor oc alſcynſ ill yrmi. Sęig hon ſvá iǫſco. eꜧ kongr ſteig til uitzco oc hvgþi af heiſco. Stvrþi ſiþan riki ſino oc ſtvrcþi gladdiſc ħ af þegnū ſinō. oc þegnar af honū. eꜧ riki̧t af hváro tveggia. Oc ſat at noregi einualz kr ſex togo uetra ſiþaꜧ er ħ hafþi innan tio uétra. aflat alz noregſ. Anðaþeſc ſiþaꝛ ar̊ galanði: oc uar havgþr aháugō upp fra hafi æyiar funði.

Eꜧ eft̀ haralð toc eirícr blǫ́t áx uiþ riki. Eꜧ hocon b̊þer ħſ uar ueſtr i englanði meþ aþalſteni kı. er faþ̀ ħſ liſſ hafþi

ħ ſenðan til foſtrſ. Eiricr bloþ ax. uar friþr ſvnō mikill oc in uirþilixti. ħ atti gun hilði. ð. auzorar lafſcegſ. Þa ſvn̊ v̊ þ Gali oc goþ þormr. haralðr g w fel ðr oc ęrlling ſigurþr ſlęva. eꜧ ero neſꜧð̀ fleiri. Goþræþr liómi oc ragꜧ fráþr. halfðaꜧ oc áyuinðr oc goꝛmr. oc helt noregi. v. uetr alz mþ þeī tveim uetrū er honū uar fvr kg heilſat ilanðino þaer haralðr hfþi. eꜧ þria ſiþan. Gunhilðr kona ħſ uar alra qͤꜧna fegrſt litil cona ſynō eꜧ mikil raúþō h̊ gaúr þiſc ſva illraúþog eꜧ ħ ſva áhlyþiꜧ til grimleɡſ oc til alſcvnſ aþianar. uiþ lvþiꜧ at þungt uar at bera. ħ ręþ ó laf ðigr beiꜧ. b̊þoꝛ ſiꜧ.

oc bıorꞥ . oc fleírı bᵒþr ſına . þvı uar ħ calla þr bloþǫx . at maþrr -en uar ofſtopa ꟽaþr . oc graupr oc all ra meſt af raꝺþō heꞥar þa quaꝺðꝺo uıtrır ꟽ hoco- -ꞥ . aftr ílanꝺ meþ laụnꝺ tyeī uętrō eft̀ anꝺlatt́ ha ralꝺſ hár fagra . oc ħ caꝺr tueī ſcıpō ueſtaꝩ . oc ſat ſva ū uetr at ħ hafþı eıgı konūgſ nāfꞥ. Hocon uar maꞥa uǽnſtr mıchıl oc lıſtolıgr oc ſva ſtercr at engver fengoſc honū ıafꞥ̀ . ħ uar haꝺſþı aꝺllo hǽ rı eꞥ aþreʀ ꟽ hár et þ á haꝺſþı ſē ſılkı gult uǽrı ħ uar [ı] aꝺllō rìða ſcap oc coꝛteıſı ūfrā of aþra ꟽeꞥ ħ var nalıga tvítǫgr er ħ cō ılanꝺ. Ꞓꞥ honū toc brat ſva flocr at uacxa. at ęırıcr mattı þa eıgı

uıþſtoþo hafa . oc flẏþı ħ þa oc cona ħſ tıl ꝺanmar car fvrſt. Ꞓn hocon ſat þa eıꞥ conūgr at noꝛegı oc uar noregr ſva goþr ū- ꝺır ħſ rıkı at ħ var eıgı munaþr bet́ fvr utaꝩ þat at eıgı uar cſtꞥı á. Ꞓꞥ ħ var crıſtıꞥ oc attı cono he -þna . oc ueíc mıoc af cſt nını fvr heꞥar ſacar oc fvr uılꝺar ſacar uıþ lvþ eꞥ er ámót ſtoþ cſtnını hęlt þo ſvꞥuꝺagſ hęlgı oc fría ꝺaga faꝺſto. hocoꝩ fáꝺr tıl ꝺanmarcár ſuþr tueī ſcıpō oc barþıſc þar oc hraꝺ́þ .x. ſcıp meþ tueī ſᶜᶦpom. ıþı foꝛ lagþı ħ unꝺ̀ ſıc ſelunꝺ(r) ocſcaꞥꝫ oc gaut lanꝺ et ueſt . oc h- elt ſva aftr ínoreg . a ħſ ꝺǫgū ſnáꝺroſc marger ꟽ tıl crıſtnı af uınſǽl- ꝺō ħſ . en ſum̀ haꝺſnoþo

blǫ́tō þót eıgı crıſtnaþeſc han reıſtı necquerar kır kıoꝛ ı noregı oc ſettı lǽrþa m̄ at. Eн þ̀ brenðo kırkıoꝛ nar oc uaꝛgo preſtana ſv nır honū ſvat h̄ máttı eıgı þvı halða fvr ılluır kıō þ̀a. Oc þar eft̀ gþ̀o þraꝛ- -nð̀ foꝛ at honū amáꝛrı́ ne oc boþo h̄ blǫ́ta ſē aþ ra ka ı́ noregı . ella rǫkō ù þıc af rıkı . nema þu g̀ nır nǽcquærн hlut ıſam þvckı eft̀ oſſ. En fvr þvı at h̄ ſa acaſa þ̀a(e-þa)-- -----a honð honū (ſ[nær]ı) at haꝛſþıgıa raþı . þa ſnæ rı h̄ ſva tıl at h̄ fvr quaþ eıgı ı́necquerō hlvt ıýſ̀ bragþı tıl uıngonar uıþ þa. Sva er ſagt at h̄ bı tı áhroſſ lıfr oc ſva at h̄ bra ðvkı ūb . oc beít eıgı b̀a . en blotaþı eıgı aꝛþro uıſ. En ſva er ſagt at

ſıþaꝛ gec honū alt þȳg eн aþr . h̄ ſettı gola þıngſ laꝛg . eft̀ raþa goꝛþ þoꝛlle ıſſ ſpaca er uerıt haf þı forþū . En þaer h̄ hafþı xv uetr halðıt noregı meþ uıн fǽlð oc meþ frıþı þa ſotto ſvnır eırıcſ bloþ ǫxar ı noregı gamlı gunhılðar ſunr er þ̀a braꝛþra uar aytztr oc uaſclegaſtr atg̀vaꝛllo. oc goþoꝛmr oc haralðr g felðr oc all̀ þ̀ bᵒþr oc hel ðo (fyrſta) oꝛroſto ı́caꝛrmt uıþ augualz neſſ. uıþ haꝛ con---------------

þar fell goþoꝛmr halfðaн avfınðr ..eн aþrer comoſc aflótta unðaн. Eн aþra oꝛroſto lıtlo ſıþaʀ ı fráꝛþı eн uıþ hocoн. oc uarþ ho coн eн áꝛfrı. En þ̀ braꝛþr ſlvþo óꝛ lanðı all̀ nema gamlı han ſlvþı tıl laꝛðz

oc ınaˊfra of ſvrna ꝺal tıl þoɴꝺheımſ. eɴ meɴ hocoˊnar meþ lẏþınſ fvlkılgı. ſotto amot honū oc fell ꝺo ı gaular ꝺalı þar ſem nu er callat gamla leıˊr af h̄ſ nafɴı.

Ɛɴ þvı næſt a .ıx. uetra freſtı ſıᴛſz þ̀ braˊþr haf þo ı noreg ſott meþ bar ꝺaga. þa helꝺo þ̀. braˊþr er eft̀ u. haralꝺr g felꝺr er þa uar merklıgaſtr at gala fallıɴ meþ gv- -bılꝺı moþoꝛ ſıɴı aftr ıla- -ꝺ. oc helꝺo orroſto uıþ hocon afıttıō ıſtoꝛþ. hıa bvſcopſ ſteıɴı. þar uoro fıorır of eıɴ amot hǫ conı. þar uar meþ þeı ıþvı lıþı ſamaþr er he -t ayfınꝺr ſcraygıa. h̄ va- r cappı mıchıl meırı eɴ aþrır m̄ oc bıto varla ıorɴ h̄ gec ſva ūb ꝺageɴ

at eckı uetta helt uıþ honū. þvıat engı hafþı faˊng á ımot honum h̄ for ſva greɴıanꝺı oc emıanꝺı oc ruꝺꝺı ſva at h̄ hıo abaþar henꝺ̀ oc ſpvrþı hvar h̄ noꝛþ m̄ kr uaerı. hvı lavnıſc h̄ nu. haltu ſva frā ef þu uıl h̄ hıtta q þ kɴ. eɴ h̄ auſtıſc at m̀r uıþ oc hıo abaþar henꝺr meþ mı kıllı breþrı avxı ſvat ı ıorþo naın ſtaþar. þa mæltı þoꝛ alfr eɴ ſterkı ıſlenꝺzcr maþr er þa uar meþ koɴ nıtıaɴ uet gamal oc callaþr uar ıa ſterkr kom. uıl tu h̀ra qꝺ h̄ at ec raˊþo- -ſc ımot honū. ɴeı qꝺ h̄ mıc uıl h̄ hıtta ſcal h̄ oc þvı mıc fıɴa. varþ af haˊſþı ſer ꝺvlhettı er ſcalꝺa ſpıll̀ hafþı ſett

ahıalm gollroþıꞑ er konūgren hafþı ahaꜹþı tıl lẏnðar at þa uærı ħ toꝛkenðrı ---- eꞑ aþr . þvı at ħ uar auþcenðr fvr hæ þar facar oc ẏfır bragþz Sıþan gec konūgrıꞑ unð́ -an merkıonō fram ımot honū kappanō . ıfılkı fcvr tu oc hıalm ahaꜹþı fcıoĺ -ð fvr fer eꞑ fverþ ıhenðı . er kverꞑbıtı hęt. Oc fẏn ðıfc maþreꞑ fva bvıꞑ aꜹllō (aꜹþrō) haꜹclıgr . þa ǫþ caꜹp ıꞑ . at frā9 ımott oc tẏıhē ðı ǫxına oc hıo tıl ꝁf en ꝁꞑ hvac vnðaꜹ lıtt þat oc mıftı cappın ħf . oc hıo ı ȷorþena nıþr oc ftavp þefc eft̀ nocquot fva . eꞑ ꝁꞑ hıo ħ meþ fverþıno ımıþıo ıfvnðr9 fvat fıꞑ ueg fell hvar hlutr eꞑ. Єꞑ eft̀ þ er kempā uar fallıꞑ þa fnærıfc bar

ðagıꞑ ahenðr þeı b̊þrō oc fello þa þ̀ goꝛmr oc er -lıgr ıþ̀ı oc fıolþı ꝳ . eꞑ al -ler b̊þr þ̀a flẏþo tıl fcıpa oc fva v́r lanðı ,hveʀ fē comafc mattı. Єꞑ ꝁꞑ hǫ con rac flottaꜹ mþ fıno lıþı þa flaꜹg aꜹr at ꝁom fuer engı uıffı hveʀ fcavt oc flǫ unð̀ brvꞑ ftvcvꞑa ıarmeꞑ ǫfra ımvfına Є eꞑ þ er fagt at mþ gaꜹr nıgō gvꞑhılðar fnærıfc aftr meþ fcøtı . oc uarþ þa amuꞑı. Gęfıt rum ꝁf bana oc lęt fara fcavt tıt ıflochıꞑ er at motı for oc færþı ꝁꞑ fē aþr fagþı. Єꞑ þa er ꝁꞑ ken ðı at þ var bana far fvr þvı at honū mattı eı gı bloþ ftoþva . þa baþ ħ ꝁꞑ flvtıa fıc tıl alrecf ftaþa . eꞑ aleıþ ıꞑı coma þ uıþ hello þa er nu he

collop,
-ıt hoconar hella . þar
hafþı h̄ faðr ueınt
af ambott þı er hett
þora moꝛſtong h̄ uar
af mǫſt kvɴıoþ oc fað
þvı var h̄ ſva collop .
Ꞓn er kɴ ſa at at honum
lęıþ þa ıþraþeſc h̄ mıoc
mǫtg þa uıþ guþ . uın
h̄ſ bvþu honū at fǫra lıc
h̄ſ tıl engl' ueſtr oc ıar
þa at kırkıo. Ꞓc em eıg-
-ı þeſſ uerþr qͣþ h̄ . ſva lıf
þa ec ſē heıþn' m̄ ımoꝛg-
-o ſcal mıc oc fvr þvı ſv-
-a ıarþa ſē heıþna m̄eɴ .
Vętti ec m̄ þaþaɴ af mı
mıſcvɴar af guþı ſıol-
-fū eɴ ec ſıa uerþr . oc aı
ðaþeſc a hoconar hęllo.
en haɴ var haugþr aſæ heım̄ı
anoꝛþhoꝛþa lanðı . h̄ hoꝛ
-moþo bæþı uın h̄ſ oc o uı-
-n . eıgı uar meıra fe bo
rıt ıhaug meþ honum
eɴ ſverþ h̄ſ kverɴbıtı oc
bunaþr h̄ſ ıſtęıɴ þro
uar h̄ lagþr ıhaugıno̅.

Ꞓɴþ goꝛþıſc þa umb
eıncſ æſı bloþøx
ar . er h̄ ſlvþı vr lanðı
at h̄ fluttıſc meþ ſcı
pa lıþı ueſtr tıl englanſ
oc uar þar ı utılego oc ı
h̄naþı . oc beıððıſc mıſcv-
-nar af englanz k̄ı ſem
aþalſteıɴ kr. hafþı ho
nū heıtıt . Ꞓn h̄ þa af
konūgınō ıarlſ rıkı a
noꝛþ ıbͫ lanðı . g þıſc þar
er meþ raþō gunhılð
-ar kono ſıɴar ſva grır
oc graupr uıþ lvþſıɴ
at h̄ þottıſc uarlla ba
mega . af þvı rębzc h̄
ıh̄ noþ oc ıuıkıng uıþa
ıueſtr lanðū oc fell ı
-rıcr ıſpanıa lanðı ıu
tılego . Ꞓn gunhılðr

ſnærıſc aftr tıl ꝺanmar car tıl haralꝺſ ꝁſ. er þa var ꝁr ıꝺanmoꝛco. Oc var þar mþ ſvnu ſına tıl þeſſ er þ uǫro ræſcɴ ᴍeɴ mıoc ſva at alꝺrı.

Eɴ eft fra fall hoconar to co norþᴍ eft raþı hoco ɴar ꝁſ. haralꝺ gfelꝺ tıl ꝁſ ınorege. Eɴ haralꝺr gfelꝺr cǫmr aftr ılanꝺ oc naer rıkı meþ bͦþrō ſınō ſıgvrþı ſlęfo goþræ þe lıoma oc ragɴ fræþı haralꝺr uar þa bͦþra fræſtr oc uænſtr eıɴa, oc betþt at ſer gʀ. þvı uar þetta queþıt. Ꞓa ſtanꝺa m au gu. of elꝺ tıl gfelꝺar at maþreɴ uar, frıþr ſynō.

haralꝺr ----------- var ꝁr. xv. uetr ħ fvlgþı rǫ þō moþoꝛ ſıɴar oc gorþı harþaꝷ rett lanꝺſᴍ. oc þ allır bræþr. uar ū þa ævı ınoregı ſvltr. oc ſavra oc hverſcvnſ ıllr yfır gangr þeır uͦ all ofſtopa ᴍ oc bar ꝺaga. uͦ oc nalega all fvr þvı ꝺrepn at meɴ motto eıgı þola þeī ofrıkı oc ǫlog

Sva er ſagt at uoꝛſar. gþo fær at haralꝺı ꝁı. oc þeī br-æþrō oc ſıgurþı, aþıngı eına oc uıl ꝺo taka af lıfı. eɴ þ co moſc unꝺaꝷ. Eɴ þ ꝺrǫpo ſıþaꝷ ſıgrþ ſlęfo aalrecſ ſtoþō var þar ſlocſ foꝛıgı vęm-vnꝺr uǫlo brıotr ꝺrap (ħ)ſıgþ mr ſa er het þoꝛkel claypr. er ſıgurþr hafþı tekıt kono ħſ nauþga lagþı ħ ſıgþ geɴō meþ ſperþı. Oc hefɴꝺı ħſ þegar. hırþ ᴍ ħſ ſaer het er lıngr gale.

haralꝺr gfelꝺr g[erþı foꝛ] [at] tr[vg]va bræþr[ung ſıɴ oc ꝺrap Eɴ þorolfr lvſa ſ[ceg] hlıop [vnꝺ]an meþ olaf ſon tgva
ſıþaꝷ con
vgs

Jþan tıþ baup haralꝺr ꝺa na kr. haralꝺı gfelꝺ tıl ſın af uęl. ħ com ıhma ſıoꝛþ þrım ſcıpō. en þar cō ahenꝺr honū. Gullha-ralꝺr. s. knutz bþoꝛ. s. haralꝺz blataꝛar. meþ ıx ſcıpō. oc meþ raþa gorþ þra hoconar ıarlſ er þa uar ıarl ınorege at foþoꝛleıf ſıNı. ſıþaꝛ þeır bþr ręþo foþoꝛ ħſ ahaꝛclǫe ıþronꝺ heımı. Єn er haralꝺr kr gfellꝺr ſa at ħ uar ſvıcō oc oflıþı borıN. þa mæltı ħ uıþ gu-llharalꝺ þ hlarg mıc at oc ſe ſcaman þın ſıgr fvr þvı. at hocuN ıarl frænꝺı várr feR her meþ lıþı oc ꝺrepr vþr afaꝛtr oſſ. þe gar leıþ oc hefN ſva var. þar fell haralꝺr kr gfellꝺr at halſı ılımafırþı oc lıþ ħſ alt. ЄN hocon ıarl ꝺrap þegar gullharalꝺ oc uan

ſva noreg unꝺ ſıc mþ ſcat gılꝺı uıþ ꝺa na kg.

ЄN eft fra fall haralꝺſ cōr hocon ıarl tıl rıkıſ oc hafþı eın Noreg all-an mıoc ſva. oc unꝺ ıarlſ nafNe ſē ħſ foꝛ ellrar ha-fþo haft. Æt ħſ var af holaꝛyıō. oc af marrō. oc ıa-rla æt ıhvara tueGıa quıſl. oc uılꝺı ħ fvrır þvı eıgı tıgna ſıc kſ nafne. Faþ ħſ het ſıgurþr hvr na ıarl. eN moþ ħſ ber-glıot. ꝺ. þorıſ þegıanꝺa ıarſ af marı. ħ attı olo ſo ꝺottoꝛ haralz harfag ra ħ uar moþ berglıotar ħ hafþı en at nyfeng no rıkı gagnſtoþo ıfır-ſtōnı. af gunhılꝺı ka moþoꝛ oc la hvart ūb an-nat meþ ıllū prettuM.

Þvıat ꝥ ſcoꝛtı .hv arkı þa. hocon, ıarl var maɴa uæſtr ſýn vm eckı -- haır ----- uırþı lıgr. han uar ſpechıngr mıkıl ıuıtzco ſíɴı.oc va- -rþ h̄ fvr þvı ſ,aígrı eɴ gun- hılðr íſınō raıþō. han at tı en uıngott uıþ haralð kg.er þa reþ fvr ðanmoꝛ- -co.oc baꝛnðı h̄ tıl at h̄ ſcvl- -ðı coma flæraþō uıþ Gun hılðı.oc coma heɴı oꝛ lan- ðı meþ þeī hættı.at h̄ ſen ðı henɴı rıt ſıt.oc ſenðı ᴍ at bıþıa heɴar. Oc h̄ ſenðı henni rít oc quaþ ꝥ ſamſt at h̊ gamol gıftıſo gāllom kı.oc h̊ hluþðı aþ.oc uar hennar foꝛ g̀ prvþþılega tıl; opprvþar.Þvıat þegar h̊ cō tıl ðanmarcar.þavar h̊ tekıɴ oc ſáct ímvrı eıɴı. oc lauc ſva h̊ ſınō ðagom. at þvı ſe marg̀ ſeGıa.

Eɴ hocon ıarl ſat ínkı .xx. uetr ſítz haralðr grafelðr fell. at halſı ílıma fırþı. oc ſat meþ rıkı mıclo oc ouın ſǽll mıchıllı oc margfal ðrı er á leıþ upp. oc meþ eıɴı þ̀rı er h̄ ðró tıl helıar. at h̄ lét ſér konoꝛ allar ıāt heımılar.er h̄ fvſtı tıl oc uar engı queɴa munr í þvı gaırr. oc engı greıɴ hverſ cona hver̄ uærı eþa ſvſt̀ eþa ðott̀.

Eɴ h̄ fvſtı eıt hvert ſıɴı tıl kono þ̀rar er guþ- run het lunðaſol. hon bıo alvnðō ıg̊,ola(r) ðalı. oc g̀þı h̄ af meþal huſum þræla ſına at taka hana. oc flvtıa ſer tıl óſámþar. Eɴ meþaı þrælarɴ̀ motoþoſk þa hafþı hon ſva lıþı ſafnat at þa uar eıgı coſtr at flýtıa hana.oc ſenðı hon

þa orþ haconı ıarlı at hͦ mvnꝺı eıgı aħſ funꝺ ſækıa nema hͦ ſenꝺı kono þa er ħ hafþı ęr þora het aręmole. Єn eft̀ þau orþ ſæc̀ ħ upp ıgavla ꝺal. meþ ꜹllo lıþı ſıno. Єn halꝺoꝛr aſcerþıngſ ſtęþıo ſcar upp ꜹr alt at ꝺalenō. oc ſættı alla uega. ſlocr á mót honū. Oc þa er ıarl eɴ ſa lıþıt oc ħ fan at ħ var ſvıkıɴ. þa ꝺreıfþı ħ ǫllo lıþı ſıno fra ſér. Єɴ ħ oc þrǽl ħſ carkı rıþu uacar neccorar oc ꝺrecþo þar heſtı ħſ oc lęto eft̀ ſcıkıo ħſ oc ſva ſverþ á ıſınō eɴ þ̀ flıttuſc ıhellı eıɴ er eɴ heı t̀ ıarlſ hell̀ ıgavla ꝺalı. Oc ſofɴaþı þar þrælleɴ. oc lét ılla oc ſagþı ſıþan er ħ uacnaþı at maþr ſvartr oc ıllılegr for hıa hellınō oc ottaþeſc ħ at ħ munꝺı ín ganga. oc ſagþı honū

at ullı uar ꝺrepıɴ. Єɴ ıarleɴ ſvaraþı at þa Mv̄ꝺı uà ꝺreıpıɴ ſunr ħſ. oc ſva varþ oc. Sofɴar þræleɴ í aɴat ſıɴı. oc lǽtr eıgı betr eɴ fvʀ. ſagþı ſıþaɴ at ın ſamı mʳ hafþı þa farıt o ſaɴ aftr. oc baþ ſegıa ıarl-enō. at þa uͦ lokıɴ ſunꝺ ꜹll. Єɴ ıarleɴ ſcılþı íþvı comıɴ enꝺa ꝺag ſıɴ oc fl-vtıſc tıl remolſ tıl kono þ̀rar er þora het er uar frıþla ħſ. oc hͦ launꝺı honū. oc þrælenō ıſvíɴ ſtı ſıno. Sıþaɴ cō ſlocr oc ranſacaþe oc meþ þvıat ħ fanzc eıgı. þa ætlaþeſc ſlocreɴ at breɴa bǽeɴ upp at hrıngō. Єn þa er ıarleɴ haurþı þ. þauıl ꝺı ħ. eıgı bıþa pıſla af o uınō ſınō. oc lét þræleɴ ſcéra ſıc abarca. oc lavc ſva ſǽr lıfıſ mʳ íſǽrgo hv

ſı ſınū ꝺaugō.oc ſva rıkı

Var hofoþet ſlut tıl cav́ pangſ. Oc þa er lıþet foꝛ ofaꜧ of ſteıꜧ bıorg þa uar ſıoꝛþreꜧ allr fvllr af ſcıpō. er allr lyþreꜧ ſottı eſt̀ auro ħ af lıfı at taka. Var þa haufuþıt ſlut ıhaulm . oc caſtaþı hveʀ m̃ ſteını at. Eꜧ þræleꜧ carcr bar ıhoſ haufuþıt oc uæntı ſer af þvı lıfſ. eꜧ ħ uar þo upp hengþr. Þat uaſ of var er haucoꜧ ꝺo. J þvı bılı cō olafr truggva .s. af eꜧglanꝺı ınoreg.-------- -----------------.Eꜧ eırıcr hoconar ſunr ſtoc oꝛ lanꝺı---------- oc foꝛ tıl hanꝺa olafı e nom ſønſca ıſvıþıoþ.

Oc þ̀ ſveıꜧ broþ̀ hanſ ꜧ hocoꜧ ıarl reþ eıgı fırır þuı eıꜧ fvr noregı at ħ ættı eſt̀ þa at taka er næſt haufþo aþr fvrır ho nū konūgar uerıt . ne ma fvrır ſtvrcſſacar oc megınſ.oc at ħ uar uıtr m̃ þoat ħ ſnaurı uıtı ſıno tıl ıllz. Oc fvrır þeſſ an narſ ſacar.at æt aull gu nhılꝺar ſuna.var þa ſa rıꜧ oc ſlaucþ nalega. Oc þoat ħ værı nǫccoꝛ þa var aullū m̃ aheꜧı hatr oc væ nte ſer þa bet.oc gaffc uaꜧ at lygı.

ꜧ ħ attı þo æterꜧı tıl konūgſ þeſſ at tel ıa lang feþgō . er herſır het. Ħ uar ıꝛ ınaumo ꝺale . het cona ħſ Vıg þa.er eꜧ heıt̀ auen eſt̀ Vıgþa ınaumo ꝺalı.

Eꜧ herſer mıſtı heꜧar oc uılꝺı tyna ſer eſt̀ hana . ef ꝺaumı fvnꝺıſ

tıl at þ hefþı necqueʀ kr fvrr, gart . Enðar-mı funðuſc tıl at ıarl hefþı þ gart . en eıgı at conūgr hefþı þ gart . Oc han fǫr þa ahaug necquerꝭ . oc ueltıſc fvrır ǫſaꝩ . oc quaþc þa haſa uelzc ór ks nafꝭı . oc hengþı ſıc ſıþaꝩ ıarlſ nafꝭı . oc uılðı hſ afſpn-gr ſıþaꝭ aualt eıgı uıþ konūgſ nafnı ta ka. Eꝭ ſaın nęnðı tıl þeſſa ma hayra ı hau la-ýıa talı er ayuınðr oꝛtı er callaþr var ſca lða ſpıll.

Ꝭ tıl rıkıſ eft hocon ıarl ſtęıg olafr t∞gva . s . oc tıgnaþı ſıc kſ nafꝭı ınoregı . er ættar rétt at tı af haralðı harfagra. þuıat olafr het ſunr ha ralðc erfaþ var t∞gva er of ðaga gunhılðar . s. funa toc kſ nafꝭ . oc ualð ary-marıkı . oc uar þar tekıꝭ af lıfı aſata neſı . oc er þar haugþr . oc calla ᗰ þar trvg gva ravr. En af tac hſ ſegıa eıgı all eınō hæt tı ſum cheꝭa buanðū at þeı þottı vſır boþ hſ hart . oc ðraþo h aþıgı Sum ſegıa at h ſcvlðı ga ſæt uıþ ſoþoꝛ broþoꝛ ſu no ſına . oc toco þ h af meþ ſvıcō oc ıllræþom gunhılðar ka ᗰoþoꝛ . oc trva þvı fleſt.

Ꝭ eft frafall hſ þa ſıvþı æſt þ er trvg gvı hafþı fengıt auþ lanðū braut tıl orcꝭ ay ıa meþ olauı þrǫuet-rū ſvnı ſınō . oc trug gva . at foꝛþaſc bæþı ſla ræþı Gunhılðar . oc ſv na heꝭar . oc hoconar

iarls er aull kipþusc þa, ū(en) noreg. Þviat eigi u(o) þa eꜧ svn gunhilðar af lifi tecꜧ. Oc cō h(o) til orcꜧ ayia meþ þrimr scipsaugnū. Єꜧ meþ þui at eigi matti leynasþ ferþ heꜧar. oc mart cvꜧi til svica gaþ Þasendi h(o) barnit abraut meþ maꜧi þei er sumer calla þorolf · lusar sceg (sum loþskegi). oc hafþi h barnet alavnungo abrav-t til noregs. oc flvtti mþ miclō autta til sviþioþar Oc or- sviþior villði h fara til haulm garþc. þviat þar uar nocquot ættne hs. Єn þa quomo æistr at scipi þvi er h var a oc var sumpt ðreipit af eꜧ sumpt h teicht. fostri hs ðreipiꜧ eꜧ h h teikiꜧ svr ay þeirri er heit æi svsla eꜧ siþan seldr inaup.

ꜧ guþ er þetta barꜧ hafþi cosit til storra hluta stilti honū til lavsnar meþ þei hætti at m(r) com til estlanðc sendi m(r) kf af holmgarþi. er uar sendr at taka scat af lanðino. oc uar frænði barꜧs ens oc lausti frænda siꜧ. oc hafþi til haulm garþs. oc uar h þar ūb hriþ. sva at ecki var margra m(a) uitorþ ahs ættꜧe. Єꜧ þaer h uar xij. uet(w) gamall. þagerþisc sva til at uðag necquerꜧ atorgi þa kendi h ihendi maꜧi auxi þa. er þoraulfr hafþi haft. oc leitaþi est at bvr þō hve honū hefþi su aux comit. oc uarþ. af hins an svaurō sanfrauþr at þ var bæþi(w) aux fost hs oc sva bani. oc toc auxina or hendi honū oc ðrap þa er þangat hafþi. oc hefnði sva

foſt[w] ſınſ . Eɴ þar uar man helgr mıchıl oc mıclar uıþ lꜹgvr uıþ ꝏ[z] af tac . oc fec ħ ꝥ tıl raþz at ħ hlıop ahalꝺ ꝺrot nı- gareɴar oc mꝥ bꜹɴ heɴ -ar . oc af þvı at hvatlıgt þottı ùa uerket mannı xıȷ uet[w] gōlom at uıɴa oc af þvı at ſanlıg þot te hefɴꝺıɴ ùa . Þa þa ħ mıſcun af konūgınum oc toc ſıþaꝫ at uaxa uıt oꝛþ of han . oc ſua met oꝛþ oc aꝛlt ẏfır læıtı. Eɴ ſıþaꝫ er álęıþ aſtvnꝺı na þa uar honū fengıt lıþ . oc ſcıpa ſtol . oc for ħ bæþı áeít la,[o]nꝺ oc ꜹn noꝛ lꜹnꝺ oc ħ ıaþe ocꜹ cꜹþo floc ħſ brat noꝛþ meɴ . oc gautar o,[c]ꝺaner [c]ouan nu ſtoꝛ uır kı . oc aflaþı ſér meþ þvı fræg þar . oc góþſ orþ lagſ.

h aɴ ꝺrvgþı uıþa h ſcap bæþı a uęnꝺlanꝺe oc a flæmī gıa lanꝺı . a englanꝺı oc a ſcot lanꝺı a írlan ꝺı . oc a moꝛgō ꜹþrom lꜹnꝺū . ħafþı ıþulıga uetr ſęto ſına a ueıɴꝉ ı boꝛg þı er het ıomſ boꝛg. Eɴ hvegı len gı ſem ħ ꝺrvgþı ſlıkt at hæfi þa goꝛ þıſc ſva tıl of ſıþır at ħ lenꝺı þar uıþ í eınō ſtaþ ı en glanꝺı ſē uar eıɴ mı kıl guþſ ꝺınr . oc ſa eın ſęto m[r] . oc frægr af gꜹþō uıſꜵnꝺū . oc márgfrꜹþō . Oc ſvſtıſc ólafr at fręſta þeſſ oc gþı ęıɴ ſıɴ þıonoſto ꝏ ı konūgſ bunaþı ħſ hıalpræþa at leıta ſér unꝺ ħſ naſɴı . Oc fec þ- -eſſoꝛ anſvꜹr. Eıgı er

tu k̄r. Eꜧ þ er raþ mít at tu ſer trur konūgı þınō. Oc ſvſtı olaf oc at meıꝛr h̄ at fınna er h̄ hafþı hávrt ſlíc anðſvaꝛ r. Þvıat nu toc ıuı af honū at h̄ var ſaıır ꝑ ꝑh̄e. Eꜧ ı h̄ſ uıþr talaꝛ oc þeſſ ꝛnſ goþa ꝏ foꝛtaꝛ lo. þa m'lı han uıþ h̄ mþ þeſſō aꝛꝛþō af heı lagrı uıtron oc hıſꜧ neſcre fram ſvꜧ. Þu mo nt ùa qð h̄ agætr k̄r oc agæt uerc uıꜧa. Þv munt morgō þıoþū tıl truar coma oc tıl ſcır nar. montu bǽþı þ̀ ı́ þvı oc ſva morgom aꝛþ rō hıalpa. Oc tıl þeſſ at tu ıuıſc eıgı um þeſſoꝛ mín anſvaꝛ. þa mon tu þta tıl margſ ha fa. Þu munt uıþ ſcı ꝑ þın ſvıcō mǽta.

oc ſloccō. oc moꜧ abar ðaga reıtaſc oc mon tu tyna nocquoro lıþı oc ſıalfr ſar fa. oc mon tu af þvı ſarı ban vǽꜧ v̀a oc a ſcılðı tıl ſcıpſ boꝛꜧ Eꜧ af þeſſo ſarı montu heıll uerþannaꝛ vıȷ nat tà. ac brat eft̀ þat uıþ ſcırꜧ taka. alt geeſ eft̀ þeſſo ſogo oc cō han ſva tıl trvar. Þvı næſt tıl noregſ oc hafþı meþ ſer Sıgurþ bvſcop er tıl þeſſ var (g) uıgþr at boþa lvþō guþſ nafꜧ. oc en necquera lærþa ꝏ. þang branð ꝑſt. oc þoꝛmoþ oc en necquer ðıocn. Oc of crıſt nıſ boþ cō h̄ ſvſta þí gı á. ı moſtr a haꝛþu lan ðı. oc var auþ uelt at ſlv tıa bæþı at guþ ſtuððı oc monnū haꝛſþı ueıꝛıt leıþ aþıaꜧ hoconar ıl

la . oc toc þ luþr uiþ t eꜧ olafr uiþ rıkı . Han hafþı . vıȷ uetr oc xx er h̄ com ı noreg . Oc a þeī v. uetrū er han bar k̄ſ nafꜧ ı norege . crıſnaþı h̄ . v . laınð ꜧoreg oc ıſ lanð oc hıalt lanð . aırc ӯıar oc ıt . vȷ . fær ayıar Oc reıſtı fvrſt kırkıor a ſıalf ſınſ haıfuþ bolō oc folðı blaıt oc blot ðrvc kıoꝛ oc let ı ſtaþ coma ı uılð uıþ lvþıꜧ hotıþa ðrvcchıor ıol oc paſchar . Joanſ ꝧſſo mungat oc haıſt aıl at mıchıalſ meſſo.

Olafr uar mıchıl ꝧ har ſvnılegr hvıtr a harſ lıt allan ret hærþr oc manna ſnarre lıgaſtr oc beþt at ſer gꝍrr ı alre coꝛt eıſı.

ꜧ brat eft þetta quangaþeſc olafr oc toc ſvſtor ſveınſ tıv go ſcegſ ðana k̄ſ . er þy,ı het . er her togı nec querr ı uın lanðı hafþı feſta (ſ) nauþga oc helðoſc fvr þvı eıgı þav feſtar maıl. En eft ſamq mo þa . þaugttı ſveıꜧ kr a halð þıngom þeī er ıat uoro oc ſcılat meþ ſvſtoꝛ h̄ſ . oc þottı olafi kı ſv neı ſa meþ ſnæypu . Oc at hef ꜧa þeſſ þa ſafꜧaþı h̄ h tıl ðan marcar oc beıþ lıþ ſınſ ılanða mærırı . Oc meþ þvı at ſeıꜧcaþeſc q ꝧa þa . þa helt h̄ vſır tıl uınþ lanðc meþ . xı . eınō ſcıpō . oc vænte lıþſ eft ſer . Eꜧ þa er ſu vaıꜧ varþ at lvgı . af þvı at ſlo cr eꜧ vænðı þegar aftr er h̄ var or lanðı . Þa æt laþeſc h̄ at aſla ſer geıꜧgıſ.

ıuınþlandı af ſınō ſann uı nō er honū haꝼþo ı́ utıle go hollì uın ùıt oc truggver felagar. En ꝥ toſc eıgı þvı at ſveıꜧ ꝁr hafþı quat tıl lıþſ meþ ſer olaf ſvıa ꝁg. oc eırıc ſvꜧ hoconar ılla oc quamo þeſſır at honū fvrır ſıo landı. meþ tvem ſcıpō oc atta togū ſcıpa. Sveıꜧ hafþı. xxx. ſcıpa. oc olafr xxx. ſcıpa. Erıcr ıı. oc xx. Oc lagþı at ho nū fvrſt ſveıꜧ mꝥ xxx ſcıpa. oc for man tıon mıcla. oc uendı aftr mꝥ ſnavpu. Eꜧ þvı næſt lag þı tıl olafr eꜧſveꜧſce mꝥ ıofꜧo lıþı vıþ ſveıꜧ. oc bar aftr ıafꜧa ſnaypo. Sıþan lagþı eırıcr at oc bar afra ſcıolð. Eꜧ tıl falz olaff ꝁſ var eckı vı tat. hıt uar ſett at þa er mıoc rꝫnaþe orroſtan at ħ ſtoþ lıſſ þa en ı lvftıngıꜧı a ormınō langa er hafþı tuav rum oc xxx. Eꜧ þa er erıcr ſcvldı ganga upp ı ſtaf-neꜧ aleıt ħſ þa ſlen lıoſı ſy rır ħ ſē ęllðıng uærı. Eꜧ ꝁꜧ ſıalfr horſıꜧ er lıoſet hvarf af. Sum̀ m̄ geta ħ abatı bravt hafa comıtzc oc ſeg ıa at ħ hafı uerıt ſeꜧ ſıþan ı mvnc lıfı nocqro. a ıorſa la landı. En ſum̀ geta at ħ hafı fvrır borþ fallıt. Eꜧ hvackı er lıfı. ħſ heıſ lvct þaer ꝥ lıchılıct at guþ ha fı ſǫlena.

ꜧ meþ þvı at ſvenı þottı þa ſem ħ hefþı unıt noreg meþ af takı olaff. Þa ıattı ħ Eırı kı oc ſveını ſvnū hoco nar norege. oc helt eı rıcr eıꜧ landı ſıþan ſveıꜧ fell a fra. ðana ꝁr. Oc þa er erıkr hafþı alz ſtvrt

noregı . xıı . uetr meþ ıar lſ nafɴı . Þa gaf ħ upp haꜹ cone ſvnı ſinō lanꝺıtt en ħ fọ́r tıl engł ueſtr oc reþſc ılıþ meþ knutı magı ſinō er ħ uaɴ engł. oc ꝺo þar af blaꜹþ roſ er ho nū uar vſr ſcorıɴ.

ɴ ſva mıcla coſtaꜹ . oc ſtunꝺ ſem olafr trvgg[a] . s . lagþı a at fremıa crıſnı er uıþ eckı uetta ſparþıſt ꝥ er guþı uærı tıgɴ ı oc crıſtɴıɴı ſtvrcr . Sva laꜹgþo ꝥ̀ ſeþ gar alt megıɴ fram at ꝺreckıa crıſtɴını . oc [ſva] gæ uıſc ef eıgı hefþı guþ þa ſina mıſcun tıl ſent mꝥ tıl q[o]mo olafſ graꜹnſca . er þat mūꝺ . hafþı hvg ſin mıoc aùalꝺar ſıgrı ſē ħ̀ ma brát havra . oc ueıc ſıþan tru ſıɴı tıl crıſtnı oc láut af ſtaþ

fe[v]ſtu tar eılıfa ſælo oc helgı . En at m̄ uıtı æt erɴı ħſ tıl rıkıſ þa ma ħ̀ nu hávra.′

aralꝺr faþ̀ olafſ eɴſ helga ħ uar ſvnr guþraꜹþar . eɴ guþ raꜹþr ſunr bıarnar . en bıorn ſunr haralz harfagra. er fýrſtı eıɴ ualꝺz ꝁr var yfır noregı . En mart er ſagt fra uıþ lenꝺı ſer þar olafſ. En hvegı uı þa er ħ for þa ſóttı ħ þe gar aft er guþ uılꝺı op na· rıkı fvrır honū . Oc cō ħ ſıglanꝺı ueſtaɴ af engł mꝥ knaꜹrrō tueī oc cō at uıþ ſaꜹ́lo oc ſıgl ꝺı ſıþaꜹ ı ſaꜹ́þunga ſunꝺ Oc ſva ſē guþ ſcıpaþı tıl þa uar ſeɴ for hoconar er þa ſtvrþı lanꝺı eſt̀ eırıc ſoþor ſıɴ . xv . ue[w]t gamal en uænſtı maþr

oc ſteꝼꜧꝺı ıſauþunga ſunꝺ ſem al ra manna leıþ uar ıþ munꝺ. oc ouıtanꝺı at olafr ꝺıgrı la ſvrır . oc haſþı eıgı hocon lıþ meıra eꜧ lang ſcıp eıt oc ſcv tu eına . Eꜧ þa er kꜧ varþ vaʀ uıþ ferþ hſ lagþı h ſıno megıꜧ ſunꝺzenſ hvaꝛro ſcı pıno . Eꜧ þa er hocon raꝛrı á þa heımtoſc brat ſcıp hſ ſaman oc uarþ h þar han tekıꜧ . oc þa h lıf oc ſva lıþ hſ alt af kōngınō . oc ſvr ſvaꝛr lanꝺıt noreg olafı . æılıflıga þa haꝛſþıþ feþgar eırıcr oc ho con lanꝺı raþıt xıııȷ vettr . meþ ıarlz naſꜧı . oc ſveıꜧ ho conar ſunr. En helgı olafr gaf honū hocom ſvþr æyıar ſem ſum ſegıa . oc ſtvrcþı h ſva at þa uar h halzı oc þar var h kr meþan h lıſþı.

Ꜧ þa toc ın helgı olafr uıþ noregſ rıkı oc ſturcþı rıkı ſıtt mþ cſtnı oc aꝛllō goþō ſıþō. oc bar þo meþ mıchıllı o haꝛgþ þvıat marg leıtoþo á ınnan lan ꝺz oc utan alra helzt ſvr crıſtnıſ ſacar er h bauþ. h uar en fvrſta uetr lengſ tō meþ ſıgurþı magı ſınō auplaꝛnꝺū . en oſ uarıt eſ ter ſǫttı ſveıꜧ ıarl meþ her ſcılꝺı ılanꝺ hſ oc hel ꝺo orroſto ſvr neſıō palma ꝺag uıþ grǫꜧmar . oc uaꝛ olafr ſıgr . þar fell mıkıl hlutr lıþ' ſveınſ . en ſveıꜧ helt unꝺaꝛ. Eınaʀ þam ba ſceløꝺ caſtaþı ackerı ı ſcıp ſveıꜧſ oc ſıglꝺı meþ h nauþgaꝛ abraut tıl ꝺan marcar. Sıþaꜧ for ſve- ıꜧ auſtr ı garþa oc com alꝺregı aftr.

s ıþan baþ olafr ꝺot tor olaſſ ſaꝛnſca aſ trıþar ſvſtor ıngı rı þar er ſvʀ var heıtıꜧ ho

nū . oc b faþ heꜧar heitō
þeī fvr reiþi ſacar . oc giſti
iaritſave auſtr uegſ ꝁi .
oc gat olafr ꝺigri meþ hen
ni barꜧ . Eꜧ þeira ar nef
ni eþa arferþ uitō ū eigi
nema ū gun hilꝺi ꝺottor
þa er toc otto ħtogi a ſax
lanꝺi . Olafr uar friþr ſvnō
oc liſtuligr iarpr--har hafþi
ħ oc rauþara ſkeg riþuaxiꜧ
meþal maþr -- ecki har
ħ var a xx . alꝺri er ħ cō i no
reg . oc ſvnꝺiſc uitrū mon
nū i noregi ħ mikit af bgþ
i uitzco ſiꜧi oc allū uaſc
leic ū hverꜧ man fram.
e ꜧ a þeſſo meli reþ
knutr fvr englanꝺi
er ħ hafþi u(a)nit meþ hiol
-þ oc meþ fulttingi enſ
helga olaſſ . oc launaþi i
nō helga olafi eigi betr eꜧ
ħ bar ſe unꝺir ħofþigia
er i noregi uꝍro . ſem ſi

þa raynꝺiſc at þ ſcvl
ꝺo ſvica lanꝺit unꝺa
honū . Uar i þi tolo
erlingr aſola. calfr a
eggio . þorir hunꝺr oc
mar g aþrer. En þa er
in helgi olafr for auſtr
til motz uiþ knut ꝁg
þa matti ħ . ærlingi oc
uænti at ħ vari til liþ
ueitzlo camiꜧ i mot
honū . Eꜧ ħ reþ til ꝁſ
þa meþ barꝺaga . oc helt
orroſto uiþ ħ . oc uan i
helgi olafr ſigr . oc va
-rþ erlingr ſva n(a)uþ ſta-
ꝺr at engi uar aꜧaʀ
coſtr . en ħ hliop amiſ
cun ꝁſ . oc ħ ueitti ho
nū uarꜧ þa er aþrer
ſꝍtto at honū . Eꜧ af
lacr het m(r) ſitia scal
li er ſtafꜧ bui var ꝁſ .
ħ gec aft(r) aſcip oc hafþi
unꝺ ſcauti ſer laynilega

hanꝺ aꝛxı . oc uarþ engı fẏʀ varr uıþ eɴ h̄ hafþı haꝛgvıt h̄ ı́ haꝛfuþ bana ſar . oc q þ. ſva at oꝛþı.

Sva ſcal marca nıþıngıɴ. Eɴ ꝁɴ ſvaraþe . ɴu heıſır þu hǫguıt noreg oꝛ hen ꝺı m̀ . Eɴ þa uarþ h̄ vaʀ af þeı̄ maꝛnnū er þar toc h̄ . at all̀ ſtærſto m̄ ı lanꝺıno v ı́ ſvıcō uıþ h̄. Oc ſnaꝛrıſc h̄ þa noꝛþr ıſıo-rþ þan er heıt̀ flaꝛygſar ſıo-rþr . ınfra boꝛgūg oc gec þar af ſcıpō . oc up at ꝺal þeı̄ er heıt̀ valꝺalr . oc hęlt ſıþaꝛ oꝛ lanꝺı ꝯ oc þvı næſt ıauſtr uega . oc haf þı ſun ſıɴ meþ ſer . Magnꝰ goþa.

e ɴ knutr ſcıpar þa ı rıkı ſvrſt hoconı ſyſ-toꝛ ſvnı ſınō . oc gıſlaþı lanꝺ unꝺ̀ ſıc . af allra baþ -ſtra m̄ ſunū . En lagþı fol-cet tıl aþıanar oc tıl hlvþ -ſcılꝺıſ . En hocon foꝛſc ū varıt eft̀ ı engł hafı . Eɴ er knutr fra þ . þa ſettı h̄ ſveıɴ ſun . ſıɴ . oc alfıuo moþor h̄ſ ırıkıt.

v ar þa ı ſvrſtv ſva mıkıt ꝺancra m̄ męt oꝛþ at eınſ þ̀a uıtɴı ſcvlꝺe rın ꝺa tıo noꝛþ m̄ aɴa . Engı ſculꝺı na af lanꝺı at fara nema meþ ꝁſ laufı . Eɴ ef ſaꝛrı þa ſellı unꝺ̀ ꝁg egǹ þeſſ . Eɴ hveʀ er maꝛ vægı ſcvlꝺı haua ſvr veıgıt lanꝺı oc laufū aꝛrı . Ef m̄ uarþ ıut legþ oc taꝛmþıſc honū arfr . þa eıgnaþeſc ꝁr arf þaꝛ.

a t ıolō ſcvlꝺı hveʀ bu anꝺı konūgı fa af arnı hverıō mælı malz oc lær af oxa . þre uetrū . Þ var callat uınar toꝺꝺı . oc ſpan ſmıorſ . oc hvſ frægıa

hver rvckıar to . þ var lıнꝫ ǫrengt ſva mıkıt at ſpent fengı ūb meſta fıngrı oc lengſta . Bvenðr ſcvlð̀ oc at g̀a huſ þau all er kr uılðı hafa abuſtoþō ſınō . Sıo m̄ ſculðo g̀a eıнꝫ lıþ faraꝩ . oc g̀a fvrır hverнꝫ er . v . uetra gamal ùı . oc þar eft̀ haꝛm lor eıga . hverr mʳ er a haf raꝛrı ſculð gıalða kı lanð vaꝛrþo hvaþaꝩ ſē h raꝛrı . Eнꝫ þ ero fim fıſcar . Scıp hvert er faꝛ́rı af lanððı braꝛt ſcvlðı kr hlaþa rū ufır þvert ſcıp . Maþr hveʀ er tıl ıſlanz faꝛrı ſcvlðı gıalða lanð av ra h̀lenˢcr oc út lenſcr .

Oc helzc ſı́a hlvþ ſcvlðı tıl þeſſ er ſıgurþr kr ıorſa la faꝛrı gaf af oc braꝛþ hſ fleſtar þeſſar anavþ̀.

e нꝫ þo at ſıa nauþ oc ıl lıng lǽıgı á lanðı . þa trauſtuſc m̄ eıgı upreıſt at ueı́ta fvrır ſvna ſıнꝫa ſa car or ı́ gıſ lıng ů.

нꝫ eft̀ þta þa ſaꝛk̀ ıнꝫ helgı olafr aftr ılāð um ſvıþıoþ . oc cō af ıą-ta lanðı tıl þronðheıſ . oc cō nıþr ı́uer á ðale . oc toc þa engıar calfr uppreıſt amót honum oc æflðı orroſto meþ aꝛl lo męgnı . bæþı fvrır ca-pſ ſacar oc ıllzco . oc fec meþ ſer fıolm̄nı alra helzt fvr þeſſ ſacar at crıſtnı bǫþ hſ . caꝛmı eı gı álanðıt . er m̄ uıſſo at h mvnðı nẏ bıoþa oc ſtvrkıa meþ aꝛllo męgnı ſē fvʀ hafþı h g̀t . Oc fec þo þ tıl orþz at goþra mᵃ fvǹ ſcvlðo eıgı fvrır gıſl ---- ùa . oc helt orroſto uıþ olaf kg á ſtıcla ſtoþō . Þ̀ v̊ haꝛſþ ıngıar fvr lıþı þrænða.

mþ caluı. Þorır hunꝺr erl enꝺr ór gerþı . aſlacr af fıꜧ ayıō . Ɛn mþ olafı uͦ ıſerþ . haralꝺr bͦþ ħſ xv . uetra gamal en vænſte (ᛘ)(r) maþr oc mıkıl uex[t]ı. Rogꜧvalꝺr brvſa . ſ. oc bıorꜧ eꜧꝺıgrı

J þrı orroſto fell erlenꝺr oꝛ gþı fvrſtr maꜧa ór þranꝺa.lıþı. Þ var oc ſnē ma orroſto er olafr ꝃr fell. ħ hafþı ſverþ ıhen ꝺı. eꜧ hvarkı hafþı ħ hı -alm ne brynıo. han fec -- ſár af huſcarlı calff ákne. þa hneíg ħ------ oc baþc fvrır oc ſcaut nıþr ſverþıno . Þorır hunꝺr oc þoꝛſteıꜧ knar ra ſmıþr boro ban oꝛþ af olauı ꝃı. Oc ſteıg ſva eꜧ helgı olafr . af þı orroſ- -to. or þeſſo rıkı . ıhımī- -rıkı. Bıorꜧ eꜧ ꝺıgrı fel -l at hafþı ꝃꝏ. Ɛn þoꝛſte- ın knarra ſmıþr var þe gar ꝺrepın afatr ꝃꝏ.

J þrı orroſto fell aſlacr af fın ayıō.oc fıo[l]þı [a]ꝏ af þranꝺa hþı.

ꜧ þa toc lanꝺz folc et eft fall ꝃſ fullıga uıþ ueſolꝺ þangat ut er ſveıꜧ var oc alfıva. Oc uar þa harmolect unꝺ þvı rıkı at bua bæ- þı meþ ófrælſı oc meþ ó aranı er folcet lıfþı mr uıþ bv fıar matt eꜧ ꝏaya. Fvr þvı at alꝺregı uar ár aþa ꝺogō ſe havra ma í uıſo þeſſı . er ſıgvatr q[a]ꝺ Alfıuo mon ævı . ungr ꝺrē gr muna lengı . er oxa mat ꝗto . ınıſcaf ſē haf rar . Annat var þa er olafr . aꜧꜧ banꝺaþr réþ lanꝺı. hverr atte þa hra[r] ſa hıalm hlaþno cornı.

Ꜧ in helgi olafr bar þeſ ſa heimſ xv. uetr kſ nafꜧ í noregi til þeſ er ħ fell. þa uar ħ halfertogr at alðri. Oc uar þa er ħ fell fra bvrþ ðrottenſ varſ. þvſhunðraþ uet oc ix uetr. oc xx. Eꜧ i orroſto þi er ī helgi olafr fell í. Þa varþ haralðr bþ ħſ faʀ. ħ ſlvþi eft fall ħſ. brát ýr lanði oc í auſtr uega. oc ſva til micla garþc. oc ſegia ſum at ħ taki kſ nafꜧ. i noregi eꜧ ſum ſyꜧia Ꜧ þa er guþ toc at birta iartegnū ū in helga olaf þa rędoſc baþto ɱ til at fara ór lanði. at ſækia Magnꝰ ſvꜧ iſ helga olafſ. Þviat ɱ fvnðu miſſ ræþi ſin. oc iþroþoſc oc uilðo þa ꝥ bata a ſvni ħſ er ꝥ haſþo a ſiolfū honū brotit. oc ſętto í auſtr vega til iaritlaff kſ. oc bo ro til þeſſ allra baþzt ɱ oꝛþ ſenðing oc baýnar ſtaþ. at ħ ſcvlði til lanðz ſækia. Oc u haſþi gar iþi fær rognvalðr iarl einaʀ þamba ſcel ɱ. ſveiꜧ brvgio ſot. eal fr arna. s. Eꜧ þa barꜧ uar ęigi fvʀ haurþ ne fram geng. eꜧ ꝥ unno honū lanð. oc trúnaþ þ viat ingi gerþr ðrotnig ſtoþ a moti. Ꜧ þui næſt cor ħ i lanð fioru uetrū eftir fall foþor ſinſ o laſſ kſ. Oc meþ þvi at þau ſveiꜧ oc alfifa uiſſo manna þocca viþ han oc ouin ſælþ ſina. þa ſlvþo þau til ðan mar car. En Magnꝰ kr toc uiþ riki. meþ alþvþo þocca of ſiþ. Þoat mþ margſ ang. i væri fvrſt

þviat h hafr riki ſit meþ har-þræþi fvr afco ſacar ſinar. oc agirꜧꝺar raþo naytiſ. h var naliga .xi. uet er h co i lanꝺ. h atti þig i niþ-ar oſi. oc reiſti meþ freco ſacar gift uiþ þranꝺi alla oc ſtungu all neſi iſciꜧ felꝺ oc uettu all þaugꜧ. en engi anꝺ ſvar. Stoþ upp þa M atli at naſꜧi. oc mli eigi fleiri orþ eꜧ þeſſoꝛ. Sva ſcorpnar ſcor at fatti Mer at ec ma eigi or ſtaþ coma-aſc. Eꜧ ſigvatr quaþ þar þegar uiſu þeſſa. hæt er þ er all ætla. aþr ſcal uiþ þvi raþa. hafer m er ec havri. hatt ſcíolꝺungi a moti. Gnæyſt er þ er hau ſþo. hniſtir helꝺr oc niþr i felꝺi. flægit hęif þaugꜧ aþagna. þing m nayſom ſtinga. Oc rauſſc þing þ. mþ hætti at kr baþ alla M finnaſc þar ū moꝛ geneꜧ. Oc fanzc þa ihſ oꝛ þō at guþ hafþi ſcapt ſca pi hſ. oc uar þa fræca ſny-in til miſcuꜧar. het al lū mannū gatzco oc efꜧ ꝺi ſem h het. eþa betr oc aflaþeſc honū af þvi uin ſæl michil. oc naſꜧ þ at h var callaþr maugꜧ huſ go þi.

ꜧ þa er h hafþi nocq ra uetr lanꝺi ſtvrt laugō ſcipat oc allū goþō ſiþom oc criſtni ſtvrct þa mintiſc h. araugvꜧꝺi þav er uiþ faþoꝛ hſ haſ þo uęirit gar. oc helt h til ꝺan marcar er all u full ſuſir. furir heſꜧꝺa ſa car. En þa uar ſveiꜧ fra fallhꜧ i ꝺan moꝛco oc ſva knutr ſaþ hſ i engl. oc reþ þa. fvrir ꝺan moꝛco bþer ſveinſ. harþa knutr

at nafnı oc helt h̄ amo tı magnuſi . oc funduſc ı brennayıō . foro uitrir ameþal . oc mælto tıl ſæt tar . oc gþo mþ þeıma hætte . at meþ þuı at knv tı þottı, ſem h̄ ættı ret tıl mælı tıl noregſ. Þa hafþı ſaþ hſ aflat oc bræþ hſ at ſetıt . Magnuſi þottı oc ıllt mıſ hældı þ er ſa þ. hſ hafþı haft af knu tı ſvıt oc landz flotta. oc hſſ aſtan . Þa ſlæro þ þo malı ıþa ſæt at ſa þa er lengr lıfþı ſcyldı ta ca uıþ baþō landō . oc hvar ſıno rıkı raþa me þa baþ lıfþı þ. Oc ſetto gıſla . oc andaþeſc knutr ſvrrı . en magnus toc þa uıþ dan mǫrc . ſvr vtan gagnmælı . Þvıat ſvn baıþþu manna u ı gıſlın gıNe.

N þa er ſveıN ſuur ulfſ. oc aſtrıþar ſvſ tor knvtſ rıkıa ſpurþı þtaıengıl . þa aflaþı h̄ allauega herſ er h̄ mat tı. En magnus at motı oc funnuſc aſcıpō uıþ neſ þ er callat er helga neſ. oc heldo bardaga oc ſlv þı ſveıN tıl uınlandz . oc eſldı þaþa h̄ annat ſıNı hvaþay. oc er h̄ mattı ſa oc helt þeī h̄ tıl danmar car ſvat Magnus hafþı ſcāmo aþr uıtorþ af . oc ſvrır þvı lıtıN uıþbu naþ oc ottaþeſc af lıþ layſı . oc bıoſc þo ſē h̄ mattı tıl uıþr toco.

N of nottena er h̄ ſcyldı bıaſc of morgoneN . oc haınum uar ottı mıkıl araþı ſıno . þa bırtıſc honū ſaþ hanſ ıdraımı . . oc

baþ ħ eckı ottaſc ſagþı honū at ħ ſcvlꝺı ſigr uıɴa. oc ſua gaſſc. Maꝛtofc þ̀ ū morgoneɴ . aheı þı̀ þı́ er hlyrſcogſ heı́þr heıt̀. er lıgr uıþ ſcotboꝛgar á́. oc ſcıpaþe Maꝰgn ſva lıþı ſıno ı́ſvlkıngar. ſem ī helgı olafr hafþı aþ ıꝺraumı kent honū. oc á þı̀ tıþ gec ħ at bı̀aſc er ħ hafþı aþr ſagt honū of nottena. Þat uar þa er ſol uar ılanꝺ ſuþrı. oc cō ſvlkıng ħſ á́ árm ſvlkıṅgo ſveıɴſ. oc ſnarıſc ħ̀ aıil furır. oc fec ſvéıɴ af morgu þvı mıkıɴ ſca þa er ħ hafþı aþr tıl ſıgrſ ætlat. Þvıat ħ hafþı voxnō ſcı pat. ıaꝺꝺ alı́ þı ſı́no. oc bunꝺıt ſpıot abac. eɴ ſıalar ſvr avgo En nauteɴ ſnarruſc ſvrſt afra oc uęıc ſva tıl at

ſveıɴ var netıaþr me þal nauta flocſenſ. oc flocſ maꝰgn. oc fec ın meſta ſv eıɴ man ſcaþa. eɴ ħ frel tıſc meþ flotta. Oc rac maꝰgn lengı mþ aɴaꝛ ᴍ̊ ſveıɴ oc floc ħſ. Enþ var orþ lag ſvéınſ ſagt oc ħſ Maɴa at ef all̀ berþıſc ſva ſē ſa eɴ ſrıþı ᴍʳ enungı ı́ ſılkı ſcv́rtoɴı. Þa hefþı eckı barɴ unꝺ aꝛ comıſc. eɴ þ uar kɴ ſıalfr. Oc uæɴ ꝺı aftr ſıþaꝛ tıl ħ̀ſ ſınſ. oc urþu all̀ honū fegɴ̀. Eɴ aþr haꝛſþo þ̀ ottaſc fall ħſ. er ħ ꝺvalþeſc ſva lengı at ryca flockeɴ meþ eınſ ᛉ hıolp. Eɴ ſvéıɴ ſottı ſér frıþ lanꝺ. Maꝰgn kr ſıtr nu ıꝺan morco mþ cvrþꝺ oc mþ fullū frıþı.

ɴ nu er aftunꝺana leıþr. þa ſaꝛkır haral ꝺr broþ eɴſ helga olaſſ

heím oꝛgarþı ū auſtr ueg acaupſkıpı uel bv ıн at ſe oc at goꝛ ſimv̄ oc lendı at ıðanmorc þarer kн magnꝰ uıſſı hvarkı tıl hſ netıl ſcıpſ hſ. oc hattar ſva. at h cō þar ınaınð ſem kн var. oc cō þeī raþgıafa kſ magnꝰ afunð(ı) uıþ. ſıc er ulfr het ſtallere oc talaþe uıþ h mal haralz ſē h uærı ſendı ᛘ haralðz. eн eıgı ſialfr haralðr. Baþ h ſıþaı at ulfr ſcvlðı fretta kн Magnꝰн hveſſu h mvнðı taka uıþ faþoꝛ bᵒþr ſı nō ef h ſættı ıland aftr quaþ uerþleıca mıchıн aua at uel uærı uıþ honū tekıt. Tel ee tıl þeſſ quaþ h ſcvlðu þa oc fvl gþ þa er h hafþı ueıt enō helga olafı bᵒþr ſı

nō. oc faþoꝛ Magnꝰ. qᵃð oc haralð ua uıtþ,an ᛘ. oc ſtvrchıaı. oc moꝛg oc mıkıl ſtor uırkı hafa ðrv-gt utan landz. Maþr oc nu uel at ſe buıн. oc at gſımō oc af allo þeſſo mega h mıkıн ſtvrc ueıta frænða ſınō. oc mega ſtanða oc tıl mıkılſ vanða ef hſ uıþr taka uærı eıgı meþ ueg. Eн ulfr toc glaþ lega uıþ þeſſo arenðı. kн Magnuſ toc oc glaþ lega unðır. qᵃþ ſıc af allū goþō ðrengıō er h hafþı meþ ſer uætta mıkılſ ſtvrſ oc goþſ raıþ-onaytıſ. Eн mvclo meſt þar ſē faþoꝛ bᵒþ hſ var. En eft þeſſoꝛ anſuor kſ ſat kır haralðr tıl ſcıpſ. Eн þvı næſt afvnð frænða ſınſ. oc kenðı ulfr þan en mıcla man. oc ī lıſtolı ga.

þa ua haralð er aþr hafþı callatr lfenðı ꝩ haralðr.

Var her nu ſıþan mıkıl fag naþar funðr frænða. oc tebr haralðr uıþ halfu noregs. oc tıl ſauk ſem bæþe leıððı h tıl æterꝤı oc ſva goþ gıof goþſ hſ.

Þrıat haralðr uar ſunr ſıgþar ſvrar. eꝤ ſıgþr s. halfðanar er ſumır colloþo heıkıl nef. eꝤ ſu m hvıt beıꝤ. ꝊꝤ half ðaꝩ . s. ſıgþar hrıſa. er uar . s. haralðſ harfag.

Ꝥ mꜹgn reþ ſıþaꝩ ðanmorc oc hꜹlfom norege meþ mıþ cvrð oc rꜹ. fvrır utaꝩ alt acall meþaꝩ h lıfþı. oc reþ allz hvaꝩ ro tvegıa rıkıno xııȷ. uetr. meþ þeı ſex er h hafþı ðanmorc. oc fec ſott aſıo lanðı. ocanða þeſſ þar uet ſıþan eꝤ ha

raldr camı ıland. faþoꝛ broþ hſ. þa hafþı h nale ga.ııı̧ȷ uetr oc xx.(a) ꝊꝤ (ð) lıc hſ var faꝛrt noꝛþr ı þrꜹnð heı. oc nıþ ſet(r) ıcſz kırkıo þar ſē ſaþ hſ huılır.

Oc uar þetta hꜹro tuegıa lanðıno mıkıl harm ðaꝩ þı. Þuıat engı lıfþı affprı(Ꝥ) ngr eft h. nema eıꝤ ðot ter. er h fell ıfra. aungō aıðrı. ꝊꝤ ıſꝍtt ſıꝤı g þı h þorı b þ ſıꝤ ſam maþ tıl ſveıꝤſ ulff. s. meþ þeı hætti at h ſagþı honuꝍ eıgı anðlat hanſ. Sagþı heldr ſva. at h hafþı honū geſıt uıþ rıkıt.

Ꝋn ſveıꝤ þottıſc þo uıta anðlat hſ. oc toc meþ blıþo uıþ mıkıllı gıof. oc ſottı tıl. Oc let ſtanða alla þa ſcıpan er h hafþı ſcıpat ıııkıno. oc ſva gıafar. bꝍþı uıþ þorı

bͦþoꝛ ħſ oc ſva uıþ alla aþra.

ɴ ħalꝺr ꝁr tecr(eıɴ) nu eıɴ uıl̀ ꜹllō no rege. oc ſtvrþı meþ ħ̀ þo mıkılle. oc þo mꝥ goþō̄ frıþı. oc uar eıgı ſa annaʀ ꝁr. er ꜹllū maꜹɴō ſtaꜹþı agı ıam mıkıl af. fvr uıtzcọ ſak̀ oc ------ atg̀uı.

Eɴ haralꝺr kvangaþeſc brat er ħ cṓ ılanꝺ. oc toc bͦþoꝛ ꝺottoꝛ mͬ þeſſ er ſıþr het. er bıo auſtr aran rıkı kvɴ ſtoʀ mͬ ocat ạuþ uel buıɴ. Oc uettı ħ mà gı ſınō haralꝺı ꝁı ve tloꝛ mıclar. oc g̀þıſc ſva tıl eɴ ſıþaꝛ. at ħ uılꝺı þǽr rıufa oc g̀þıſc af þvı mıſꝺeılꝺ meþ þeım. oc fottı ſıꝥ or lanꝺı meþ frænꝺa √ gen

-ge ſıtt. oc fottı tıl ſve -ıɴſ ꝁſ ıꝺan moꝛco. mꝥ vıȷ lang ſcıpom oc þa af honū ıarlſ nafɴ. uıſaþı heım þeı̄ ſem fvlgt haꜹfþo honū. Vılꝺı eıgı at ꝥ̀ lete eıg ner ſınar ſvage konoꝛ eþa borɴ. Eɴ ſveıɴ oc han ꝺrogo ſveıt ſàm -aɴ. oc foro mꝥ ħ̀ ınoꝛeg

Oc haralꝺr ꝁr at motı oc maꜹ́ttoſc uıþ nıtzı ıꝺanmoꝛc ahallanꝺı. Oc la haralꝺr uıþ aꝩ́ þa er ıɴ er uıþ megıɴ lanꝺ. oc hugþuſc ꝥ̀ ſveıɴ at ſıtıa honū uatɴ. Þvıat eıgı uıſſu ꝏ uatɴ ıaꝩ́ɴı. Eɴ haralꝺr ꝁr let leıtạ. ef oꝛmr kvıcr fvnꝺıſc ı ǽɴı. oc ħ fanz. oc var maꝛꝺr ſıþaꝛ uıþ ꝩlꝺ. at raþı ꝁſ. at ħ ſcvlꝺı þvr ſta ſē meſt. Var ſıþaɴ

þraþr bunðıɴ uıþ ſpoꝛþeɴ oc ħ lauſ latıɴ . ſottı haɱ þegar tıl uatz . at ðrecca oc uar ſva uatɴ funðıt. Ꞓn þa er haralðr þottıſc uıþr buıɴ . þa lagþı ħ tıl barðaga þegar lıþ ħſ uar comıt . þat er ħ la abıþ . oc uar ſveıɴ ſıgraþ meþ mıclo maɱ ſpelle . oc ſlvþı unðaɱ meþ fameɴı . Ꞓɴ ſıþr varþ hantekıɴ oc ſrıþ gefıɴ . oc ſlvttıſc heím mþ haralðı tıl eıgna ſıɴa.

ɴ þa er haralðr hafþa .xıx uetr raþıt fvrır norege aɫɫū . ſıtz Maɱg nuſ fell íſra . Þa comr ẏʳ af englðı toſtı at naſnı . ħ var ıarl oc bᵒþ̀ haralðſ go þına ſonar . þeſſ er þa ręþ fvr engł . oc ıam boꝛɴ tıl lanðz mþ haralð . oc þo aɫlo ſvıpþr . oc beıðıſc lıþ ueıtzlo af haralðı . oc het honū haɱl ſo engł ef þ̀ fengı unnıt . Oc haralð helt þangat ħ̀ . mþ honū . oc unnu þ̀ alt noꝛþımbʷ lanð . Ꞓn englz kr uar þa ınorm̄ðıe . oc þegar er ħ ſpvʀ . þa ſcvnðar ħ aftr mþ ħ̀ . oc cō þa ſva á ouart at lıþ þ̀a uar fleſt aſcıpom Ꞓɴ þ̀ vaɱpɴlaẏſ́ nalega er up pı ů . fvr utaɱ haɱg uaɱpɴ oc hlıſþar uaɱpɴ . þa ſnarroſc þ̀ ıeına fvlkıng aller . oc bıog goſc uıþ . Ꞓɴ konūgreɴ ſıalfr ſat aheſtı . oc reıþ meþaɱ ħ fvlcþı lıþıno . en heſtreɴ fell unð̀ honū . oc varþ honū af bakı . Ꞓɴ kong̀ɴ mælte er ħ ſtoþ upp . ſıalðaɴ foꝛ ſva þa er vel vılðı qᵃð ħ . oc ſva var oc ſē kong̀ɴ ſagþı . at ħ var eıgı lıvg ſpar fvrır þvı at ıþeī barðaga enō ſama of dageɴ . Fell bæþı haralð

kr oc toſti iarl. oc mikit hþ mþ þei. En þat ſlýþi til ſcipa er unðaɴ co̅. Var foꝛngi fyrir liþi þvi o- lafr. s. haralðz. en uænſ te ᛘ nalega. xx. er bu anði var callaþr fyr ſpe -cþar ſacar. oc hǫguærıſ

En h beiþðeſc (oc fec). griþa af haralði. oc ſva lieama faþoꝛ ſinſ. Oc þa hvart tueggia. fluttiſc ſiþaɴ. mþ paꝛle iarlle i orcnøýg -iar. En u̅ uaꝛit eftir til lic hanſ noregſ. oc iarþaþi ima rio kirkio iniþar oſi.

En nu ligr h aelgio ſæt. þviat þ þotti fallit at h fvlgþi kirkio þi er h hafþi latit g'a. Er ý ſteiɴ er ki bvſcop lett þangat fara. hræiɴliſiſ monnu̅ unð' henðr. oc acaþe mþ þvi þa eigɴ aþra er h ſialfr hafþi þangat geſit.

N. þa. xij. manaþr er haralðr uar uestr. oc þ' feþgar. þa reþ svnr hſ fyrir noregi meþaɴ ſa Magnꝰ het. en friþaſti m oc ſcipta þ' bºþr oc olafr nu riki ſiɴ amiþal. En vaꝛno ſciotara. ij. uetru̅ ſiþan. fell Magnꝰ afra. oc atti ſon eft'. þaɴ er hocoɴ het. oc var ſa fengiɴ ſteigar þo ri til faſtrſ. En olafr reþ ein fyr noregi. iiij. vetr oc xx. ſiþaɴ. Oc uar um enkiſ kſ æfi eft' haralð har fagra noregr iſliori farſaelo. ſe̅ u̅ hſ daga. oc ſcipaþi h morgo̅ þei mǫlo̅ til uægþar er haralðr haf þi mþ freco reiſt. oc halðit han uar milðr af gulli oc af ſilfri. oc goþo̅ gripom. oc g'ſimu̅. En faſtalðr a ioꝛþo̅. Alli uit hſ þvi oc

hıt at ħ ſa at kg dǫmınū gegndı . oc ero moꝛg ħſ uerc goþ at ınna .

an g̀þı upp ſteıɴkırkıo at bvſcopſ ſtolenō ınıþar oſı . vſır lıcā eɴſ helga olafſ . frænda ſınſ . oc bıo hana tıl lvcþa . Oc hver ħſ gætþſca haſı ůıt ocaſt ſęþ uıþ lvþıɴ þa maſcılıa af ærþō þeı er ħ mˈt dag noccoꝛɴ ı mıclagılde . Var ħ catr oc ıſcapı goþo . oc g̀þuſþ þ̀ tıl er þta mælto herno . Fægnoþr er os a kr at tu ert ſva catr Eɴ ħ ſvaraþe . hvı q̊ð ħ ſcal ec nu eıgı ua catr . er ec ſe bæþı alvþ mınō cæte oc frel ſe oc ſıt ec ıſā kvndo þı er helgoþ er helgō fæþoꝛ b̊ þoꝛ mınō . Vm daga fǫþoꝛ mınſ þa uar lvþr undır aga mıclō oc ætta . oc fǫlo fleſt̀ m̄ gull ſıtt oc g̀ſımar Eɴ ec ſe nu ahverıū ſcıɴ er á . oc er þa frelſı mıɴ glęþı . Var oc ſua gott ū ħſ daga at fvr utaɴ oꝛroſto þa frıþaþı ħ fvrır ſer . oc fvrır lvþ ſınō utaɴ landſ . oc ſtoþ ħſ næſto nagrannū þaɴ ægn af honū at ħ uærı hægr . oc hæg uæʀ . ſē ſcaldett ſego . Varþe ægnar oꝛþō . olafr oc frıþ molū . ıorþ ſva at engı þoꝛ þı . alualda tılcalla .

ɴ þa er ħ haſþı raþıt noregı . vıȷ . uetr oc xx meþ þeı enō fryſta er ħ uar ueſtr . eft̀ fall haralz . er mægn bþ ħſ uar ı norege . Þa ſvcþeſc ħ abaɴ þeı er heıt hauc baɴ auſtr áranrıkı þar ſē ħ toc ugıtlo . ocan daþeſþc þar . oc uar lıcār ħſ flutr noꝛþr ınıþar æſ . Oc uar ıarþar ı kırkıo þ̀ı er ħ haſþı latıt g̀a .

ɴ ħ eft̀ ſtıgr mægnuſ berlegr ſuur ħſ tıl

rıkıſ. ħ var þa nalega tvı tvgr er ħ toc konungſ nafɴ eſt̀ foþoꝛ ſıɴ. Oc hocon frǽnðı ħſ annaʀ er ſteıgar þorır hafþı at fáþa. ſē ſagþı fvʀ. ħ var uel half þrı togr þa. Oc uáro eıɴ uetr baþ̀. oc þan ı́nıþar oſı. oc uar maıgnꝰ ıkōnſ garþı. en hocon ı́ſcvla garþı nıþr fra -clemetþ kırkıo. oc helt ſva ıóla uıſt. Þa nā. hocon af ıo la gıaf ar oc ſcvlð̀ allar oc lanð aura gıalð uıþ þrænðı. óc uıþ upp lenðın ga alla. Þa er uıþ honū toko. oc bǽttı þar ı́mot maırgo áþro ré́t lanðſ ᴍaɴa. Єn þa toc fvr þeſ ſa ſoc hugr maıgnꝰ at óroaſþ er ħ þottıſc ha ſa mıɴa af lanðı oc la- nðſ ſcáttū eɴ faþ̀ ħſ hafþı haft eþa foþoꝛ bᵒ

þ̀. eþa foꝛellar. Þottı ho nū ſı́ɴ hlvtr eıgı ſıþr up gefıɴ. ıþeſſı gıof þeım tıl ſáᴍþar en hoconar Þottıſc ıþvı ouırðr oc mıſ halðıɴ af frǽnða ſınō. oc ráþō þ̀a þorıſ· beggıa. varþ þeī oc aþvı mıkıl vgr. hverſu magnuſı· mvnðı lı́ca. fvr þvı at ħ helt al laɴ uetreɴ. vıȷ. langſcıpō ı́opıɴı vaıc ıcavpangı. Єɴū varıt nalega cvɴðıl meſſo. þa lagþı ħ bravt anattar þeh. oc tıolðo þō ſcıpō. oc hoſ unð̀. oc lagþı tıl hėfrıngar bıó þar of nótteɴa. oc gþ̀ı el ða ſtóra alanðı uppı. Єɴ þa hugþı hocuɴ oc lıþ þ er ı́bánō var. at þ værı goꝛt tıl ſvı́ca. oc let́ bla ſa lıþı út. oc ſottı allr caupangrſ lvþr tıl. oc ᵒv ı́ſampnaþe of not eɴa.

En ū moꝛgoniꜧ er lýſtı . er magnꝰ ſa alz hìar lıþ áay ronō þa helt ħ út ór ſir þınō . oc ſva ſuþr ígola þıngſ laug.

ꜧ hocon bvrıaþe ferþ ſına í vıc auſtr. oc helt mótt ícaup angı aþr . oc ſat áheſtı . oc hét allō ꝏ uıngaꝛ . oc ſva baþ . qͣð ſér uera ſcvgga auılıa frænda ſínſ. Oc all̀ ꝏ he to honū uıngan meþ goþō uılıa . oc ſvlgþ ef þvrftı. Oc ſvlgþı honū lvþr alr und̀ ſteıꜧ bıoꝛg út. Eꜧ ħ ſlvıtıſc þa tıl fıalz upp . oc for dag eıꜧ eft̀ rıupo eıꜧı . er flaug undaꝛ honū er ħ rıþ. þauarþ ħ ſıúcr oc fec bana ſott oc andaþeſc þar afıallıno . Oc quomo ahalfſ manaþar freſtı aftr tıþıdıꜧ tıl cavpāgſ.

Oc m̄ ſcvldo ganga ımotı lıkı ħſ . oc gec allr lvþr amotı oc fleſtr allr grataꝛdı . Þvıat all̀ ꝏ unno honū hvg aꝛſtom . en hc ħſ var nıþr ſett ıkrıſc kırkıo.

ꜧ eft̀ frafall hoconar þa mattı þóꝛır eıgı vıqua ſcapı ſıno tıl mognuſ er þa toc uıþ rıkı. oc reıſtı upp man þaꝛ er ſvénꜧ uar callaþr ſunr haralz flettıſ fyr ofmetnaþar ſacar . oc æſldufc af uplaꝛndō oc quomo nıþr íráꝛmſdálı oc áſvn more. ok aꝛflaꝛþo þar ſcıpa. oc heldo norþr íþrondheī ſıþaꝛ. Eꜧ þa er ſıgurþr ʳulſtengr ſpurþı oc marger aþrır kſ uǹ . þeſſa upp reıſt ſteıgar þorıſ oc ſıand ſcap . . þa ſoſꜧoþo þ̀ meþ aꝛrvar ſcvrþ allo lıþı

ımóti þorı er þ̀ mótto. oc ſteſɴꝺo þvı lıþı tıl uiɢıar Єɴ ſveíɴ oc þorır helꝺo þan gat lıþı ſıno.oc boꝛþoſc uıþ þa ſıgurþ.oc nꜹþo up gꜹngo.oc vrþv ꜹfrı. oc ueítto mıkıt man ſpǫll Єɴ ſıgurþr ſlvþı afvnꝺ kſ mꜹgnuſ er þ̀ ſlvttuſc tıl caupangſ.oc hvarſoþo ı́ ſırþınō þ̀ þorır eft̀. Єɴ þa er þ̀ þorır v̊ bvǹ or ſır þınō oc lact ſcıpō ſınom ı́ hefrıng . þacom mꜹgn⁹ kr utꜹ ıſroꝛþıɴ. Єɴ þeır þoꝛır lꜹgþo ſcıpō ſınō v́ſır á vágɴ víca ſtrꜹnꝺ. oc ſlvþo af ſcıpō.oc q̊mo nıþr ı́ꝺal þeı̄ er heıt̀ þex ꝺalr ıſǫlıu ħverfvı.oc var þorır borıɴ' ı́borō vſır ſıallet. Sofnoþo lıþı ſcı pom ſıþan oc ſluttuſc á ahǫlaygıa lanꝺ. Єɴ konū -greɴ mꜹgn⁹ eft̀ þeım.

oc ſa hvarr ſlocreɴ annan afırþı þeı̄ er harmr heıt̀ Lꜹgþo hıǹ ſıþꜹ tıl heſſıu tuna.þ̀ þoꝛır.hugþuſc ha ſa fengıt megın lanꝺ eɴ þat uar ay oc urþu þar mar ger hanꝺtekǹ.meþ ſteíg ar þorı.eɴ ħ ſıalfr ſıþan hengþr ı́holmı þeı̄ er vā bar holmr heıt̀.Þa mlt þorır er ħ ſa galgaɴ ıll ero ıll rꜹ́þ.oc quaþ þta aþr ħ vǽrı hengþr oc ſnaraɴ lateɴ ahalſıɴ.vǫrō felag -ar ſıorır.fœꝛþō eıɴ vıþ ſtv rı. Єɴ eıgıll aſcelſ ſunr aſoꝛlanꝺı eɴ vaſcaſtı maþr var oc þar ꝺrepıɴ oc hengþr meþ þorı.þvıat ħ uılꝺı eıgı ſlvıa fra ıngı bıoꝛgo cono ſı́ɴı.augmunꝺar.ꝺ. ſẏſtoꝛ ſcopta .Þa mǽlte kɴ mꜹgnuſ er ħ eıgıll hec ágalganū ılla coma honū goþ̀ frǽnꝺr ı́halꝺ.

Eɴ ſveıɴ ſlvþı ıhaf út oc ſva tıl ꝺanmarcar oc uar þar tıl þes er ħ cō íſǽt vıþ avſteíɴ ꝁg ſvɴ ɱaꝛgɴꝰ. er ħ tóc íſǽt oc gaꝛrþı ſcv́ tıl ſveíɴ ſíɴ. oc hafþı íḱér lǫıc oc ívır,tū. eɴ maꝛgnꝰ ꝁr hafþı þa rıkı eıɴ ſamaꝛ oc ancaɴa lauſt. oc frıþaþı uel fvr lanꝺı ſınu. oc auþ ꝺı aꝛllū uıkıngō. oc utıle go maꝛnnō. oc var ꝩʳ her ſcár oc raꝛſcr oc ſta,ʳſ ſamr oc lıcare íaꝛllo haralꝺı fo þoꝛ feþr ſınō ıſcaplvnꝺı helꝺr eɴ foþoꝛ ſınom.ꝰ

aꝛɢɴvs foꝛ margar her farar oc fec ꝥ fvrſt tıl acalz agaút lanꝺ auſtr at ħ quaꝺ ꝺal oc uear oc vaꝛrþyɴıar meþ rétto eí ga at lıgıa tıl noregſ. qvaþ ſına foꝛella haft hafa foꝛ þō. oc ſettıſc ꝁɴ ſıþaꝛ uıþ lanꝺa mǽre. meþ mıclo lı þı oc bıó í tıolꝺō. oc hv̇gþıſc tıl areþar agaut lanꝺ En þa er ıngı ꝁr fra þat þa ſamnaþı han brát lıþı ſaman oc ſtefɴꝺı afvnꝺ ħſ. eɴ þa er konūgenum mǫgnuſı cō ſaꝛɴ níofn of ferþ ħſ. þa eggıoþo haꝛſþı̄ gıar aftr hvarſſ. eɴ ħ þec þıſc eıgı ꝥ. oc helt amot kongınū ıɴɢa. fvʀ eɴ ħ uerþı. oc a nattar þelı *oc* g̀þı mıkıɴ manſcaþa. Eɴ conūgreɴ ıngı freltıſc meþ flotta. En ſıþaꝛ var malı ſnv́ıt tıl ſǽttar oc toc maꝛgnꝰ ꝁr marg reto ꝺottoꝛ. ınga ꝁſ oc þeſſar eıgɴ̀ meþ. er ħ cal laþı aþr tıl.

þeſſı ħ̀for vᵒ mꝥ maꝛg nuſı ꝁı. avgmūꝺr ſcopta ſunr. sıgᵓþr ſıgᵓ þar ſunr. oc ſıgurþr ulſtrengr. oc marg̀ aþrer

ꜧ eft̕ þetta leitar kꜧ Maꝩg nuſ ı ǫrcꜧayıar meþ lıþı. Voro þa meþ honū þeſſır haꝩſþīgıar. ðagr ſa þ̕ gregorıſ. uıtcuþr ıoaꝩſ ſunr vlfr rana ſunr. b̊ þ̕ ſıgurþar ſoþoꝛ nıchola oc marger aþrer ſtorır haꝩſþıngıar. Tecr ħ ı oꝛc-ꜧ ayıō ſıþaꝩ ıarleꜧ erlēð meþ ſer. oc maꝩgnuſ ſvn ħſ attıaꜧ uet gamlan. ernu er heılagr. Lagþı ſc ut ſıþaꝩ ıherꜧaþ fvr ſcot lanð oc fvr bret lanð oc ðrap ıþꝛı. ıarl þaꜧ er hugı het eꜧ ðıgrı. ħ ſco tıꜧ ıayga oc gec þar af tıl hęlıar. En hın er ſco tıt hafþı. kaſtaþı boga nū tıl kſ at þvı er ſum ſegıa. oc quaþ ſva at oꝛþı. at heıl ſcotıt hra kenðı þ ſcǫt kngınū. Venðı heım oꝛ þeſſı her foꝛ.

meþ hlaꝩþnō ſcıpom gvlz oc ſılfrſ oc gſſıma. ꜧ ſom uetrvm ſı þar goꝛþıſc ħ veſtr tıl ırlanðz meþ ſcı pa ſtolı. oc feʀ meþ mıc klo lıþı. oc ætlar at uıꜧa lanðıt oc van necquerꜧ lvt ıſvrſtvꜧı. ðırſþıſc ħ af þvı oc gþıſc ſıþaꝩ óvar rare meþ því at íſvrſtu gec honū meþ uılðum. ſē haralðe ſoþoꝛ feþr ħſ. er ħ fell a englanðı. ðraꝩgo han tıl lıf latz oc ın ſaꝩ mo ſvık. þvıat ırır ſaꝩ noþo amot maꝩgnuſı kı ouıgıō her meþ lavnð. ūb aftaꝩeꜧ fvr bartho lomſ meſſo. þa er þ gen go fra ſcıpō alanð upp at haꝩggva ſtranð hǫɢ. funðu þeır eıgı fvʀ eꜧ lıþıt com amıþal þra oc ſcıpaꜧa. eꜧ þ conūgrıꜧ

lıtt uıþ bùn at ḣ klæþō þvıat kɴ uar upgengıɴ ıſılkı ıup oc hıalm ahaꝩſ þı ſverþı gyrþðr oc ſpıót ıhenðı .ſtıg hófū ſva var han oſt vanr. oc fell ıþeſſı maꝩgnuſ kr. oc mı kıt lıþ meþ honū. þar heıt ávlaþſ ſtín er h̄ fell. oc auvınðr fın[z] .ſ. fell þar mþ honū. oc marger aþrer ſtorır haꝩſþīgıar. Var uıþ kvþr ſtaðr næſt kɱ oc fec ſǫ́ʀ þrıo. en þa er kɴ maꝩgnuſ ſa fer uıſaꝩ bana þa baþ h̄ uıþcvɴ hıalpa ſ meþ flotta. oc ſottı h̄ þa oc þ lıþ annat ſē un ðan comſc tıl ſcıpa oc ſva heım ílanð aftr. fec haɴ ſıþaꝩ af þvı mıchıt met oʀþ af ſvnū hanſ. at h̄ hafþı ſva uel þar haſt ſıc Þa var mvrıartac conðıal ſa ſunr vſır kr aírlaðı hanſ ðottoʀ attı ſıgurþr maꝩgnuſ. s. necquera ſtunð. hon het bıaþmu nıo. Maꝩgnuſ ber legr vaſ alz kr. x. uetr.

ɴ efter mognuſ

þa ſtíga tıga tıl rı kıſ ſvnır hanſ þrır auſteıɴ oc ſıgúrþr oc olafr. allˋ goþˋ Meɴ oc lıſtulıg. roer Meɴ haꝩg ſam oc frıþ ſam. oc er ma rt gott oc ðvrlıct fra þeım at ſegıa. Var olaſſ þo of lıtla rıþ vıþ freſtat þvıat h̄ lıfþı eı gı lengr eɴ tolf uetr ef ter fra fall. foþoʀ ſınſ. an ðaþeſc ícaupangı ſæytıaꝩ uetra gamal. oc uar ıarþaþr ıkrıc kırkıo oc haꝩrmaþo allˋ Meɴ h̄ſ fra fall. En íſvrſtu er þ braꝩþr ſıtıa írıkı þrír auſteıɴ oc ſıgurþr

oc olafr. þa fvsir sigurþ at ferþasc óꝛ lanꝺı tıl ıóꝛ sala meþ raþe bᵒþra sı́ɴa. oc bǽtþto maɴa ı́lanꝺıno. Ꞓn at caupa ser guþs mıscvɴ oc uınsælꝺ uıþ alþvþo. þa toco þ̀ all̀ bᵒþr af aþıanar oc á navþ̀ oc ıllar alǽgoꝛ er frǽk conūgar oc ıarlar hǽsþo lagt alvþı́ɴ sem fvʀ var sagt.

u leıꝺꝺu þ̀ bᵒþr svá á nǽyþı tıl frelsis. en siþ ᴀ ᵖ ser,þaþesc sigurþr kr oꝛ lanꝺı tıl ıoꝛsála meþ sex togo scıpa. fiorum uetrū eft̀ frafall Mǽgnus foþoꝛ sins. Oc hafþı meþ ser fı́ol ment oc góþ mēt Oc þo þa eına er fara uılꝺo satt á eɴglanꝺe en fvrsta uętreɴ. en annaɴ útt tıl ıoꝛsala. oc sætte þar mıkıllı tı́gɴ. oc þa þar ꝺvrlıgar goꝛsımar.

b eıꝺısc kɴ af crossinō helga oc ǽþlaþesc eɴ eıgı þo fvʀ eɴ tolf Meɴ oc sıalfr h̄ eɴ þrettanꝺı svǽro at h̄ scvlꝺı fremıa crıstɴı meþ ǽllū mætte sinō oc erkı bvscops stol coma ı́lanꝺ ef h̄ mætte. Oc at crossiɴ scvlꝺı' þar ùa sem ın helgı olafr hvılꝺı. Oc at h̄ scvlꝺı tıunꝺ freıa oc sıalfr gà. oc helt h̄ þessu sumu þvıat tıūꝺ framþı h̄ eɴ hıno bʷ h̄ er tıl mıkıls geı́gs mvɴ ꝺı stanꝺa ef eıgı hefþı guþ þan geıg meþ ıar tegnū lavst. Rǫıstı kır kıo uıþ lanz enꝺa oc set tı þar crossiɴ nalıga unꝺ̀ valꝺ heıþīɴa maɴa sē sıþǽ gafsc. hvgþı þar tıl lanꝺz gætzlo oc varþ at mısræþō. como þar heıþɴ M oc brenꝺo chır

√ kıona

toco crofen oc kennı maɴ nen oc flvctu hvartuegıa bravt. Com ſıþan at ınō heıþnō hıtı ſva mıkıll at þ̀ þottuſc nalega breɴa. oc ottoþoſc þan at bvrþ ſem ſcv̀ſſe. Ɛn pſ̀treɴ ſeg̀ þeım at ſa brvnı cǫmr af guþſ megɴe oc af craft. enſ croſſ. oc þ̀ ſcutu þa batı oc ſettu bæþı tıl laɴz croſſeɴ oc pſ̀teɴ. Oc meþ þvı at pſ̀tınō· þottı eıgı heılt at ſetıa ħ annat ſıɴı unꝺ̀ ſama uaþa. þa flvttı ħ croſſeɴ alavɴ ungo norþr tıl ſtaþar enſ tıl ınſ helga olafſ ſē ħ uar ſvareɴ oc nu er ħ ſıþaɴ.

ɴ mart var oc annat gott ıſenþ ħſ ſıgr vaɴ ħ anecquerō boꝛgom. hǫıþnō oc het tıl toco eıɴar þ̀rar . at fella af quıot ǫto aþvat ꝺegı ınorege . Tıl mıcla garz fóꝛ ħ oc hláut þar mıkla tıgɴ af uıþr toco keſarenſ oc ſtorar gıafer Oc let þar eſ̀t tıl mıɴa þar uıſtar ſıɴar ſcıp ſíɴ. oc toc af ſcıpı ſıno eıno haɴfuþ mıkıl oc ſıar uerþ oc ſettı apetrſ kırkıo . Ɛɴ hǫ́ım ı́no reg ſaɴc̀ ħ um ungra lanꝺ oc ſax lanꝺ . of ꝺan moꝛc eſ̀t þrıa uetr er ħ foꝛ or lanꝺı oc ſagnaþı allr lvþr quomo hanſ. þa uar ħ tvıtygr er ħ cō aftr ı́lanꝺ or þeſſı ſerþ . oc uar oꝛþıɴ en tıþaſtı . uetrı uar avſ teıɴ ǫllre þ̀ra b°þra. en olafr þa xıȷ. uetra gamal . Ɛro eɴ marger hoſtaþer ſcŕvðꝺer af þeı goꝛſımū er þa flvttı ſı

J laogþo uíſta gıalð aſma lá -nð.xv.c.navta oc toco uıþ krıſne. Oc uænðı ſıþa ſıgurþr kr heím meþ moꝛ gom ſtorū ger^(er)ʀſımum oc ſıár hlutum er h̄ haſþı aflat íþeíʀı.oc uar ſıa leıþangr callaþr carlmar na leíþangr. Sía leıþan gr var ſumprı fvʀ en mvr cr et micla. Gørþıſc þa gótt of h̄ſ ðaga bæþı of ár oc ofmargſalða aþra gatz co.nema þat eıno var at at h̄ mattı varlla ſcapı ſı no ſtvra þaer at honum cō ohægẏnðı þa er á leıþ upp.

Enþo þottı h̄ allra konūga ðvrlıgaſtr uéra oc mer kılegaſtr oc alra hęlzt (af) af ferþ ſıɴɴı. han uar oc ın rıculıgſtı maþr oc ma na hæſtr ſem faþér h̄ſ oc forellar.unnı h̄ lvþ ſınū en lýþr eɴɴ honū.Oc bırtı h̄ ǫſt ſíɴɴı meþ(aſt ſíɴɴı)þeſſō quıþ lıngı. Byarnðr þvc kıa m̀ baþzt. bvgt lanð oc fríþr ſtanðı.

Eɴɴ af þvı travſtı en h̄ þóttıſc hafa af aſt ſemþ lvþſenſ.þa lét h̄ ſér lıfanða ſvería Mag nuſı ſýnı ſínū lanðıt. íallum norege.h̄ uar frıl lo ſunr ocalra maɴɴa væſtr þra er ugrıt hafı.

ɴɴ efter þetta þa ſárker ſa maþr ueſta af írlā-ðı er haralðr hét gıllıcrıſt oc callaþeſc ſunr magnuſ oc b^(o)þ ſıgurþar bavþ tıl þeſſ ſannoꝛ.oc konūgrın þec þıſc meıʀ meþ eıɴɴ uılıa ſı nō en meþ u^(w)ıt maɴɴa raþı. Oc traþ haralðr.ıx.plág ıoꝛɴɴ ſınðranðı oc uarþ ſcíʀ.

Var ſıþaꝝ ıgoþo yfır læte meþ bráþr ſınō . þuıat maþren uar vaſcr - - - - - oc lıþ maꜧlıgr . - - - - -hǫr uaꝝxtū oc ı uacrlıxtı . ſynū ꜧ eıþar ſtoþo ſem unnır ů um maꝝgnuſ . haralðr uan oc eıþ aþr ħ næþı ſcır ſlom . at ħ ſculðı eckı tıl rıkıſ calla meþan maꝝgnꝰ lıfþı . Oc uılðı ꝁꜧ meþ þeı̄ eıþ ſtaf ſtaþfeſta eıþ lvþſenſ oc rıkı ſunar ſınſ oc uaþa utı' bvrgıa oc ſtefıa man-tıon . Eꜧ þeſſar ſcırſlır ů gvar aſę heımı . Oc ſvn ðıſc monnō ſcırſlırn frec helft af þuı at ħ bar tıl fa þernıſ en eıgı tıl rıkıſ er ħ hafþı fvrır ſvarıt . En bᵂt eft þetta . anðaþeſc ꝁꜧ auſtr ıaꝝſlo . Eꜧ haralðr oc maꝝgnuſ uoro ıtunſ bergı . oc ů þegar oꝛþ gaꝝr útt tıl mǫgnuſ oc ħ hvataþı ferþ ſıꜧı . ın tıl aꝝſloar . oc comſ ħ ſva at gaꝝrſımū . En lıcamr Sıgurþar ꝁſ var ıarþaþr ıhalvarz kırkıo þaer ħ hafþı alz raþıt noregı . vıȷ . uetr oc xx .

u uıll maꝝgnꝰ eın ırıkı ſettıaſc ſem honū uıſar meþ retto tıl ſcıpaꝝ ſoþoꝛ ħſ oc eıþr alþvþo . En haralðı getzc eıgı at þvı . oc callar tıl halfſ rıkıſ oc uıll hvarkı muna eıþa ſına ne ſcıpaꝝ broþoꝛ ſınſ . Oc gıſc nu afvrſtu . vıȷ . nottō meþ þeım oſamþvchı oc ðręgſc nu ıtva ſtaþı hırþen oc haꝝſ þıngıar oc alþvþa ocᶠ ſe,c haralðı af þvı aꝝrıt lıþ oc

foſtrar þra . ⁊ haꝼſþo þr eına hırþ.baþ.ıgı k. ⁊ ſıgꝼ.k.En eyſteın k. eın ſer. Oc e þeſſer hof þıngıar ꝼnðoþoſc aꝉer -----.er mþ ſınō raþō hofþo---(⁊)ð ngelıga ſty- rt rıkıno m; þeı ept laꝼz logō þra--(Saþa gꝼ)⁊ o- mðı.þıoſtolfr.ǫla.ſ.⁊ otar bırtıngr er at ıgırıþı m ıga k.⁊ ogmð ſvıpt.⁊ og- mð ðeng b þ ǫrlıngs ſkac- ka.ſ.kyrpınga oꝛms. er bǫþı.p.mıclo tıgnarı at metoꝛþō erlıgı meþan þ lıfþo baþ.⁊ eꝉrı at vet ta- lı! þa ſcılþo þ bþ ſıgꝼ ⁊ ıgı braþlıga ept þ hırþ ſına. Sıgꝼ k.p.mıcıꝉ Y vextı ⁊ lıþmanlıgr.ramr at aſle.marglynð ⁊ mal-

ſmaꝉr . vaꝁð lynðr ⁊ van ſtıꝉtr.hraꝼſtr ⁊ glaþr.Eyſteın k.p.har.Y.⁊ ſtyrcr(h)⁊ bermǫ- logr.ſløgvıtr.vnð hyggı,Y.faſ- tr ⁊ fe gıarn.ſvartr ⁊ ſcrvſ- haꝛ.Ingı k var hvıtr Y ⁊ vǫꝁ ı anðlıtı.vanheıꝉ.rygbroteꝁ. ⁊ vıſnaþı fotr aꝼaꝛ. sva at h foꝛ mıoc haꝉtr.þyþr ⁊ þeckr vıþ ſına m.Sıgꝼ k.p.ofſtopa Y.mıcıꝉ of aꝉa hlvtı ⁊ oeıra Y.þegarſ h ox v.pp.⁊s þ eyſteıꝁ baþ b þ.⁊p.þ.nǫꝛ ſaꝼı n-ꝼcq er eyſteꝁ.p.en h þotı þo aꝉra fegıarnaſtr þra.ıngı k.p.vın- ſǫꝉ.p.alþyþo. O,nockoꝛo ept aꝼ- ðlat rǫþoneytıs kūgaꝁa. g- þıſc ſa at bvrþ at Y het geır- ſteın.⁊ at.ıȷ.ſono hıaꝛaꝁða ⁊ hıſıng.⁊.h.ðott.p.frıꝉa ſıgꝼ k.⁊ þ ıkleıcō.p.h.G eırſteın. p.oeırþ Y mıcıll ⁊ ranglatr

fat ıtvſtı kens. Scāpt ȷꝼ ħō
bıo gaſfog eckıa ė gẏþa het.
s ragnhıl̡ðr ė āt ðagr eılıꝼſ.
ſ. aſtan oꝛ pıc. h. p. ſcoꝛv̄gr mı-
cıl̡. Geırſteıꜧ feʀ opt aheꜧæ
fvnð. ꝛ vıl̡ gıarna fa heꜧar ǫſt.
en þ. p. ǫn heꜧar vılıa. ꝛ þa v-
lmþſc ħ ımote. ꝛ ſegr þ mvno
va mıſraþet. Er þ et fẏrſta raþ
ſi ꝛ bgþ. at ħ lętr reca fe heꜧ
ıacra ſina. ꝛ gaf þæ fẏr ſacar
heꜧe. ꝛ þar m; letr ħ m; kappı fẏl-
gıa ſıno fe ȷ heꜧar acra. ꝛ g a
heꜧı mıclar meızloꝛ amarga
vega. Oc er h̊ fer ſi oþocka s
mıcıꜧ. ꝛ ser ſcaþa gøꝛvan. þa
mł h̊ vıþ ſına vını. at h̊ mıſſır
mıok gæſg ſıꜧa vına ꝛ foꝛſıa
ꝏ. e h̊ ſt s marga vega ovırð
va. þa ſagþe ſa ꝩ heꜧe er gẏrþ
het. ħ. p. þar vp føððr vıþ heꜧı.
ꝛ goþræ ętar. ꝛ paſclıgr ꝩ.

Fraſva ſegr ħ. þ ė ſat er þv męl.
mıcıt vanhal̡ð hev þv aꝼ þeso
ꝏ beþıt. en ſıǫ þ at h̊ tıl vıcr
þv malı er verrō at haſa at g þ.
Oc þ bæ at eıŋðag ė h̊ geck oꝼ bø
ſıꜧ at h̊ ſa mart fe ȷ ſıno ocrō.
ꝛ mart g ra mıcıꜧ ſcaþa. þa
p þr h̊ reıþ. tecr eıt ſp‚ot. ꝛ hle-
ẏpr v́t ꝛ vęnð þangat tıl ſe
feıt. p. ꜧv kø̄ꝛ ı mote heꜧe g þ.
ꝛ tecr af henı ſpıotet. ꝛ gegr
ımot ſeno ꝛ recr abraſt. oc ẏv
b. e a var aꝑı mıl̡ı bøıaſa. ꝛ nv
kø̄ꝛ ımotı ħō geırſt. ꝛ hleẏpr
þegar at ħō. ꝛ ſeg. at þr haſa
oꝼ ðgıt frā þręla. e ſlıc ſto ħom
ıafnaſc. ꝛ legr tıl ħs. Gẏrþ b
af ſer lagıt. ꝛ hogr tıl ħs ımot
avınſt ſıþo. ꝛ veıt ħō bana ſar.
Feʀ ſıþan a fvnð gẏþo. ꝛ ſegr s
bvıt. h̊ hev ꝛ þa bvıt heſta. ıȷ.
aſan pıþ ſe. en ħō aſan tıl reıþ

Anmærkninger.[1])

Af det udklippede første blad er der et lille stykke tilbage; på første side læser jeg følgende bogstaver (| betegner linjeafdelingen):

— | — | — | þ | ſu | ſr (*eller* fr) | n *(?)* | ta (*eller* ca) | eın | af | ꝺel | hı (ı *tvivlsomt*) | þa | er | Ra | tı | gþ (*böjlen af* þ *bortklippet*) | at | at h (h *tvivls., da böjlen er bortklippet)* | oc | Oc h (h *tvivls., da böjlen er bortkl.*) | ꝺr | an (*eller* m, *kun den første böjle er tilbage*) | oc (c *beskadiget*).

På bagsiden læses ligeså nogle bogstaver, hvilke jeg med prof. Storms venlige bistand (jvf. Snorre Sturlassöns Historieskrivning s. 75) kan udfylde således:

[let ħ taca ſıꝤ] eıꝤ | [er margfroþr var] oc[2]) | [vılꝺı naуþa ħ tıl faþ]rar[3]) | [faıgo.oc pınꝺı ħ oc fec] þo | [eıgı af honū.

1) *Med en stjærne har jeg betegnet de oplysninger, som er mig meddelte af prof. G. Storm.*

2) o'*et beskadiget.*

3) *af det første* r *er kun krøllen synlig.*

Fiþrinꝫ fotti þjan | [veg til hialpar er ħalðr var ſjun | [ħſ oc haralðr baþ honū æirþar] oc | [fec eigi oc hlaypþi] har[1]) | [alðr honum þa i]br[2]) |.[avt at ouiħa ꝁſ. oc flutjtiſc | [ſialfr meþ.] | [þeir como þar ſjē | [haifþingi einꝫ helt vetjlo | [micla oc var þei at] ſyꝫ[3]) | [þar uel fagnat. oc þa] er | [þeir v° þar. var ꝥ ū vjarit[4]) | [at haifþ-ingi mŕi til] har[5]) | [alðz.'fvrþu mikit toꝛrek lęjtr | [faþ þiꝫ fer at er] ec | [toc viſt næcqᵉra fra] ho | [nū ivetr. eꝫ ec moꝫ ꝥ] lav- | [na þer meþ fegiꝫſaigo. fajþ | [þiꝫ er ðavþr oc ſ]cal[6]) | [tu hei fara. ſcajltu[7]) | [fa riki ħſ-- -----n]o- |

Spalte 1¹—1⁷ *meget stærkt afblegede og vanskelige at læse. (Prof. Storms læsning).*

— 1¹ ħ? *måské* ꝁ?

— 1² þio *meget tvivlsomt; måské snarere* hof[þingiꝫ]?

— 1⁸ ar *i* harfagre *næsten hélt udslettet.*

— ⁹ r ħ *i* uar ꝥ *hélt udslettet.*

— 1¹⁰ z *i* betzt *temmelig svagt.*

---

1) *af* h'et *er kun böjlen tilbage.*

2) r *rettelse for* a?

3) *af* ſ *er kun det øverste synligt.*

4) *den forreste del af* a *bortklippet.*

5) *af* h'et *er kun böjlen synlig.*

6) c *beskadiget; prof. Storm læser* -mon]tu

7) *af* l *er kun lidt af det øverste synligt.*

*Spalte 1^{11}—1^{22} *jvf. Flat. I* 564^{11-18}.

— 1^{11}—1^{12} ſpvrða | ðaga, ı a *urigtig gentaget på grund af linjeskiftet.*

— 1^{17} tı́gꝁ, *aksenten svag.*

— 1^{21} oc ıolne *læs* oc ıolner.

— 1^{22}—2^{5} *jvf. Fsk. 3 anm. 1 (cod. B).*

— 2^{1} naþı ħ, 3^{2} vkıꝁ ııc þar, 1^{8} brvꝁr uar, 2^{4} tıl ſteıꝁſ, 2^{5} rıkı oc, 2^{6} *hele linjen,* 2^{7} eft̀, 2^{8} faþ̀ ħſ — *stærkt afbleget, (det indklamrede ulæseligt).*

— 2^{13} ſiǵ, *således cod.* ɔ: *bindestregen er bleven anbragt således, at den kan sé ud som en aksent.*

— 2^{16} *rummet mellem* tyıl ǫ́gſ *og* alðre *har vist aldrig været beskrevet; aksenten over* tǫ́gſ *svag.*

— 2^{20} e *i* ıaþre *rettelse for* ı.

— 2^{23} Mıoꝛ, 2^{24} ūga, 3^{1} Scıolðu, 3^{2} ſceıþar — *utydeligt.*

— 3^{3} rǫþ, *krøllen under* e *svag.*

— 3^{4-8} *jvf. Fsk.* 9_{1}—10^{2}.

— 3^{8}—4^{8} *jvf. Fsk.* 12^{10-18}.

— 3^{11} tveír, *aksenten svag.*

— 3^{14} *foran* ælztalagı *indsæt* ı́

— 3^{15} á, *sé anm. til* 2^{13}.

— 3^{19} *foran* ſum̀ *indsæt* er.

— 4^{1} raıþr, 4^{2} .xvıȷ., 4^{3} .xvııȷ., 4^{4} .xıx., 4^{5} er ſu, 4^{6} faıto, 4^{7} rayk̀ıll — *utydeligt.*

— 4^{5} hafðan *fejl for* halfðan.

Spalte 4[7] raykıll : rykkill *Hkr. 63[17], Fsk. 12[18].*

— 4[11] ꝁ *i* coꝁungſ *rettelse for* l.

— 4[18]–7[18] *jvf. Hkr. 66[18] ff.*

— 4[22] er *læs* eꝁ.

— 5[1–2] *udkradsede og som følge deraf utydelige.*

— 5[1] ı *efter* ſiþr *i höj grad tvivlsomt (læst af prof. Storm).*

— 5[7] þopt ýꝁ *læs* þoptıꝁ *(*således kaldes gården i et brev fra 1343: Dipl. Norv. V, 166); men* Þoptum *Hkr. 66[19],* Þotni *Fríssbók 52[6]; aksenten svag.*

— 5[8] útt, 5[13] fríþ, 5[14] vǽꝁoſt — *aksenterne svage.*

— 5[17] a *i* alt *synes at være en rettelse for* l.

— 6[1] *udraderet og meget utydelig, det indklamrede hélt ulæseligt; pladsen forbyder tanken om, at der nogensinde efter* fecc *har stået det nødvendige* heꝁar.

— 6[10–11] coma *læs* comr (= komr) *(samme fejl også i Fríssbók 52[26]).*

— 6[11] þoꝛleıf *læs* þoꝛleıfr.

— 6[15] mun, *krøllen svag.*

— 7[4] *fra* oc *til* 7[7] yrmı *har skriften et lidt forandret udseende; der er dog ingen grund til at antage, at det ikke skulde være med tekstskriverens hånd.*

— 7[21] E *er i hdskr. betydelig större.*

— 7[22] blǫ́t á́x, *begge aksenterne svage.*

* — 8[4] gun hılðı.ð.auzørar laſſcegſ *jvf. Fsk. 14[11] (B).*

* — 8[5–7] *jvf. Fsk. 14[16–17].*

Spalte 8^{7} ęrllıng *læs* ęrllıngr.

— 8^{8} flę́va, *både krøllen og aksenten svag.*

— 8^{14} ꝁg *rettelse for* ꝁr.

* — 8^{16-19} *jvf. Fsk.* 14^{14-15}.

— 8^{24} ó *jvf. anm. til* 2^{13}.

* — 8^{24}—9^{2} *jvf. Fsk.* 14^{20-21}.

— 9^{1} fléırı, *aksenten svag.*

— 9^{4} *rummet mellem* uar *og* of *synes aldrig at have været beskrevet.*

— 9^{8} n *i* laụnð *rettelse for* a.

— 9^{15-16} *måské er der udraderet noget efter* ſtercr *og foran* at.

— 9^{19} uǽrı, *aksenten svag.*

— 9^{20} ı *hélt udraderet, kun aksenten er tilbage.*

— 9^{23} ı́, *aksenten svag.*

— 10^{9} v *i* vār *rettelse for* c.

— 10^{14} *krøllen under* e *i* hęlgı *er måské en del af det lige under stående* h.

* — 10^{16-19} *jvf. Fsk.* 18_{6-5}.

— 10^{17} b *i* barþıſc *rettelse for* h.

— 10^{20} c *i* ſıc *synes at være en rettelse for* r; *i margen, som det synes, med tekstskriverens hånd:* oc ſcane.

* — 11^{8-24} *jvf. Fsk.* 18^{10} *ff.*

— 11^{9} máırí *jvf. anm. til* 2^{13}.

— 11^{10} e *i* ne *rettelse for* ı.

Spalte 11[13] næcquærꞆ, *aksenten svag.*

— 11[15] (e-þa), 11[16] (ſ[nær]ı) *således læser prof. Storm de her udraderede bogstaver.*

— 11[16] a, *böjlen svag men sikker.*

* — 12[2—4] *jvf. Fsk. 18[8—9].*

— 12[4] p *i* ſpaca *rettelse for* c.

— 12[11] ẏtztr *måské* ẏtztŕ.

— 12[15] (fẏrſta), *således mener prof. Storm, at de her udraderede bogstaver mulig kan læses.*

— 13[1] „*Aptari legguriinn á* n *(í* ın*) er eins og út skafinn. Mundi ritarinn hafa ætlað að gera úr því* ıt, *en síðan gleymt því?" (Frumpartar XXXIX).*

— 13[3] *læs* lẏþsınſ; *jeg tror ikke (som Gislason l. c.), at der kan være nogen tvivl om, at det bogstav, der står over* ẏ, *er* s.

— 13[3] fvltılgı *læs* fvltıngı.

— 13[5] ı *(efter* ꝺo*) sér ud som en lævning af et udraderet* h („ħ").

— 13[8] Ꞓ *er vist senere tilföjet.*

— 13[19] *krøllen under* o *i* hǫ *er halvt skjult af stregen over* þeı *i l. 20.*

* — 14[13—21] *jvf. Fsk. 24[16—18].*

— 14[17] *ved stregen gennem* k *(i* ꝁoꞆ) *er der kradset noget; var det skriverens mening at skrive* koꞆungıꞆ *hélt ud?*

*Spalte 14^{25} *foran* ſcalꝺa ſpıll̔ *glemt* ꜽuınꝺr.

— 15^{1} *rummet mellem* hıalm *og* goll *synes aldrig at have været beskrevet.*

— 15^{7} unꝺ′, 15^{10} ſcıol′ — *jvf. anm. til* 2^{13}.

— 15^{14} (ꜷþrō), *således læser prof. Storm det her udraderede.*

— 15^{15} *i margen med tekstskriverens hånd:*

ꝯ hıalmaþr oc

brvnıaþr

— 15^{16} ǫ́xına, *aksenten svag.*

— 15^{22} *i margen med tekstskriverens hånd:*

ꝯ ıbrınıoꝁı

— 16^{5} v́r, *måské* ýr.

— 16^{6} *af det sidste* c *i* comaſc *er det meste udraderet.*

— 16^{11} ǫfra *læs* hǫgra *(Bugge: Årb. 1873 s. 8).*

— 16^{13} *i margen med tekstskriverens hånd:*

mat
ſveıꝁ
eıꝁ

— 16^{16} lę́t, *aksenten svag.*

— 17^{1-2} *jvf. Fsk.* 26^{6}.

— 17^{4} moꝛſtong, 17^{5} mǫſt — *læs* moſtr ſtong, mǫſtr.

— 17^{5} *måské* fꜷ́ꝺ; ꜷ *utydeligt, da blækket er løbet ud; aksenten svag.*

— 17^{6} *af* ı *i* þvı *er det meste udraderet.*

* — 17^{8-16} *jvf. Fsk.* 26^{10-14}.

Spalte 17[12] kırkıō, *rettere var vel* kırkıo.
— 17[17] Vétti, *aksenten svag.*
— 17[18] ſíol, *aksenten meget svag.*
— 17[21] a'*et i* haꝁ *rettelse for* e („eꝁ"); *skriveren har altså først glemt* haꝁ.
* — 17[22—24] *jvf. Fsk. 26*[18—19].
— 18[1] bíti, *aksenten svag.*
— 18[3] *mellem l. 3 og l. 5 er der som i udgaven et meget betydeligt mellemrum.*
— 18[5] Є, *der er betydelig större i hdskr., synes at være en yngre hånds tilföjelse.*
— 18[6] ꜵx *måské* ꜵx.
— 18[11] ıſ *i* beıððıſc *sér ud til at være en rettelse for* u.
— 18[17] er *læs* eꝁ.
— 18[23] éı, *aksenten svag.*
* — 18[25]—19[4] *jvf. Fsk. 18*[1—2].
— 19[1] ſnáꝛrıſc, *aksenten svag.*
— 19[4] *over* u *i* ſvnu *er en streg,* ‾, *udraderet, ligeså over* a *(i* ſına*), der er en rettelse for* u („ſvnū ſınū").
— 19[7] E *en del större i hdskr.*
— 19[16] *læs* oc eıꝁa betꝥt.
— 19[21] *Prof. Storm meddeler mig, men des værre først efter rentrykningen, at han efter* haralðr *har trót at kunne læse* [grafe]lðr.

Spalte 19^{22} v. *(i* .xv.*) burde jeg have sat i klammer, da kun svage ubestemmelige spor er tilbage. Prof. Storm er i tvivl, om der har stået* .xv. *eller* .xii.

— 20^{1} favra, *aksenten svag.*

— 20^{9} *bindestregen senere opfrisket; interlineartilföjelsen er næppe med tekstskriverens hånd.*

— 20^{12} flęfo, *aksenten tvivlsom.*

— 20^{14} *bindestregen senere opfrisket.*

* — 20^{14-21} *jvf. Fsk.* 31^{3-7} (*B*).

— 20^{15} h̄ *næsten fuldstændig ulæseligt;* er *stærkt afbleget, måské udkradset.*

— 20^{22} *de sidste linjer på siden udraderede og meget utydelige (prof. Storms læsning).*

— 20^{23} *jeg nærer nogen tvivl om, at linjen virkelig har været så lang.*

— 21^{4} en *rettelse for* er.

— 21^{7} blátaıar, *aksenten svag.*

* — 21^{12} haıclǫe *læs* aıglǫe; *sé Hkr.* 115^{25}: á Öglói. *I Aslak Bolts jordebog s. 33 kaldes skibredet* „j Agloo“; *(jvf. Bugges bemærkninger i A. Gjessings udgave af „Jómsvíkingasaga i latinsk Oversættelse af Arngrim Jónsson“. s. XII ff.)*

* — 21^{15-24} *jvf. Fms. XI* 23^{16-24}.

— 21^{16} þa qþ h̄ *urigtig tilföjet af tekstskriveren; står i hdskr. lidt længere ude i margen end i udgaven.*

Spalte 21^{18} frænꝺı, æ *har en lidt sær form.*

— $22^{1,2,3}$ *hèr er et hul i pergamentet, som dog må have været der, för det blev beskrevet, da intet fattes i teksten.*

— 22^{3} *en lignende afstand mellem linjerne som* 18^{3}.

— 22^{5} ϵ, *der er meget större i hdskr., er vist senere tilföjet.*

* — 22^{15-20} *jvf. Fsk.* 31^{22-24} *(omskrevet).*

— 22^{15} hvrna ıarl *sé Bugges bemærkninger l. c.*

— 22^{18} ıarſ *læs* ıarlſ *(fejl?).*

— 22^{22} *andet* g *i* gagn *rettelse for* r.

— 22^{23} ſtōnı, *stregen over* o *ser omtrent således ud:*

— $23^{1,2,3}$ *jvf.* $22^{1,2,3}$.

— 23^{2} *en del af* h *skjult af en blækklat.*

— 23^{3} *måské ikke* ſýn *men* ſẏn.

— 23^{4} *i margen med en lidt yngre hånd:*

rıþuaxıꜧ

— 23^{10} *bindestregen svag.*

— 23^{15} ꜧ *i* henꜧı *har en sær form.*

— 23^{17} ńt, *aksenten svag.*

— $24^{1,15}$ ϵ'*erne, der er meget större i hdskr., måské en senere hånds tilföjelse.*

— $24^{2,3}$ í, ſítz, *aksenterne svage.*

— 24^{13} uæ̇rı, *prikken svag.*

— 24^{18} *læs* ıgalla ꝺalı.

Spalte 24^{22} mǫtoþofk, k *rettelse for* o.

— 25^{3} h̊ *læs* ħ.

— 25^{4} ıẹmole — Kimuli, *de andre sagaer.*

— 25^{7} *krøllen under* e *(i* ftẹþıo*) svag.*

— 25^{8} aır, aı *utydeligt, da blækket er løbet ud.*

— 25^{10} mót, *aksenten svag.*

— 25^{14} carkı *læs* carkr.

— $25^{21,25}$ lẹ́t, ín, *aksenterne svage.*

— $26^{2,3}$ *en del af* a *i* at *og* r *i* funr *skjult af en blækklat.*

— 26^{4} í *rettelse for* á.

— 26^{5} aꝁat, ꝁ *sér ud, som om det var fremkommet ved en rettelse.*

— 26^{25} fǿr, *aksenten svag.*

— 27^{2} flu̇t, *prikken svag.*

— 27^{4} ꝁ *i* ofaꝁ *synes at være en rettelse for* r*(?).*

— 27^{14} *fra* Þat *og til l. 17 (inkl.) har skriften et lidt forandret udseende; der er dog ingen grund til at antage, at det ikke skulde være med tekstskriverens hånd.*

— 27^{22} ẹ *synes at være en rettelse for* e*; krøllen svag.*

— 28^{2} ǽttı, *aksenten svag.*

— 28^{16-17} *et stort* E *er med grönt blæk senere tilföjet her foran;* ǽterꝁı, *aksenten svag.*

— 28^{21} aí *svagt.*

— 29^{2} fvrr, gaırt *læs* fvrer gaırt.

Spalte 29^15^ aẏ *i* hayra *rettelse for* aı.

— 29^19—21^ *et stort* Ꞓ *er med grönt blæk senere tilföjet her foran.*

— 29^22^ rétt, *aksenten svag.*

— 30^3^ *efter* rẏmarıkı *er udfaldet et stykke, der har endt med* rańrı́kı *(sé Bugge: Årb. 1873 s. 8, Munch: Det norske Folks Historie I. 2 s. 15 anm. 3).*

— 30^12^ *de tre sidste ord er skrevne over noget udraderet*

— 30^17—18^ *et stort* Ꞓ *er med grönt blæk senere tilföjet her foran.*

— 30^24^ ſv́ *sé anm. til 2^13^.*

— 31^1^ þ *i* kıpþufc *synes at være en rettelse for* p*(?).*

— 31^4^ c *i* co̅ *har fået form som et* o.

— 31^7^ leẏnaſþ, þ *er måské en rettelse for* c.

— 31^12^ ſum loþſeegı *næsten fuldstændig ulæseligt (prof. Storms læsning).*

— 31^13^ lavn, *aksenten svag.*

— 31^16^ ſvıþıor *læs* ſvıþıoþ*;* v *i* vıllðı *rettelse for* t («tıl»).

— 32^1—2^ *et stort* Ꞓ *er med grönt blæk senere tilföjet her foran.*

— 32^3^ ſ *i* lavſ *har en aparte form.*

— 32^14^ g *i* gerþıſc *synes at være en rettelse for* r («þar»).

— 32^25^ fn *rettelse for* m.

— 33^3^ *måské snarere* laıgoꝛ.

— 33^15^ ælt, *således cod.* ɔ: a *har fået form som et ufuldbåret* æ*; er* æ = a+l?

Spalte 33[19] la,nð, o *urigtig tilföjet; kommaet strækker sig så langt ned, at det kunde sé ud som en aksent over* ı *i* hıaþe.

— 33[20] hıaþe, e *rettelse for* ı.

— 33[22] *efter* o,ðanar *tilföj:* oc vınðr *(Bugge: Årb. 1873 s. 8); kommaet strækker sig ned i* k'*et i* ſtoꝛ uırkı.

— 34[1] *over* h'*et er et stort* H *senere tilföjet med grönt blæk.*

* — 34[3] uęnðlanðe *fejl for* frıflanðe; *Bugge (l. c.) mener, at der efter* uęnðlanðe *mangler* oc afrıflanðe.

— 34[23] hıalpraþa, *måské* -ræþa.

— 34[24]—36[10] *jvf. Hkr. 148*[10—27].

— 35[6] uı *i* ıuı *sér aldeles ud som et* m.

— 35[10] foꝛtaılo *læs* foꝛtaılō; a *i* han *rettelse for* ı.

— 35[16] *andet* þ *i* þıoþū *rettelse for* n.

— 35[23] g *i* margſ *rettelse for* k; *læs* markſ.

— 36[8] *læs* uerþa ınnaı; ı'*et står i hdskr. endnu nærmere op til* r'*et og på skrå.*

— 36[15] (g) *lidt raderet.*

— 36[19] necquer ðıocn *fejl for* necquera ðıocna; *Tjodrek har på det tilsvarende sted:* habuit et diaconos aliquos; *jvf. Storm: Årb. 1871 s. 431.*

— 36[21] haırþu lanðı *læs* haırþa lanðı.

— 36[24] haıſþı *læs* haſþı.

Spalte 37^{5} han, ɒ *rettelse for* r.

— 37^{8-9} aırc | ẏıar, n *glemt på grund af linjeskiftet.*

— 37^{9} ȷ *halvt udraderet (jeg burde have sat det i ()*, *da meningen jo kræver* .v.); fær *måské* fær.

— 37^{10} Oc. c *har fået form som et* o.

— 37^{19} hár, 37^{20} á harf, 37^{21} hít allan, *er skrevet med en lidt yngre hånd, efter at det oprindelige er udraderet.*

— 37^{21} *det første* l *i* allan *er sammenslynget med* a'*et, så at det har fået lighed med et* aı, *hvor den sidste streg er stærkt forlænget.*

— 37^{25} *et stort* E *er med grönt blæk senere tilföjet her foran.*

— 38^{6} (ſ) *noget raderet.*

— 38^{20} e *i* eıno̅ *rettelse for* ı.

— 39^{3} truggver *måské* trvggver.

— 39^{4} l *i* felagar *rettelse for* e.

— 39^{5} ſveıꝗ, 39^{6} ſvıa, *aksenterne svage.*

— 39^{9} ſío *måské* ſıo.

— 41^{9-11} *et stort* ꞓ *er med grönt blæk senere tilföjet her foran.*

— 41^{13} ſparþıſt, *således står her sikkert (ikke* -ıſc, *udgg.); men da* ſt *ellers altid sammenbindes til* ſt, *er* t *vist kun en fejl for* c.

— 41^{14} æ *i* uærı *utydeligt på grund af en blækklat.*

*Spalte 41^{20} *læs:* olaff [haralðz.s.] grænſca.

— 42^{5-6} *et stort* h *er med grönt blæk senere tilföjet her foran.*

— 42^{10} *foran* fvrſtı *glemt:* eꜧ.

* — 42^{16-18} *jvf. OHm.* 15^{29}.

— 42^{19} fálo, *aksenten svag.*

— 42^{24} ue *stærkt afbleget.*

* — 44^{15-18} *jvf. OHm.* 20^{34}.

— 44^{24} ıngırıþar *fejl for* ıngıgeıþar *(jvf.* 54^{12}*).*

— 45^{7} gunhılðı *fejl for* ulfhılðı *(jvf. Hkr.* 452^{19}, *OHm.* 33_{1}*).*

— 45^{10} ıarpr *fejl for* ıarpt; *måské står her dog et* t, *der kun tilfældig har fået lighed med et* r.

— 45^{10} hafþı *og hele linje 11 er skrevet med en lidt yngre hånd, efter at det oprindelige er udraderet.*

* — 45^{13} *jvf. OHm.* 21_{7}.

— 45^{13-14} *i margen med tekstskriverens hånd, stærkt afbleget:*

[a] tvıtv

[gſ] alðrı

det indklamrede ødelagt ved håndskriftets hæftning (prof. Storms læsning).

— 45^{20} *stregen i* u^{n}nıt *går ned i det lige under stående* fulttıngı, *så at* l *har fået lighed med et* ł.

— 45^{22} *foran* helga *synes der at være udraderet* enō.

— 46^{7} fór, *aksenten svag.*

Spalte 46[10] uarı *vist kun fejl for* uærı.

— 46[11] *i margen efter* ímot: ualega.

— 47[4] fár, *aksenten svag.*

— 47[12] flygfar fıorþr, Slygsfjörðr *Fsk. 88*[8], Slycs *OHm. 55*[11].

— 47[14] boꝛgūg *læs* boꝛgūð (*OHm. 55*[19]).

— 47[17] *inden i* ꝯ *står et punktum; i margen sandsynligvis med tekstskriverens hånd:*

ꝯ afogrtanða
uetre ſıtz
ħ cō ılanð.

— 47[21] e *temmelig svagt.*

— 48[1] hlýþ, *aksenten tvivlsom.*

— 48[2]—50[2] *jvf. OHm. 60*[25] *ff., Hkr. 503*[31] *ff.*

— 48[9] *af* e *i* ſcvlðe *er noget udraderet; måské var det hensigten at rette det til* ı.

— 48[16] áırı, *måské* ýrı.

— 48[22] lǽr, æ *lidt utydeligt, da blækket er løbet ud.*

— 48[24] uınar toððı — vinar toddi *Hkr. 504*[4] *og OH. 227*[7], viniar tode *OHm. 60*[35].

— 49[4] ſcvlð̀ oc at gà — skilldu oc gera *OHm. 60*[8].

— 49[9—10] háımlor eıga. ħverr *meget utydeligt, da blækket, på grund af radering, er løbet ud.*

— 49[11] ſculð *læs* ſculðı.

Spalte 49^{18} út, *aksenten svag.*

— 49^{19} fía hlvþ, *aksenterne svage.*

— 50^{1} *gennem det første* r *i* fvrır *går en fin streg, der dog rimeligvis er betydningsløs.*

— 50^{7} uer á ðale *læs* ueraðale; *aksenten svag.*

* — 50^{8-22} *jvf. OHm.* 65^{16-21}.

— 50^{9} amót, *aksenten svag.*

— $50^{15,18}$ bǫþ, mǫgnı, *krøllerne svage.*

— 50^{22} *efter* gıfl *står der fire bogstaver, der, på grund af at blækket er løbet stærkt ud, ikke lader sig læse med sikkerhed. Prof. Storm tror at kunne læse* flom (fl *skulde altså være urigtig gentaget af skriveren). De to første bogstaver kan være* fl, *men måské også* ft, fl *eller* ft; *tredje bogstav kan være* o, v, a *eller et andet bogstav af samme störrelse; derimod tror jeg ikke, at det sidste bogstav kan være* m, *snarere vilde jeg antage, at det var* r.

— 50^{24} c *i* ftıcla *har fået form som et* o.

— 50^{25} þ *i* þrænða *synes at være en rettelse for* b («bónða»).

— 51^{5-6} *de to sidste ord i l. 5 og de fire første i l. 6 er med tekstskriverens hånd skrevne oven på noget udraderet, hvoraf nu kun* ᛘ *og* r *over* maþr *er tilbage;* uex *meget utydeligt.*

— 51^{9} ór, *aksenten svag.*

* — 51^{8-12} *jvf. OHm.* 70^{17-19}.

Spalte 51^{13} eꝁ *rettelse for* er.

* — 51^{17-21} *jvf. OHm.* 70^{21-23}.

* — 51^{21-24} *jvf. OHm.* 70^{30-31}.

* — 51^{24}—52^{5} *jvf. OHm.* 70^{23-24} *og* 70^{31-33}.

— 52^{6}—53^{8} *jvf. OHm.* 75^{2-18}.

— 52^{15} g *i* alðregı *rettelse for* r.

— 52^{18-25} *jvf. Flat. II* 393^{8-11} *og Fms. V* 209^{18}—210^{6}.

— 52^{24} r *over* hıalm *meget tvivlsomt; prof. Storm læser* e.

— 53^{11} *de fire sidste ord er med tekstskriverens hånd skrevne over noget udraderet.*

* — 53^{17}—54^{21} *jvf. OHm.* 75^{31}—76^{2}.

— 54^{2} r *i* baýnar *halvt udslettet.*

— 54^{5} haꝼꝥīgar *læs* haꝼꝥīgıar.

— 54^{7} fot *læs* fotr.

— 55^{2} *læs* fınar facar.

— 55^{7} aꝧ *i* ꝥraꝧnðı *noget usikkert, da blækket er løbet ud i den nederste del af bogstavet.*

— 55^{13} fáꝧtı, *aksenten svag.*

— 55^{14-15} coma- | -afc, a *urigtig gentaget på grund af linjeskiftet.*

— 55^{16-24} *jvf. Hkr.* 527^{24-31} *og Fms. VI* 43^{4-11}.

— 55^{20} Gnæyft *læs* Græyft.

— 55^{25} *foran* hǽttı *tilföj:* ꝥeıma.

— 57^{13} fvıt *læs* fvıc.

Spalte 57[25] e *rettelse for* ı.

— 58[2] c *i* oc *har form som et* o.

— 58[4] ı *efter* ꝥta *er først glemt af skriveren, men derpå kilet ind mellem* ꝥta *og* engꝉ.

— 58[6] *foran* at *indsæt* fór.

— 58[22] *andet* o *i* morgoneꝩ *rettelse for* ı.

— 59[14] c *og* o *i* cō *er således sammenslyngede, at de har fået lighed med et* ꝏ.

— 59[18] mıkıꝩ *rettelse for* mıkıl.

— 59[21] voxnō *læs* vxnō *eller* oxnō; *adskillelsen mellem* ſcı *og* pat *er fremkaldt ved den nederste del af* Þ *i l. 20.*

— 59[22] ſíno, *aksenten svag.*

— 60[4–5] frel | tıſc, ſ *glemt på grund af linjeskiftet.*

— 60[12] unꝺ aꝩ, *jvf.* ſcı pat *59[21].*

— 60[24] leıþr *læs* lıþr *(ikke* leıþr, *som Gislason læser: Frumpartar 76).*

— 61[1] heím, *aksenten svag.*

* — 61[9]—63[2] *jvf. Flat III 287—288.*

— 61[23] c *i* oc *har fået form som et* o.

— 62[2] þ *i* uıtþ,an (c over þ) *rettelse for* r («uıtran»); *fra toppen af* þ *udgår en aksentlignende streg.*

— 62[7] af *måské rettelse for* at.

— 62[18] ſtvrſ *læs* ſtvrcſ.

— 62[20] *som det synes, har det andet bogstav i* faþoꝛ *oprindelig været* aı, *men den sidste streg er bleven skjult af* þ, *der er kommet for nær ind på* aı.

Spalte 62[21] fár, ar *lidt tvivlsomt, da blækket er løbet ud.*

— 62[25] *læs* liſtolıga.

— 63[14] fugþar *læs* ſigþar; hrı́ſa, *aksenten svag.*

— 63[17] *læs* haılſō.

— 63[18] meþ *måské en senere hånds tilföjelse.*

— 63[23] c *i* oc *har fået form som et* o.

— 64[3] (a) *og* (ꝺ) *rester af noget udraderet, over hvilket* ꞓꞢ *er skrevet.*

— 64[5] c *i* oc *har fået form som et* o.

— 64[23] p *i* ſcıpan *synes at være en rettelse for* c.

— 64[25] *her efter er der udklippet 2 blade, men intet mangler i teksten.*

— 65[3] al *i* ħalꝺr *synes at være en rettelse for* aı; eıꞢ *stærkt raderet.*

— 65[4] uıl *læs* uıþ.

* — 65[16] auſtr aran rıkı *læs* aauſtraıt avrıū = *á Austrátt á Yrjum.*

* — 65[18] uettı ħ magı ſınō haralꝺı ǩı *læs* uettı honū magr ħſ haralꝺr ǩr.

— 65[24] ſıþ, *således bör man vist snarere læse end* ſıþ *ɔ:* ſıþaı (*Fms. X 406*).

— 65[25]—66[1] *læs* meþ frænꝺa genge.

— 66[7] lete *rettelse for* letı.

— 66[8] k *i* konoꝛ *rettelse for* R.

— 66[13] c *i* oc *har form som et* o.

*Spalte 66^{14}—67^{4} *jvf. Mork.* 75^{25-35}, *Hkr.* 590^{23-33}, *Flat. III* 359^{18-33}.

— 66^{15} áu, *aksenten noget tvivlsom.*

— 66^{21} ef *rettelse for* er.

— 66^{23} ęlð, *krøllen svag.*

— 67^{10} þ *i* ſigraþ *synes at være en rettelse for* r.

— 67^{18} *de to sidste bogstaver noget afblegede.*

— 68^{2} *mellem* hal *og* fo *er et lidet hul i pergamentet.*

— 68^{13} ſnarofc, 68^{14} ' *i* þ, 68^{10} *stregen over* u *i* honū — *meget utydeligt.*

— 68^{21} var, *svagt.*

— 68^{23} *måské* hyg, v'*et er lidt forlænget nedad.*

— 68^{25} *rummet mellem* Fell *og* bæþı *synes aldrig at have været beskrevet.*

— 69^{6} *i margen, stærkt beskadiget:*

er var
at al
ðrı (*prof. Storms læsning*); *indsættes efter* Ẏ.

— 69^{9} oc fec *næsten ulæseligt.*

— 69^{12-13} fc ſıþa. mþ pale ıarlle *skrevet over noget tidligere udraderet; om det sidste bogstav i* ıarlle *er* e, *er noget tvivlsomt.*

— 69^{15} hc hanſ *temmelig utydeligt.*

— 69^{17} elgıo fæt, l *rettelse for* n, ı *måské for* l, (*har skriveren villet skrive* engla?); Elgesętre *Mork.* 122^{22} *og hyppig ellers.*

*Spalte 69[17]—70[6] *jvf. Mork.* 122[22—25], *Flat. III* 399[12—18].

— 70[5] *efter* ſa *indsæt* er.

— 70[9] ſcıotara *rettet for* -are.

— 70[10] ꝩ *i* ſoꝩ *utydeligt.*

* — 70[10—12] *jvf. Mork.* 121[25—26].

* — 70[14]—72[11] *jvf. Mork.* 127[1—25].

— 71[2] *prikken over* moꝛg *er måské tilfældig.*

— 71[9] áſt, 71[12] cátr, í, 71[22] lvþr, *aksenterne svage.*

— 72[8] ſego, *uagtet blækket i* o *er løbet ud, ansér jeg det for sikkert, at der står således i cod.; det må altså være en fejl for* ſeg. e *i* Varþe *rettelse for* ı.

— 72[8—11] *jvf. Fms. VI* 437_{5-2}, *Hkr.* 628 [4—5].

— 72[14] fryſta *læs* fyrſta.

— 72[17—22] *jvf. Fsk.* 151[8—10].

— 72[19] c *i* oc *har form som et* o.

— 72[24]—79[10] *jvf Hkr.* 636 *ff.*, *Mork* 130 *ff.*

— 72[24] *over* maꝫgnuſ *står med en yngre hånd:* baın.

— 72[25] legr *senere opfrisket;* h̄ſ tıl *utydeligt.*

— 73[1] *fra* h̄ var *til* 73[3] foþoꝛ ſıꝩ *er noget udraderet, over hvilket det nu læselige er skrevet.*

— 73[7]—79[7] *jvf. Fsk.* 151 *ff.*

— 73[12] *de to første bogstaver i* kırkıo *beskadigede.*

— 73[14] gıaf *og* ar *adskiltē ved den nederste del af* þ *i l.* 13.

— 74[1] *det øverste af* þ *og* h *bortklippet.*

Spalte 74[7] rþ *i* varþ *lidt beskadiget ved et hul i pergamentet.*

— 75[1] *det øverste af* ꞓ *og störste delen af stregen over* u *bortklippet.*

— 75[24] fr *i* freſtı *rettelse for* ſt.

— 76[10] v *i* vıqua *har en aparte form;* mǫg, *krøllen svag.*

— 76[12] r *i* er *beskadiget.*

— 76[13] ſvé̦ıꝁ, *krøllen svag.*

— 76[14] ofmet, t *beskadiget.*

— 76[17] ꝺálı, *aksenten er måské kun en forlænget prik?*

— 76[22] uıǹ *rettelse for* ſuǹ.

— 76[23] ſt *i* reıſt *lidt utydeligt.*

— 76[25] *her efter er der udklippet et blad i hdskr., men intet mangler i teksten.*

— 77[6] f *i* afrı *rettelse for* þ.

— 77[8] ꞓ *beskadiget.*

— 77[21] í, *aksenten svag.*

— 77[22] lıþı *bör udgå.*

— 77[24] hǫlºygıa *således cod.* ɔ: *skriveren har villet rettet det til* hǫloga, *men glemt at sætte de nødvendige prikker.*

— 78[10–16] *jvf. Fms. VII 12*[5–2].

* — 78[16] eıgıll afcelf ſunr, — Egill son Ásláks *Hkr. 638*[30], *men* Egill Askelsson *Mork. 131*[35], *Fsk. 152*[11].

— 78[17] afoꝛlanꝺı, *prof. Storm meddeler mig: „Jeg læser* á Forlandi. *Dette er nemlig det rigtige, hvilket fremgaar af Mork. 134*[37]: Egill af Forlandi,

Haandskr. Kringla: Egıll ſ. Aslaks af forl̃ı (forlandı), *ligesaa Cod. Frisianus. Hvorfra Unger har den urigtige Form* af Aurlandi (*Hkr.* 638[80]), *ved jeg ikke.*"

Spalte 78[20] fr *i* fra *vist rettelse for* n.

— 78[21] ſıꝺ́ȷı, 78[24] á, *aksenterne svage.*

* — 79[1–15] *jvf. Hkr.* 641[24–32].

— 79[15] c *i* ſcap *rettelse for* ꝭ ꝺ: *den første halvdel af et* p.

— 79[15–16] *i margen:* ꝯ all u þ mıc
çlır ꝳen oc
frıþ ſẏnuꝳ

det samme har stået ud for l. 12—14, men er dèr blevet udkradset.

— 80[7] f *i* of, 80[8] ı̄ *i* haſþı̄, *beskadiget.*

— 80[14] freltıſc *læs* frelſtıſc.

— 80[25] *her efter er der udklippet to blade i hdskr., men intet mangler i teksten.*

— 81[3] honū, *stregen svag.*

— 81[6] *den øverste del af* f *i* vlfr *mangler på grund af et hul i pergamentet.*

— 81[14] út, *aksenten tvivlsom.*

— 81[17] *efter* h̄ *indsæt* var.

— 81[19] hęlıar, *prikken og krøllen svage.*

— 81[24] fcǫt, *krøllen svag.*

— 81[25] heím, *aksenten svag.*

Spalte 82[1] *den øverste del af alle bogstaverne i* gvlz *bortklippet.*

— 82[11] meþ, þ *beskadiget ved et hul i pergamentet.*

— 82[16] ſvík, *måské* ſvik.

— 82[20] gen, e *beskadiget.*

— 83[1] litt, *det øverste af* l *bortklippet.*

— 83[5] ſtıg hófū *opfrisket med en yngre hånd.*

— 83[6] *rummet mellem* vanr *og* oc *har, på grund af at pergamentet er noget beskadiget, vist aldrig været beskrevet;* oc *er måské senere opfrisket.*

— 83[9] *aksenten over* á *noget tvivlsom.*

— 83[10] z *i* finz *meget tvivlsomt, da pergamentet er noget beskadiget.*

— 83[12] þīgıar *vist senere opfrisket.*

— 83[23] h *i* hafþı *noget beskadiget;* c *i* ſıc *er måské en rettelse for* r.

— 84[3–4] bıaþmunıo, *mon fejl for* -munıa?

— 84[4] ber *og* legr *adskilte ved den nederste del af* þ *i l. 3;* legr *senere opfrisket.*

— 84[6] o *i* mognuſ *lidt beskadiget ved et hul i pergamentet*

— 84[7] tıga *bör udgå.*

— 84[21] *den store afstand mellem de to ord findes ikke i hdskr.; men bogstaverne er spærrede vidt fra hinanden.*

— 84[22] harmaþo, a'*böjlen i det første* a *noget svag, så at* a *har fået lighed med et* v (*Fms. X 415.*).

Spalte 84^{23} al *i* fall *ligner et* ꝺ.

— 85^{11} g *i* ſagt *rettelse for* r.

— 85^{12} ſvá á, 85^{24} tıgꜧ́, *aksenterne svage.*

— 86^{4} ſialfr, a *rettelse for* l (*eller* ı?).

— 86^{7} ſtol, o *lidt beskadiget, så at det har fået lighed med et* c.

— 86^{25} þ *i* heıþꜧ̀ *rettelse for* r (?); *sidste ord læs* chırkıona.

— 87^{2} flẏctu *læs* flẏttu.

— 87^{7} ſcẏſſe *læs* ſcẏrſe (*næppe fejl*).

— 87^{10} *i margen stærkt afbleget* [hel]ga, *indsættes efter* enſ.

— 88^{1} quiot *jvf. Gislason: Årb. 1866 s. 381.*

— 88^{2} arz *stærkt afbleget, navnlig* z; *sikkert står her ikke* garþs (*Munch*) *eller* garþz (*Fms.*).

— 88^{8} ſíꜧ, *aksenten svag.*

— 88^{19} uar *fremkommet ved en rettelse; hvad der opr. har stået, kan jeg ikke sé.*

— 88^{25} *hèr efter mangler der efter Arne Magnussons mening 1 blad.*

**Fortsættelsen findes i Mork.* 165^{37}.

— 89^{1} *hèr begynder håndskriftets anden hånd.* — **Lakunen udfyldes ved hjælp af Hkr.* 685^{20}.

— 89^{5} gerRſimum *læs* gørſımum; *det er dog noget tvivlsomt, om det bogstav, der står mellem* e *og* R, *er* r.

— 89^{7} oc, 89^{8} cal *utydeligt på grund af en blækklat.*

Spalte 89^{8} carlmarna *læs* calmarna (*næppe fejl*).

— 89^{10} ſumprı, p *synes at være en rettelse for* r.

— 89^{13} *måské* gaꝛtz, *blækket er løbet lidt ud i* aı.

— 89^{14} eıno *læs* eına.

— 89^{20} af *udraderet.*

— 90^{1} forellar, *den störste del af det første* r *ødelagt ved et hul i pergamentet.*

— 90^{2} e *i* en *næsten fuldstændig ulæseligt*; lýþr, *aksenten svag.*

— 90^{3} ǫ *i* ǫſt *noget afbleget;* aíſt ſíꝨı *overstreget i cod.*

— 90^{7} en *læs* er*;* þóttıſc *måské* þýttıſc.

— 90^{11} frıllo *rettelse for* frıþlo.

— 90^{12} vǽſtr *fejl for* vǣſtr.

— 91^{1} lǽte, t *beskadiget ved et hul i pergamentet.*

— 91^{3-14} *jvf. Mork.* 198^{24-30}.

— 91^{3} vaſcr *skrevet over noget udraderet.*

— 91^{5} uaıxtū *skrevet med en lidt yngre hånd, det oprindelige udraderet;* ſẏnū *senere opfrisket.*

— 91^{11} ꝩ *i* ƙꝩ *rettelse for* r.

— 91^{17} ſcırflırǹ *læs* -ırnar; frėcholft *jf. Vigfússon* = frekeflt.

— 91^{19} ern *i* þernıſ *utydeligt.*

— 91^{22}—92^{4} *jvf. Mork.* 198^{30-32}.

— 92^{4} aıfloar, aı *er måské en rettelse for* al (*jvf. faksimilet*).

— 92^{8} g *i* noregı *synes at være en rettelse for* r.

Spalte 92[21] fe,c *læs* fefc = fekksk.

— 92[25] *hèr mangler efter Arne Magnussons mening 4 blade.*

— 93[1] *hèr begynder den tredje hånd. Slutningen af det manglende findes med lidt andre ord i Hkr. 743[12].*

— 93[7,9] *prikkernes antal burde være större (sé faksimilet).*

— 93[9] Saþa g þ, *således mener prof. Storm at kunne læse de hèr udkradsede bogstaver;* ɿ *bör udgå.*

— 93[9–14] *jvf. Fsk. 171[28–30].*

— 93[16] *måské* érligı.

— 94[1] al *lidt beskadiget ved en fold.*

— 94[2] eın *i* Eyfteın *utydeligt.*

— 94[3] *det sidste* r *i* ftyrcr *er vist en rettelse for* k.

— 94[13] *et bogstav er udraderet mellem* n *og* aı *i* n-aıcq.

— 94[16] *ff. jvf. Mork. 228[21] ff.*

— 94[21] *rummet mellem* G *og* eırft- *synes aldrig at have været beskrevet; det sidste bogstav i linjen stærkt afbleget.*

— 95[1] J F *stærkt beskadiget ved en fold i pergamentet.*

— 95[3] ragnhıldr *læs* -hıldar (*næppe fejl*).

— 95[8] vlmþfc *måské* vlınþfc, *læs* vlmþıfc.

— 95[19] ᴍ.e, 95[20] va *noget beskadiget ved en fold.*

— 96[7] gra, r *bör udgå.*

— 96[14] hleypr, e *synes at være en rettelse for* r (?)

— 96[22] *fortsættelsen i Mork. 229[15].*

Navneliste.[1])

---

[1]) *Når et navn forekommer mere end 5 gange, anføres kun numret på spalterne, på hvilke det findes, ikke, som ellers, også på linjerne. Med kursiv trykkes former af navne eller tilnavne, som ikke forekommer i Ágrip; forskellige former af samme navn sættes i skarp parentes, dog tages der intet hensyn til rent grafiske forskelligheder, ligesom jeg også anfører* Mögnús, Hókon, Hókun, Svénn *o. s. v. under* Magnús, Hákon, Sveinn *o. s. v. Forklarende bemærkninger sættes i bueformet parentes. Når et navns forekomst skyldes konjektur, sætter jeg parentes om vedkommende spaltenummer.*

Oversigtstavle

over siderne i udgaven i Fornmanna sögur X (F) og spalterne i denne udgave (A).

F.	A.
377	1^{1}—2^{18}.
378	2^{18}—4^{24}.
379	4^{24}—7^{4}.
380	7^{4}—9^{12}.
381	9^{12}—11^{15}.
382	11^{15}—13^{24}.
383	13^{24}—16^{2}.
384	16^{3}—18^{8}.
385	18^{8}—20^{9}.
386	20^{9}—22^{15}.
387	22^{15}—24^{17}.
388	24^{17}—26^{19}.
389	26^{19}—29^{5}.
390	29^{5}—31^{10}.
391	31^{10}—33^{14}.
392	33^{14}—35^{24}.
393	35^{24}—38^{11}.
394	38^{11}—40^{13}.
395	40^{14}—42^{21}.
396	42^{21}—44^{24}.
397	44^{24}—47^{3}.
398	47^{3}—49^{7}.
399	49^{7}—51^{11}.
400	51^{11}—53^{10}.
401	53^{10}—55^{11}.
402	55^{11}—57^{11}.
403	57^{11}—59^{16}.
404	59^{16}—61^{20}.
405	61^{21}—64^{1}.
406	64^{2}—66^{9}.
407	66^{9}—68^{13}.
408	68^{14}—70^{13}.
409	70^{13}—72^{10}.
410	72^{10}—74^{9}.
411	74^{9}—76^{17}.
412	76^{17}—78^{17}.
413	78^{18}—80^{17}.
414	80^{17}—82^{23}.
415	82^{23}—85^{6}.
416	85^{6}—87^{8}.
417	87^{8}—89^{13}.
418	89^{13}—91^{19}.
419	91^{19}—93^{20}.
420	93^{21}—95^{17}.
421	95^{17}—96^{22}.

Vejledning
til
bogens brug.

Af bogstaver, der ikke bruges i almindelige udgaver af oldnordiske bøger, findes i Ágrip følgende:

ę = æ, e, é.	ꝍ = ey, au, œ, ö.
Ꜫ = E.	aŋ = an, ann.
ꜰ = f.	ꜷ = ǫ.
ꟺ = m.	ꜳ = ar.
ŋ = nn.	ꝺ (*undertiden også* ð) = dr
ꞥ = n, nn.	ꝥ = þr.
ǫ = ø, œ, ö, ó, o.	⁊ = ok.
ꝛ = r.	‘ = er, ır, eir, ri, r.
ꝩ = v.	ʷ = ar, ra.
ẏ = y.	∞ = ur, ru, (ry).
aꝩ = av, au, ø, œ, ö, ó, o.	ꝰ = us.
aꝋ = ø, œ, *sjælden* æ, ö, ó.	

‾ *over et bogstav betegner i reglen* m *eller* n.

ꝯ *betegner, at noget, der er skrevet i margen, skal indsættes i teksten.*

ˌ *eller* ˌ *betegner, at noget, der er tilföjet mellem linjerne, skal indsættes i teksten.*

En prik u n d e r *et bogstav betegner, at dette skal udslettes.*

De almindeligste forkortelser er følgende: når en vokal

skrives over linjen, betegner det i reglen, at der foran den skal indsættes et v *eller* r: qþ (a over) = quaþ (*kvað*), ꝼ (a over) = fra (*frá*), qmo (o over) = quomo (*kvámu*), bþ (o over) = broþer (*bróðir*) *o. s. v.*

ħ = hann; ħō = honom; ħſ, ħ = hans; h (o over) = hon;

þ = þat; þ, þr̄ = þeir;

m (r over), ɱ (r over), Y (r over), Y = maðr; ɱ (z over) = mannz; ɱ̄ = menn, manna; ɱ (a over) = manna, mann *o. fl.*

k, kr = konungr; kɦ = konungrinn; kſ = konungs *o. fl.*

engł, venðł osv. = England, Vendland osv.

u (o over) = uoro (*váru*).

mł, młı, młt = mælti.

āt = átti.

ſſ = skal.

mþ, m; = meþ.

ſıþ = siþan.

De såkaldte „stammstafanir", ɔ: sådanne forkortelser som .s. = sonr, p. = var *o. dsl., vil formentlig let kunne forstås på de steder, hvor de forekommer.*

Rettelser.

XVII *l. 19 læs* rınða *48⁹*

XXIII *l. 10* — *4 gange* lanz

7 *l. 10* — ſtvrcþı.

13 *l. 13* — merkılıgaſtr

22 *l. 22* — ıfir-

29 *l. 11* — ſpn-

33 *l. 20* — h ıaþe.

36 *l. 7* — Ɛn

36 *l. 9* — oc

45 *l. 2* — gıftı

47 *l. 25* — ƐН

55 *l. 5* — cō

64 *l. 5* — ıcſz

81 *l. 13* — er nu er

103 *anm. til 17⁵ læs* faðð

133 *efter* ꝼ = f *tilföj* ꝉ = ll.

Desuden står der på nogle steder et mere eller mindre tydeligt f (*aldrig* ſ) *i steden for* ſ.

toc h. at all' ſtærſto oc
ılandıno v̉ ıſvıcō uıþ h
Oc ſnær ıſc h þa norþr ıſio
rþ þan er heıt ſlæglar ſio
rþr. ııſt̃a hoıgūg oc gec
þar af ſcıpō. oc up at dal
þeı er heıt valdalr. oc
helt ſıþan oꝛ landı. oc þuı
næſt ıauſtr vega. oc haf
þı ſun ſın meþ ſer. oſagır
goþa.

[illegible] randa / [illegible] ſier / [illegible] land

Ꝟ knutr ſeıþar þa ı
rıkı ſıtt hocon ſyſ
tor ſvnı ſınō. oc gıſlaþı
land und' hc. af allva þaþ
ſtta oꝛ ſunnū. En lagþı ſol

da tıo norþ mānna. Engı
ſcuıldı na af landı at fara
nema meþ kſ lauſn. En ef
ſtorı þa fellı und' kg egū
þeſſ. En hvern er maꝛ vægı
ſcvldı hava ſor veıgıt
landı oc lauſū arı. Ef oꝛ
uarþ ıııt legþ oc ta nıþıſc
honū arſ. þa eıgnaþeſc kr
arf þan.

Ꝟ ıolō ſcvldı hvern bu
andı konūgı fa af arın
hverıō malı maltz oc lœr
af gra. þve uerrū. þ var
callat ıııuar toddı. oc
ſpan ſmıorſ. oc hoſ ſtægıa

nuſ noro ı tunſ bergı. oc
u þegar oþ gœr utt tıl mog
nuſ oc h hvataþı ferþ ſına
ınnıſ ſuıloar. oc comſ h ſua
at gœr ſınnū. En ſıoııır ſı
gurþar kſ var ıarþaþr ı hal
vartz kırkıo þaer h hafþı alt
raþıt noregı. vıı. vetr oc
xx.

foſtrar þīa. ꝛ barþo
þt eına bırþ baþāgı k.
ꝛ ſıgƀþ k. En eyſteınn k.
eın ſer. Oc ē þeſſer hof
þıngıar. rundoþoſc aſer
. er mþ ſınō raþō
hoſþo [illegible] ſıngelıga ſty
rt rıkıno mz þeī ept latr
logō þīa [illegible] .ıo
nūdı. þroſtolſr. ola. ſ. ꝛ oꝛa

Trykfejl og rettelser.

II *l.* *9 læs:* „*Fornmanna*

III *l.* *11* — *og har sluttet omtrent ved år 1150.*

VII *l.* *22* — [1])

VIII *l.* *9 læs: 5 og tilföj:* cvhlėgt *6*[15],

XIV *l.* *8-12 blandt eksemplerne tilföjes:* ðreipih *26*[8] *og* ẏfir læıtı *33*[15].

XV *l.* *12 efter 83*[14] *tilföj: og* Sıo (= sjau) *49*[6]

XVII *l.* *19 læs:* rınða *48*[9]

XIX *l.* *10 foran* ſváro *tilföj:* ſvár *43*[18] *og*

XXIII *l.* *10 læs: 4 gange* lanz

XXXI *l.* *2* — *abridgment*

— *l.* *20* — *og* æu

XXXIII *l.* *1* — hvarfoþo

XXXIV *l.* *23* — *of the end*

3 *l.* *23-24 læs:* rǫghvalðr. | xı.

7 *l.* *10 læs:* ſtvrċþı.

8 *l.* *21* — grımlé-

13 *l.* *13* — merkılıgaſtr

22 *l.* *22* — ıfir-

24 *l.* *24* — var

25 *l.* *8* — ár

25 *l.* 9 *læs* faѵ́ttı
29 *l.* 11 — ſp̀n-
31 *l.* 13 — -rnet
32 *l.* 5 — ęſt
33 *l.* 20 — h̀ ıaþe . .
36 *l.* 7 — Ꞓn
— *l.* 9 — oc
43 *l.* 14 *punktet efter* olafi *udgår.*
45 *l.* 2 *læs:* gıftı
47 *l.* 25 — ꞒĦ
48 *l.* 4 — knútr
55 *l.* 5 — cō
64 *l.* 5 — ıcſz
71 *l.* 18 — bǽþı
81 *l.* 13 — er nu er
84 *l.* 3 — hét *(meget svag aksent)*
— *l.* 12 — ma-
85 *l.* 8 — alaѵ́goꝛ
— *l.* 21 — fvŕſta
87 *l.* 1 — tóco
89 *l.* 3 — krı́ſnı
98 *noterne* [6]) *og* [7]) *læses:*

[6]) c *beskadiget.*

[7]) *af* l *er kun lidt af det øverste synligt; prof. Storm læser* mon̍] tu

103 *anm. til* 17^5 *læs:* fáð

106 *anm. til* 22^{23} *tegnet* < *er i nogle aftryk blevet meget svagt.*

111 *som anm. til* 44^{14} *tilföjes:* lıþ *fejl for* lıþſ.

117 *l. 9 læs:* 68^{18} *(i st. f.* 68^{10}*).*

124 *som anm. til* 92^{22} *tilföjes:* **haralðı** *fejl for* **haralðr.**

127[a] *l. 1 læs:* Eiríks-

133 *tilföj:* ꝉ = ll, ꝑ = pp.

134 *l. 16 læs: „skammstafanir"*

Fremdeles står der på nogle steder (især på spalterne 49—56) et mere eller mindre tydeligt f *(aldrig* f*) i steden for* ſ. — *Desuden henvises til Storms efter trykningen af Ágrip udkomne „Monumenta historica Norvegiæ", hvori findes flere tekstkritiske bemærkninger til Ágrip.*

